

लोकसभा सांसद इन्द्रहाड सुब्बाद्वारा एएआईका अध्यक्षसँग भेट

गान्तोक, १४ अक्टोबर: लोकसभा सांसद डा. इन्द्रहाड सुब्बाले भारतीय विमानपत्तन प्राधिकरण (एएआई)-का अध्यक्ष पुनीत कन्सालसँग उनको कार्यालयमा शिष्टाचार भेट गरेका छन्।

डा. सुब्बाले कन्साललाई नयाँ जिम्मेवारी सम्हालेकोमा बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गरे। भेटघाटको क्रममा सांसद सुब्बाले सिक्किमको एकमात्र विमानस्थल पाकिम विमानस्थलसँग सम्बन्धित मुख्य विषयहरूमा छलफल गरे। यसमा विमानस्थलको सुरक्षित तथा भरपर्दो सञ्चालन सुनिश्चित गर्न आवश्यक सुझाव तथा विद्यमान चुनौतीको समाधान गर्नुपर्ने आवश्यकता जस्ता विषयहरू समावेश थिए।

उनले सिक्किमका लागि सुरक्षित, भरपर्दो र दिगो हवाई सम्पर्क सुनिश्चित गर्नुको महत्त्वमाथि पुनः जोड दिए। यस्तो सम्पर्क राज्यको पर्यटन, आर्थिक विकास र समग्र विकासका लागि अत्यन्त महत्त्वपूर्ण रहेको उनले बताए।

पीएम धन-धान्य कृषि योजनाका लागि गेजिड जिल्ला पुरस्कृत

गेजिड, १४ अक्टोबर (आईपीआई): भारत सरकारको कृषि तथा किसान कल्याण मन्त्रालयले पीएम धन-धान्य कृषि योजना (पीएमडीडीकेवाई) अन्तर्गत उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेकोमा गेजिड जिल्लालाई पुरस्कृत गरेको छ।

११ अक्टोबरमा आयोजित यस योजनाको पहिलो वार्षिकोत्सव

समारोहमा योजनाका छ: मुख्य उद्देश्यमध्ये एक कृषि उत्पादकत्व अभिवृद्धिमा देशभरिका १०० लक्षित जिल्लाहरूमध्ये गेजिड जिल्ला तेस्रो स्थानमा रहन सफल भयो। यो पुरस्कार १२ अक्टोबरमा नयाँ दिल्लीस्थित एनएससी कम्प्लेक्समा भारत सरकारका कृषि तथा किसान कल्याणमन्त्री शिवाज सिंह चौहानको

उपस्थितिमा प्रदान गरिएको थियो।

यो प्रतिष्ठित स्थानले गेजिडको विशेष जिल्ला कार्य योजना (डीएपी)-को सफल कार्यान्वयनलाई मान्यता दिन्छ। विभिन्न विभागको समन्वयमार्फत जिल्लाले पूर्वाधारसम्बन्धी कमी-कमजोरीहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सम्बोधन गर्नु र आफ्नो कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण गर्नु।

जिल्ला प्रशासनले स्थानीय किसान, कृषि अधिकारी, योजनामा संलग्न विभिन्न विभागका अधिकारीगण र अन्य हितधारकलाई बधाई तथा शुभकामना व्यक्त गर्दैछ, जसको कडा परिश्रमले गेजिड जिल्ला र सिक्किम राज्यका लागि यो राष्ट्रिय सफलता सम्भव तुल्याएको छ।

यो राष्ट्रिय पुरस्कार दुर्गा पूजाको बिदापछि गेजिड जिल्लाका जिल्लापाल तथा कृषि तथा बागवानी विभागका अधिकारीहरूको टोलीद्वारा मुख्यमन्त्री पीएस गोलेलाई हस्तान्तरण गरिनेछ।

ग्रामीण विकास मन्त्रालयका संयुक्त सचिवद्वारा ग्रामीण विकास योजनाहरूको समीक्षा

गान्तोक, १४ अक्टोबर: ग्रामीण विकास मन्त्रालय (एमओआरडी)-का संयुक्त सचिव पवनेशकुमार शर्मा ११ देखि १५ अक्टोबरसम्म सिक्किम भ्रमणमा रहेका छन्। यस भ्रमणको उद्देश्य राज्यभरि सञ्चालित प्रमुख ग्रामीण विकास योजनाहरूको कार्यान्वयनको अवस्था बुझ्न स्थलगत निरीक्षण र समीक्षात्मक अन्तरक्रिया गर्नु हो।

११ अक्टोबरको साँझ सिक्किम आइपुग्दा उनलाई गान्तोकमा ग्रामीण विकास विभाग (आरडीडी)-की विशेष सचिव तथा भीबी-जी राम जीकी मिशन निर्देशक छिरिङ लाडेन लाङ्जुङ्पा, आरडीडीकी संयुक्त सचिव दीपक राई र अन्य विभागीय अधिकारीहरूले स्वागत गरे।

आफ्नो स्थलगत भ्रमणको पहिलो दिन १२ अक्टोबरमा शर्माले नाम्चेबोडस्थित स्वयं सहायता समूह (एसएचडी) खादा-निर्माण केन्द्रको भ्रमण गरिन्। त्यहाँ उनले लखपति दिदीहरूसँग अन्तरक्रिया गर्नुका साथै उनीहरूको जीविकोपार्जनका गतिविधि, आयोजनाका पहल र

आर्थिक सशक्तिकरणतर्फको प्रगतिको समीक्षा गरे। त्यसपछि उनले प्रधानमन्त्री आवास योजना-ग्रामीण (पीएमएवाई-जी) अन्तर्गत असम लिङ्जेमा रहेको निर्माण स्थलको भ्रमण गरी भइरहेको निर्माण कार्यको प्रगति र गुणस्तरको मूल्याङ्कन

गर्नुका साथै लाभग्राहीसँग अन्तरक्रिया गरे। उनले पाकिम जिल्लाको पांचे सामसिडमा अवस्थित भीबी-जी राम-जीको कार्यस्थलको पनि निरीक्षण गरे, जहाँ उनले जारी कामहरूको अनुगमन गर्दै तृणमूल तहमा योजना कार्यान्वयनको अवस्था बुझ्न कामदार र पञ्चायत

प्रतिनिधिहरूसँग अन्तरक्रिया गरे।

१३ अक्टोबरमा उनले क्योङ्स्ला ग्राम पञ्चायत एकाइ (जीपीयू)-को भ्रमण गरे। त्यहाँ उनले विकास निर्माणका कार्यहरूको निरीक्षण गर्नुका साथै पञ्चायत प्रतिनिधिहरूसँग अन्तरक्रिया गरी धरातलीय कार्यान्वयनको अवस्था

र स्थानीय संस्थाहरूका सरोकारबारे जानकारी लिए। उनले नाथाङ जीपीयूको पनि भ्रमण गरे र अमृत सरोवरको निरीक्षण गरे। यस क्रममा उनले ग्रामीण क्षेत्रमा भौतिक सम्पत्ति सिर्जना तथा सिक्किमको उच्च पहाडी भू-भागमा विकास कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्दा आउने चुनौतीबारे प्रत्यक्ष जानकारी लिए।

सोही दिन साँझ गान्तोकस्थित एक स्थानीय होटलको सम्मेलन कक्षमा ग्रामीण विकास विभागका अधिकारी र योजना प्रमुखहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम आयोजना गरियो। उक्त बैठकमा आरडीडीका प्रधान मुख्य अभियन्ता, आरडीडीका विशेष सचिव तथा भीबी-जी राम-जीका मिशन निर्देशक, आरडीडी (एसबीएम)-का विशेष सचिव, लेखा निर्देशक तथा आरडीडी प्रधान कार्यालयका अन्य अधिकारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

बैठकको क्रममा सम्बन्धित योजना प्रमुखहरूले प्रधानमन्त्री ग्राम

➔रहल पृष्ठ ७ मा

खाद्य तथा नागरिक आपूर्ति विभागका सचिवद्वारा अन्तरक्रियात्मक बैठक आयोजित

गान्तोक, १४ अक्टोबर: खाद्य तथा नागरिक आपूर्ति विभागका सचिव भीम ठटालले विभागका शाखा प्रमुख र सबै छ: वट्टे जिल्लाका जिल्ला नागरिक आपूर्ति अधिकारी (डीसीएसओ)-सँग एक अन्तरक्रियात्मक बैठक आयोजन गरेका छन्।

सचिव भीम ठटालले राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा ऐन, २०१३ को दफा १५ अन्तर्गत पुनरावेदनसम्बन्धी विषयका लागि जिल्लाका ग्रामीण विकास विभाग (आरडीडी)-का जिल्ला योजना

➔रहल पृष्ठ ७ मा

पाकिममा जिल्ला सडक सुरक्षा समितिद्वारा सडक सुरक्षा उपायहरूको समीक्षा

पाकिम, १४ अक्टोबर (आईपीआर): पाकिमस्थित जिल्ला प्रशासनिक केन्द्र (डीएससी)-को सम्मेलन कक्षमा पाकिमकी जिल्लापाल परी बिरनोईको अध्यक्षतामा तथा पाकिमका पुलिस अधीक्षक छिरिङ शेर्पाको उपस्थितिमा जिल्ला सडक सुरक्षा समिति (डीआरएससी)-को बैठक सम्पन्न भएको छ।

बैठक अघिल्ला बैठकहरूमा गरिएका निर्णयको समीक्षाका साथ शुरू भयो, जसमा सडक सुरक्षा उपायहरूको प्रगति र सम्बन्धित विभागद्वारा चालिएका कदमहरू सामेल थिए। अध्यक्षले निर्णयहरूको समयमै कार्यान्वयन र

सुधारात्मक कदमका लागि जिम्मेवारी तोकनुपर्ने कुरामा जोड दिए।

पाकिमकी जिल्लापालले जिल्लामा भएका सडक दुर्घटनासम्बन्धी तथ्याङ्कको समीक्षा गरिन् र दुर्घटना रोक्न मादक पदार्थ सेवन गरी सवारी गुडाउने कार्यविरुद्ध कडा

कारबाही गर्नुपर्ने आवश्यकतामा जोड दिइन्। समितिले दुर्घटनाको उच्च जोखिम भएका स्थान (ब्ल्याक स्पट) पहिचान गर्ने, सुधारात्मक उपायहरूको प्रभावकारिताको मूल्याङ्कन गर्ने तथा दुर्घटनाका

➔रहल पृष्ठ ७ मा

शिलङ लाजोड एफसी गभर्नर्स गोल्ड कपको फाइनलमा

- लाक्पा तेजिङ शेर्पा
- अर्चना तामाङ

गान्तोक, १४ अक्टोबर: पेनाल्टी सुटआउटमा सिङ्लिङ एससीलाई ५-४ गोल अन्तरले पराजित गर्दै शिलङ लाजोडले फाइनलमा आफ्नो स्थान सुरक्षित बनाएको छ। राजधानी गान्तोकस्थित पाल्जर स्टेडियममा बुधवार सम्पन्न ४२औँ अखिल भारतीय गभर्नर्स गोल्ड कप फुटबल प्रतियोगिताको दोस्रो सेमिफाइनल निकै रोमाञ्चक मोडमा सम्पन्न भयो।

सिङ्लिङ स्पोर्टिङ क्लब र शिलङ लाजोड एफसीबीचको प्रतिस्पर्धात्मक खेल निर्धारित ९० मिनेटसम्म गोलरहित बराबरीमा

समाप्त भएको थियो। खेलको प्रथमार्द्धमा दुवै टोलीले आक्रामक तथा रक्षात्मक खेल प्रस्तुत गरे पनि गोल गर्न सकेनन्।

खेलको उत्तरार्द्धको ५५औँ मिनेटमा सिङ्लिङ स्पोर्टिङ क्लबका गोलरक्षकले रेड कार्ड पाएपछि टोली रहल समय १० जना खेलाडीसहित

गर्दै सिङ्लिङ स्पोर्टिङ क्लबमाथि दबाउ सिर्जना गर्नु। यद्यपि, १० जना खेलाडीमा सीमित रहेको सिङ्लिङले उत्कृष्ट रक्षात्मक प्रदर्शन गर्दै निर्धारित समयसम्म गोल हुन दिएन।

निर्धारित समयमा दुवै टोलीबाट गोल हुन नसकेपछि खेलको निर्णय पेनाल्टी सुटआउटमार्फत गरिएको थियो। पेनाल्टी सुटआउटमा शिलङ लाजोड एफसीले बाजी माउँदै ५-४ गोल अन्तरले जीत हासिल गर्दै प्रतियोगिताको फाइनलमा स्थान सुरक्षित पार्नु। उत्कृष्ट प्रदर्शन गरेकोमा शिलङ लाजोडका गोलकिपर रितिलाई म्यान अफ द म्याच घोषित गरियो।

अब शिलङ लाजोड एफसीले

➔रहल पृष्ठ ७ मा

पाकिम डीएससीमा मसला सम्बन्धी उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम र हितधारक अभिमुखीकरण सम्पन्न

पाकिम, १४ अक्टोबर (आईपीआर): पाकिमस्थित जिल्ला प्रशासनिक केन्द्र (डीएससी)-को

सम्मेलन कक्षमा बुधवार मसला बोर्ड र पाकिम जिल्लाको बागवानी विभागको सहकार्यमा मसला

सम्बन्धी 'उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम' (ईडीपी) तथा हितधारक अभिमुखीकरण कार्यक्रम आयोजन गरियो।

यस कार्यक्रमको उद्देश्य प्रगतिशील किसान, इच्छुक उद्यमी र अन्य हितधारकहरूलाई मसला क्षेत्रमा रहेको उद्यमशीलताको सम्भावनाबारे जानकारी गराउनु तथा व्यवसाय विकास, मूल्य अभिवृद्धि, बजार पहुँच र आर्थिक सहयोगका अवसरहरू उजागर गर्नु थियो। साथै, उद्यमशीलतालाई प्रोत्साहन गर्न उपलब्ध संस्थागत सहयोग र

➔रहल पृष्ठ ७ मा

मङ्गनमा पीएम विश्वकर्मा योजना सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न

मङ्गन, १४ अक्टोबर (आईपीआर): भारत सरकारको सूक्ष्म, लघु तथा मध्यम उद्यम मन्त्रालय अन्तर्गतको एमएसएमई विकास तथा ससजीकरण कार्यालय, गान्तोकले मङ्गन नगर पञ्चायतको सहकार्यमा बुधवार मङ्गन नगर पञ्चायत हलमा पीएम विश्वकर्मा योजना सम्बन्धी एकदिने सचेतना कार्यक्रम आयोजन गर्नु।

कार्यक्रममा जिल्ला अध्यक्ष कादो लेप्चा मुख्य अतिथिका रूपमा उपस्थित थिए भने जीएस-डीआईसी रिकपा हिस्से, एजीएम तथा एसबीआई प्रतिनिधि गोपाल लामा र आरबीआई प्रबन्धक सोहन सिंह राज पुरोहित विशिष्ट अतिथिको रूपमा सहभागी थिए। साथै, कार्यक्रममा बीडीओ जङ्गु डा. महेन्द्र तामाङ, बीडीओ मङ्गन कैलाश थापा, पञ्चायत सदस्य, उद्यमी, स्थानीय कारिगर तथा सर्वसाधारणको पनि उपस्थिति थियो। मुख्य अतिथिको आगमनसँगै कार्यक्रमको शुरुआत भयो, जसमा विशिष्ट अतिथिहरूलाई खादा र पुष्पगुच्छद्वारा सम्मान गरिनुका साथै औपचारिक दीप प्रज्ज्वलन गरियो।

सभालाई सम्बोधन गर्दै एमएसएमई-डीएफओ

➔रहल पृष्ठ ७ मा

मिशन रिबिल्ड रिम्बी

एसकेएमद्वारा दसैंअघि नै सारियो विस्थापित परिवारहरूलाई अस्थायी आश्रयस्थलमा

रिम्बी, १४ अक्टोबर: चाडपर्वको मौसमअघि मानवीय राहतको एक महत्त्वपूर्ण प्रयासस्वरूप सत्तारूढ सिक्किम क्रान्तिकारी मोर्चा (एसकेएम) पार्टीले रिम्बी पैहोबाट विस्थापित परिवारहरूको पुनर्स्थापना गर्ने आफ्नो प्रतिबद्धता पूरा गरेको छ। १३ अक्टोबरमा उनीहरूलाई सफलतापूर्वक नवनिर्मित अस्थायी आश्रयस्थलहरूमा सारिएको छ।

मिशन रिबिल्ड रिम्बी नामक यस पुनर्स्थापना अभियानको शुरुआत ३ अक्टोबरमा एसकेएम पार्टीका

अध्यक्ष तथा मुख्यमन्त्री पीएस

गोलेको निर्देशनमा गरिएको थियो। यस अभियानलाई एसकेएम पञ्चायत प्रकोष्ठले अघि बढाएको थियो, जसको नेतृत्व उपाध्यक्ष (प्रभारी) तथा अपर बुर्तुककी विधायक कला राईले गरेकी थिइन्। यसमा एसकेएम साङ्गठनिक शाखा, लाक्पा मोक्तान (युवा शाखाका प्रदेश अध्यक्ष), एसकेएम युवा शाखा, विभिन्न अध्यक्ष, सल्लाहकार, ओएसडी, एसकेएम नारी शक्ति र अन्य भ्रातृ सङ्गठन, चालक कल्याण बोर्ड, छुट्टाछुट्टै आश्रय एकाइहरूमा दसैं मनाउने सुनिश्चित गरेको छ।

आश्रयस्थलहरू लाभार्थी परिवारहरूलाई सल्लाहकार (डीएससी) तथा एसकेएम जिल्ला स्तरीय पञ्चायत प्रकोष्ठ (गेजिड)-का अध्यक्ष अशोक प्रधानले औपचारिक रूपमा हस्तान्तरण गरे। हस्तान्तरण

कार्यक्रम अध्यक्ष टाशी टी भोटिया, शान्ति सुब्बा र सञ्जय दिलपाली राई; मुख्यमन्त्रीका ओएसडी (राजनीतिक मामिला) कर्मा सुब्बा; ओएसडी (पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन) मिड्मा लेप्चा तथा योंक सम-टा।शीडिङका विधायकका ओएसडी वसन्त तामाङको उपस्थितिमा सम्पन्न भयो। लोकसभा सांसद नोसाङ लिम्बूको ओएसडी (ओएसडी) तथा मुख्यमन्त्री कार्यालयकी कानुनी सल्लाहकार पूजा लामिछाने रहेका थिए।

मिशन रिबिल्ड रिम्बीको सफल कार्यान्वयनले प्राकृतिक आपदाको समयमा नागरिकहरूको साथमा उभिने पार्टीको प्रतिबद्धता र जमिनी स्तरसम्म पुगेर तत्काल प्रतिक्रिया जनाउने तत्परतालाई उजागर गर्नु।

भारतको शासन प्रणाली कल्याणकारी सहायता प्रदान गर्नमा मात्र सीमित छैन, सशक्तिकरणको माध्यम पनि बनेको छ: मोदी

नयाँ दिल्ली, १४ अक्टोबर(हिस): प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले भारतको शासन प्रणाली केवल कल्याणकारी सहायता प्रदान गर्नमा मात्र सीमित नरहेको, बरु नागरिकलाई सशक्त बनाएर विकास प्रक्रियामा सहभागी गराउने माध्यम बनिरहेको बताएका छन्। उनले स्वच्छता, खाना पकाउने ग्यासको सुविधा, स्वास्थ्य सुरक्षा र सहज ऋण उपलब्ध गराउने जस्ता योजनाहरूले समाजको अन्तिम व्यक्तिसम्म लाभ पुऱ्याउनुका साथै मानिसहरूका लागि नयाँ अवसर सिर्जना गरिरहेको बताए।

प्रधानमन्त्री कार्यालयले बुधवार सामाजिक सञ्जालको मश्र एक्समा केन्द्रिय सञ्चार तथा पूर्वोत्तर क्षेत्र विकास मन्त्री ज्योतिरादित्य सिन्धियाको लेख साझा गरेको छ। प्रधानमन्त्री कार्यालयले योजनाहरूको लाभ समाजको अन्तिम छेउसम्म पुऱ्याउने प्रयास र जनसहभागिताले शासन व्यवस्थामा वास्तविक परिवर्तन ल्याइरहेको

बिहार: राघोपुरमा डुङ्गा डुब्दा १३ बालकबालिकाको मृत्यु, सातजना अस्पताल भर्ना

वैशाली, १४ अक्टोबर (हिस): बिहारको वैशाली जिल्लाको राघोपुरमा मङ्गलवार अबेर राति करिब १२ बजी गङ्गा नदीमा डुङ्गा पल्टिँदा १३ जना बालबालिकाको मृत्यु भएको छ। मृतकमध्ये ७ जना एउटै परिवारका थिए। वैशालीकी जिल्लाधिकारी वर्षा सिंहले घटनाको पुष्टि गरेकी छन्। मृतक सबै बालबालिका हुन् र उनीहरूको उमेर १५ वर्षभन्दा कम रहेको छ। डुङ्गामा २० जना सवार थिए, जसमध्ये ७ जनालाई उद्धार गरिएको छ। वैशालीकी जिल्लाधिकारी अहिलेसम्म १३ वटा शव बरामद गरिएको बताइन्।

उनले भनिन्, राति एउटा सानो डुङ्गामा २० जना बालबालिका छिमेकी गाउँमा भोज खान जाँदै गरेको सूचना प्राप्त भएको थियो। यसै क्रममा डुङ्गा पल्टियो, जसमा १३ जना बालबालिकाको मृत्यु भएको छ। घटनामा ७ जनालाई उद्धार गरिएको छ। सबैलाई एनएमसीएच पठाइएको छ। उनीहरू

जनाएको छ। साल २०४७ सम्म विकसित भारत निर्माण गर्ने लक्ष्यका लागि यो दृष्टिकोण महत्त्वपूर्ण आधार भएको पनि कार्यालयले उल्लेख गरेको छ। ज्योतिरादित्य सिन्धियाले एउटा अङ्ग्रेजी समाचारपत्रमा ‘मूविङ गवर्नेन्स फ्रम वेलेफेर टू एम्पावरमेन्ट’ शीर्षकमा लेख लेखेका छन्। उनले लेखमा नरेन्द्र मोदी नेतृत्वको सरकारमा शासन व्यवस्थाको केन्द्रमा नागरिकको सम्मान, अवसर र जनसहभागितालाई राखिएको

बताएका छन्। लेखमा महात्मा गान्धीले समाजका सबैभन्दा गरीब व्यक्तिलाई आवाज दिने विचार तथा पण्डित दीनदयाल उपाध्यायको अन्त्योदय दर्शनको पनि उल्लेख गरिएको छ। सिन्धियाले लेखमा प्रत्यक्ष लाभ हस्तान्तरण र जनधनद्वमोबाइल प्रविधि मार्फत लगभग ५० लाख करोड रुपियाँ लाभग्राहीहरूको ब्याङ्क खातामा पठाइएको बताएका छन्। लेखमा गरिएको दाबी अनुसार, साल २०१३इ १४ को तुलनामा देशको

अर्थव्यवस्था लगभग तीन गुणा वृद्धि भएर ३३१ लाख करोड रुपियाँको स्तरमा पुगेको छ। देशमा २ लाख २३ हजारभन्दा बढी स्टार्टअप्समा आधारित नयाँ उद्यमहरूले २३ लाखभन्दा बढी रोजगारी सिर्जना गरेका छन्।

सिन्धियाले आफ्नो लेखमा उज्वला योजना अन्तर्गत १० करोड ५० लाखभन्दा बढी खाना पकाउने ग्यासका जडान, स्वच्छ भारत अभियान अन्तर्गत लगभग १२ करोड घरायसी शौचालय निर्माण तथा आयुष्मान भारत योजना अन्तर्गत १२ करोड मानिसको उपचार गरिएको उल्लेख गरेका छन्। मुद्रा योजना अन्तर्गत ५९ करोडभन्दा बढी धितोबिनाका ऋण स्वीकृत गरिएका छन्। त्यस्तै, स्वयं सहायता समूहसँग आबद्ध तीन करोडभन्दा बढी ग्रामीण महिला ‘लखपति दीदी’ बनेका छन्। सिन्धियाले यी पहलहरूलाई नागरिकलाई आत्मनिर्भर बनाउने दिशामा चालिएका कदमका रूपमा प्रस्तुत गरेका छन्।

ममता ब्यानर्जीमाथि आक्रमण

कोलकाता, १४ अक्टोबर (हिस): राज्यका पञ्चायत मन्त्री तथा भारतीय जनता पार्टी (भाजपा) का वरिष्ठ नेता दिलीप घोषले पूर्व मुख्यमन्त्री ममता ब्यानर्जीमाथि भएको कथित आक्रमणको दाबीमाथि आफ्नो प्रतिक्रिया व्यक्त गरेका छन्। बुधवार बिहान न्यू टाउनमा पत्रकारहरूसँग बातचित गर्दै उनले भने, उनले सधैँ यस्तो दाबी गर्दछन्। बताइन्। उनीमाथि कहाँ र कसरी आक्रमण हुन्छ, कसैलाई पनि थाहा छैन। अब उनलाई आरामको खाँको छ। उल्लेखनीय छ, तृणमूल कङ्ग्रेसकी सांसद दोला सेनले आरोप लगाइन्, गए मङ्गलवार साँझ लगभग ६ बजे तन्निष्ठा साहा नामक महिला ममता ब्यानर्जीको कालीघाटस्थित आवास अघाडि पुगिन्। ती महिलाले आफूलाई सिंभिक भोलन्डियर र ममता ब्यानर्जीकी भतिजी रहेको बताइन्। हातमा चक्कु बोकेर महिला ममता ब्यानर्जी भएरि बढ्ने प्रयास गरिन्। पछि तिनी सडकमा तेर्सिइन्। दोला सेनले महिला नशामा रहेको दाबी गरिन्। बुधवार बिहान उक्त घटनाको सन्दर्भमा दिलीप घोषलाई पत्रकारहरूले पश्चिम गर्दा उनले भने, “उनी (ममता) ले चुनाउमा कुराकानी गर्नु भन्ने कुरा पनि बुझ्न सकेकी छैनन्। अब उनले आराम गर्नुपर्छ अनि हेर्नुपर्छ कि जनताले के चाहन्छन्।” दोला सेन अनुसार उनले घटनाको बारेमा कालीघाट थाना प्रभारीलाई ई-मेल मार्फत उजुरी गरेकी छिन्। भनिन्छ, अभियुक्त महिलालाई हिरासतमा लिइएको छ।

आईएनएस मङ्गरोल र नयाँ पनडुब्बीले बदल्दै हिन्द महासागरको शक्ति सन्तुलन

विस्तार गरिरहेको छ। पाकिस्तान पनि चीनबाट आधुनिक पनडुब्बी प्राप्त गर्ने दिशामा अघि बढिरहेको छ। यस्तो अवस्थामा भारतसामु चुनौती समुद्री सीमाको निगरानीमा मात्र सीमित छैन, हिन्द महासागरमा आफ्नो रणनीतिक अग्रता कायम राख्नु पनि हो। मोदी सरकारले स्वदेशी निर्माण, आधुनिक हतियार र दीर्घकालीन सैन्य तयारीमार्फत यसको सामना गर्ने तयारी गरिरहेको छ।

भारतीय नौसेनाले १२ अक्टोबरमा मुम्बईस्थित नौसैनिक गोदीमा आईएनएस मङ्गरोल (पी८२) लाई आफ्नो बेडामा समावेश गरेको छ। यो माहे श्रेणीको तेस्रो पनडुब्बीविरोधी उथलो पानीमा सञ्चालन हुने युद्धपोत हो। पश्चिमी नौसेना कमानका प्रमुख भाइस एडमिरल सञ्जय वत्सायनको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा रक्षा बलका वरिष्ठ अधिकारी, रक्षा मन्त्रालयका प्रतिनिधि, कोचिन शिपयार्ड लिमिटेड तथा उद्योग क्षेत्रका प्रतिनिधिहरू सहभागी भएका थिए। आईएनएस मङ्गरोलको सबैभन्दा ठूलो विशेषता तटीय र कम गहिराइ भएका समुद्री क्षेत्रमा शत्रुका पनडुब्बी पत्ता लगाउन र तिनविरुद्ध कारबाही गर्न सक्नु हो। समुद्रका यस्ता क्षेत्र पनडुब्बीविरोधी अभियानका लागि निकै चुनौतीपूर्ण हुन्छन्। कम गहिराइ, समुद्री भूगोल र पानीभित्र बदलि रहने परिस्थितिका कारण निगरानी गर्न

कठिन हुन्छ।

आधुनिक संवेदक, सोनार र हतियार प्रणालीले सुसज्जित यो युद्धपोत पनडुब्बीविरोधी युद्ध, पानीभित्र निगरानी, कम तीव्रताका समुद्री अभियान र समुद्री बारुदी सुरुडसँग सम्बन्धित काममा उपयोगी हुनेछ। तीनवटा डिजेल इन्जिनबाट चल्ने जलधारा प्रणोदन प्रणालीले यसलाई कम गहिराइ भएका र सीमित समुद्री क्षेत्रमा तीव्र गतिमा दिशा परिवर्तन गर्न तथा तत्काल प्रतिक्रिया दिन सक्षम बनाउँछ। यसको सीधा अर्थ भारतको तटीय सुरक्षा व्यवस्थामा अर्को यस्तो क्षमता थपिएको छ, जसले समुद्रभित्र लुकेर आउन सक्ने खतरालाई पहिचान गर्ने महत्त गर्नेछ। पाकिस्तानका समुद्री गतिविधिदेखि हिन्द महासागरमा बढ्दो चिनियाँ उपस्थितिसम्मका चुनौतीलाई ध्यानमा राख्दै भारतले आफ्ना तट र रणनीतिक समुद्री मार्गमा निरन्तर सर्तक रहनुपर्नेछ। आईएनएस मंगरोलको

प्रधानमन्त्री मोदी नेतृत्वको सरकारका लागि आत्मनिर्भर भारत र भारतमै उत्पादन अभियानको वास्तविक रणनीतिक महत्त्व भनेकै युद्धपोत, हतियार प्रणाली र सैन्य प्रविधिका लागि विदेशी निर्भरता क्रमशः घटानु हो। बुद्धिको अवस्थामा आपूर्ति शृङ्खलामा बाह्य दबाब वा प्रतिबन्धका कारण देशको सैन्य तयारी प्रभावित हुन सक्छ। स्वदेशी निर्माणले यस्तो जोखिम कम गर्नुका साथै देशमा प्राविधिक सीप र रक्षा उत्पादन क्षमता पनि बढाउँछ।

भारत-रूस आर्थिक साझेदारीलाई दोस्रो व्यापार मश्र ‘टाइम’ ले नयाँ गति दिने

कजान (रूस), १४ अक्टोबर (हिस): भारत र रूसबीचको रणनीतिक तथा आर्थिक साझेदारीलाई थप सुदृढ बनाउने उद्देश्यले दोस्रो रूसी-भारतीय व्यापार मश्र ‘टाइम: रूस-भारत, पारस्परिक दक्षता’ बिहीवारदेखि यहाँ शुरु हुने भएको छ। यसमा दुवै देशका ७५ भन्दा बढी प्रमुख कूटनीतिज्ञ, सांसद, मन्त्री, उद्योगपति, शिक्षाविद् तथा चलचित्र क्षेत्रका प्रतिष्ठित व्यक्तित्वहरूले भाग लिनेछन्। सम्मेलनमा द्विपक्षीय व्यापार, लगानी र प्राविधिक सहकार्यका साथै सांस्कृतिक सम्बन्ध विस्तार गर्ने विषयमा पनि छलफल हुनेछ।

भारतबाट उद्योग, शिक्षा र स्वास्थ्य क्षेत्रका प्रमुख व्यक्तित्व सहभागी हुने तातारस्तान प्रान्तको राजधानी कजानमा आयोजना हुने यस कार्यक्रममा रूसका लागि भारतीय राजदूत विनय कुमारले भारतीय पक्षको नेतृत्व गर्नेछन्। राष्ट्रिय राजधानी क्षेत्र दिल्लीका विधायक हरिश खुराना पनि कार्यक्रममा सहभागी हुने छन्।के रलको प्रतिनिधिमण्डलमा एमरल्ड ग्रुपका अध्यक्ष मुहम्मद अब्दुल करीम फैसल, आईबस नेटवर्कका सुभाष वासुदेवन, आईएसीटी एजुकेसनका राजीव कुमार, इनभिग्रो न्युट्रिसाइन्सका अनीश अब्राहम र

चिनार म्यानपावरका अब्राहम म्याथ्यु प्रमुख रूपमा सहभागी हुनेछन्।

व्यापार तथा उद्योग क्षेत्रबाट भारतीय व्यापार गठबन्धनका अध्यक्ष सैमी कोटवानी, आईसीआईबीका मनप्रीत सिंह, इन्डियन बिजनेस काउन्सिलका आकाशदीप सिंह, फार्मेक्सिलका प्रतिनिधि डा. दिवेश कुमार, एस्सारका करण मल्होत्रा, भारत फ्रेंट ग्रुपका सोहेल फिरोज कजानी, इन्डिया ग्लाइकोल्सका रुपर्क सरस्वत र भारतीय उद्योग परिसङ्घ (सीआईआई) का मनीष मोहनले सहभागिता जनाउनेछन्। स्वास्थ्य क्षेत्रबाट अपोलो हस्पिटल्सका डा.गुरु प्रसाद र रिलायन्स फर्मुलेसनका मीत पटेल पनि सम्मेलनमा सहभागी हुनेछन्।

शिक्षा क्षेत्रको प्रतिनिधित्व बनस्थली विद्यापीठका प्राध्यापक अंशुमान शास्त्री, विवेकानन्द ग्लोबल

युनिभर्सिटीका डा.डीभीएस भागवतुलु, शङ्करा ग्रुपका डा.सन्त कुमार चौधरी, इन्द्रप्रस्थ इन्जिनियरिङ कलेजका विभूति शङ्कर र पुनीत अग्रवाल तथा डीवाई पाटिल विद्यापीठका डा. यशराज पाटिलले गर्नेछन्।

रूसका मन्त्री तथा वरिष्ठ अधिकारीहरूको सहभागिता रूसका तर्फबाट विदेश मन्त्रालयको दोस्रो एसियाली विभागका निर्देशक अलेक्सी पावलोभ्स्की, सिनेटर तथा ग्रान्डमास्टर सर्गेई कार्जाकिन, मस्कोकी उपप्रमुख ओल्गा झिलिनार ओरेनबर्ग क्षेत्रका प्रतिनिधिहरू सहभागी हुनेछन्। तातारस्तान प्रान्तका खेलकुदमन्त्री भ्लादिमिर लियोनोभ, यातायातमन्त्री फारित खानिफोभ, संस्कृतिमन्त्री इरादा अयुपोभा र श्रममन्त्री एल्मिरा जारिपोभाको सहभागिता पनि

भारतका संवैधानिक संस्थाविरुद्ध चलाइएको अभियानप्रति हार्वर्डका ठूलो समूहले चिन्ता व्यक्त गर्‍यो

नयाँ दिल्ली, १४ अक्टोबर (हिस): हार्वर्डसँग आबद्ध एक ठूलो समूहले भारतका संवैधानिक संस्थाहरू विरुद्ध भइरहेको नकारात्मक सार्वजनिक बहस तथा सुनियोजित अभियानप्रति चिन्ता व्यक्त गरेको छ।

निर्वाचन आयोग, सर्वोच्च अदालत, प्रधान न्यायाधीशको कार्यालय र संसद जस्ता संस्थाप्रति जनताको विश्वास कमजोर पार्ने प्रयास गम्भीर चिन्ताको विषय भएको उनीहरूले बताएका छन्। वक्तव्य जारी गर्नेहरूमा हार्वर्ड विश्वविद्यालयका अध्यक्ष रणका वकिल, नीतिनिर्माता, सिविल सेवक, वैज्ञानिक तथा शिक्षाविद्

समावेश छन्। हार्वर्ड बिजनेस स्कूल, हार्वर्ड ल स्कूल, हार्वर्ड मेडिकल स्कूल, हार्वर्ड केनेडी स्कूल लगायत विभिन्न विभागका ४४ जनाभन्दा बढी व्यक्तिले उक्त वक्तव्यमा हस्ताक्षर गरेका छन्। उनीहरूले हार्वर्ड विश्वविद्यालयको नाम उचित अनुमति नलिई कुनै राजनीतिक अभियानलाई विश्वसनीयता प्रदान गर्न कथित रूपमा प्रयोग गरिएको विषयमा पनि पश्चिम उठाएका छन्। वक्तव्यमा भनिएको छ, विश्वको सबैभन्दा पुरानो र सबैभन्दा ठूलो लोकतन्त्र भारतका सचेत नागरिकका रूपमा हामी गम्भीर जिम्मेवारीबोधका साथ यो वक्तव्य जारी गरिरहेका छौँ। यस्ता

परिस्थितिमा मौनतालाई उदासीनताको बहाना बनाउन सकिँदैन। भारतलाई बन्धक बनाइएको भन्ने तथा संवैधानिक पदाधिकारीहरूलाई ‘चोर’ वा ‘प्रभावित’ व्यक्तिका रूपमा चित्रण गर्न प्रयोग गरिएको भाषाले लोकतान्त्रिक संस्थाहरूप्रति जनताको विश्वास कमजोर पार्ने उद्देश्यबारे गम्भीर चिन्ता उत्पन्न गर्छ। वक्तव्यमा कानून कार्यान्वयन गर्ने निकायहरूले सार्वजनिक व्यवस्था कायम राख्न गरेका कारबाहीको निष्पक्ष समीक्षा हुनुपर्ने बताइएको छ। तर, व्यापक आरोप र अपमानजनक भाषाले प्रमाण, उचित कानुनी प्रक्रिया वा संस्थागत

जवाफदेहिताको स्थान लिन नसके उल्लेख गरिएको छ। सार्वजनिक सेवामा रहेका अधिकारीहरू र उनीहरूले धारण गरेका पदहरूको मर्यादाको सम्मान गर्नु पनि आवश्यक रहेको उनीहरूले बताएका छन्। उनीहरूले संविधान, कानुनी शासन र नागरिक स्वतन्त्रताको सम्मान होरक परिस्थितिमा हुनुपर्नेमा जोड दिएका छन्। लोकतान्त्रिक व्यवस्थाप्रतिको प्रतिबद्धता स्वार्थअनुकूलताभन्दा संविधानप्रति, छानिएका विषयमा मात्र आक्रोश व्यक्त गर्नुभन्दा न्यायप्रति र आरोपको आरापको र अपमानजनक भाषाले प्रमाण, उचित कानुनी प्रक्रिया वा संस्थागत

अमित शाहको आँखा सङ्ग्रहालयमा राखियोस्: सञ्जय राउत

मुम्बई, १४ अक्टोबर (हिस): शिवसेना (यूबीटी) का सांसद सञ्जय राउतले एसआईआर र मुख्य निर्वाचन आयोग ज्ञानेश कुमारविरुद्ध इण्डिया गठबन्धन एवं सीजेपीले गरिरहेको आन्दोलनलाई लिएर केन्द्रिय गृहमन्त्री अमित

शाहको आलोचना गरेका छन्। उनले कटाक्ष गर्दै भने, “नेत्रदानपछि अमित शाहको आँखालाई सङ्ग्रहालयमा राख्नुपर्छ।”

राउतले भने, “दिल्लीमा भएको आन्दोलनमा लाखौँ मानिसहरू सामेल भए। तर केन्द्रिय गृहमन्त्री

शाहले आठ हजार मानिसहरूलाई मात्र देखे। के उनको दृष्टि कमजोर भएको छ? नेत्रदानपछि अमित शाहको आँखालाई सङ्ग्रहालयमा राख्नुपर्छ ताकि मानिसहरूलाई थाहा होस् कि उनले लाखौँको मोर्चामा आठ हजार मानिसहरूलाई मात्र देख्नसकेका थिए।” अमित शाह लामो समयपछि सार्वजनिक भएका छन्।राउतले भने, “देशको राजधानी दिल्लीसहित के ही राज्यहरूमा लोकतन्त्र र निर्वाचन आयोगविरुद्ध विरोध प्रदर्शन भइरहेको छ। तथापि

शाह लामो समयदेखिकै विरोध प्रदर्शन एवं जनताको आक्रोशमाथि मौन छन्। यदि शाहले केवल आठ हजार मानिसहरू मोर्चामा सामेल भएको बताइरहेका छन् भने यस मार्चको लागि किन २.५ लाख पुलिसलाई सडकमा तैनाथ गरिएको थियो? मोर्चालाई लिएर किन डर थियो? उनले भने, अमित शाहले जिम्मेवारीपूर्ण बयान दिनुपर्छ, केन्द्रीय स्वास्थ्य मन्त्रालयले तुरुन्तै उनको स्वास्थ्य जाँच गर्न मेडिकल टोलीलाई पठाओस्।

CHANGE OF NAME

I, Suk Man Dorjee, S/o Lachuman Darjee, resident of Dikchu, Gangtok District, Sikkim do hereby declare that I have changed my name from Suk Man Dorjee to Suk Man Darjee and henceforth I shall be known as Suk Man Darjee in all-purpose, vide affidavit no. A 519070 sworn before the Oath Commissioner at Gangtok, Sikkim on 14th day of October 2026. Suk Man Darjee and Suk Man Dorjee both are same and one identical person.

CHANGE OF NAME

I, Usha Dorjee, d/o Suk Man Darjee, resident of Dikchu, Gangtok District, Sikkim do hereby declare that I have changed my name from Usha Dorjee to Usha Darjee and henceforth I shall be known as Usha Darjee in all-purpose, vide affidavit no. A 519068 sworn before the Oath Commissioner at Gangtok, Sikkim on 14th day of October 2026. Usha Darjee and Usha Dorjee both are same and one identical person.

CHANGE OF NAME

I, Ranjana Gupta, W/o Late Bhim Raj Mishra, resident of Deorali MW,NH31A Road, Near Himalayan Free Church, Pani House, Gangtok District, Sikkim do hereby declare that I have changed my name from Ranjana Gupta to Ranjana Mishra and henceforth I shall be known as Ranjana Mishra in all-purpose, vide affidavit no. A 511934 sworn before the Oath Commissioner at Gangtok, Sikkim on 1st day of October 2026. Ranjana Mishra and Ranjana Gupta both are same and one identical person.

नीट पेपर लीक मामिलामा १४औँ आरोपीविरुद्ध सीबीआईद्वारा पूरक आरोपपत्र दर्ता

नयाँ दिल्ली, १४ अक्टोबर (हिस): केन्द्रिय अनुसन्धान ब्युरो (सीबीआई) ले बुधवार दिल्ली उच्च अदालतमा एनईईटी-यूजी २०२६ पेपर लीक मुद्दामा १४ औँ अभियुक्त शेषराव बजरङ्ग सूर्यवंशी उर्फ राज सूर्यवंशीविरुद्ध पूरक आरोप पत्र दायर गरेको छ। विशेष न्यायाधीश अजय गुप्तले पूरक आरोपपत्रको सुनवाइको लागि १५ अक्टोबरको मिति तय गरे का छन्। अदालतले अभियुक्तविरुद्ध आरोप तय गर्नेबारे सुनवाइको काम गरिरहेको छ। यसअघि ७ अक्टोबरमा सीबीआईले सूर्यवंशीविरुद्ध अनुसन्धान जारी रहेको र पूरा गर्न समय चाहिएको बताएको थियो। आज अदालतमा सुनवाइका क्रममा सबै अभियुक्त भीडियो कन्फ्रेन्सिङ मार्फत उपस्थित भएका छन्। दिल्ली उच्च अदालतले अभियुक्त धनञ्जय लोखण्डेको गिरफ्तारीलाई चुनौती दिने याचिका खारेज गरेको थियो। उच्च अदालतले धनञ्जय लोखण्डेलाई २५ हजार रुपियाँ जरिमामा लगाउने पनि आदेश दिएको थियो। २२अगस्तमा राउज एभेन्यु अदालतले धनञ्जय लोखण्डेको गिरफ्तारी मेमोको माग गरेको याचिकालाई खारेज गरेको थियो। यसअघि १४ अगस्तमा अदालतले यस मामिलामा थप अनुसन्धान गर्न सीबीआईलाई अनुमति दिएको थियो। अदालतले १२ अगस्तमा १३ जना अभियुक्तविरुद्ध सीबीआईले दायर गरेको आरोपपत्रको संज्ञान लिएको थियो। सीबीआईले यश यादव, मङ्गिलाल बिवाल, दिनेश बिवाल, विकास बिवाल, शुभम खैरनार, धनञ्जय लोखण्डे, प्रह्लाद कुलकर्णी, तेजस हर्षद कुमार, डा. मनोज शिखरे, शिवराज रघुनाथ मोतेगांवकर, मनिषा वाघमारे, मनिषा मान्धारे र मनिषा सञ्जय हवलदारलाई अभियुक्त बनाएको छ। सीबीआईले उनीहरूविरुद्ध भारतीय दण्ड संहिताको धारा ३१५ (५), ३१८ (४), ६१ (२), २३८, ३०३ (२), भ्रष्टाचार रोकथाम अधिनियमको धारा १३ (२) र १३ (१) (ए) र सार्वजनिक परीक्षा (अनुचित साधनहरूको रोकथाम) अधिनियमको धारा १०, ३, ४, ५ र ११ अन्तर्गत एफआइआर दर्ता गरेको छ। आरोपपत्रको सुनवाइका क्रममा सीबीआईले यस मामिलामा १२ मध्ये एकआइआर दर्ता गरिएको र त्यसको लगत्तै ७२ जना अधिकारी र आठ जना साइबर फरेन्सिक विशेषज्ञको सहयोगमा अनुसन्धान शुरु गरिएको बताएको थियो।

पश्चिम बङ्गालमा ५० वर्षदेखि निष्पक्ष चुनाव वर्षदेखि निष्पक्ष चुनाव नभएको दाबी

न्यूटाउन, १४ अक्टोबर (हिस): पश्चिम बङ्गालमा पछिल्लो ५० वर्षदेखिको स्वतन्त्र एवं निष्पक्ष चुनाव नभएको दाबी राज्यका मन्त्री दिलीप घोषले गरे। बुधवार बिहान न्यूटाउनमा पत्रकारहरूसँग कुराकानी गर्दै उनले आरोप लगाए, पहिला आम जनताले मतदान गर्ने पूर्ण स्वतन्त्रता पाउँदैन थिए। हालैका चुनाव परिणामबारे बोल्दै उनले निष्पक्ष निर्वाचन शुरु भएपछि राज्यको राजनीतिक समीकरण परिवर्तन भएको बताए।

उनले भने, “विगत १५ वर्षदेखि राज्यमा सत्तासिन पार्टीले यस पटक तीन प्रतिशत भोट पनि पाएन जसबाट भोट चोरी कहाँ भइरहेको थियो भने कुरा स्पष्ट हुन्छ।” मन्त्री अनुसार चुनाव नतिजाले यो कुरा स्पष्ट पारेको छ। अर्कोतर्फ गए मङ्गलवार गुजरातको गान्धीनगर नगरनिगमको चुनावमा भाजपाको जीतपछि केन्द्रिय गृहमन्त्री अमित शहले कङ्ग्रेसको चुनावी असफलता र एसआईआरलाई लिएर राहुल गान्धीको आरोपको जवाफ दिएका थिए। यस सन्दर्भमा बुधवार राहुल गान्धीमाथि कटाक्ष गर्दै दिलीप घोषले भने, राहुल गान्धी जीवनभरि विद्यार्थी नै रहने छन्। उनका कुराहरूलाई सुनिन्छ, तर उनका कुराहरूमा कुनै सत्यता हुनेछैन।

मोदी मन्त्रीपरिषद्को ठूला निर्णय एक महिनाअघि नै जनतालाई दियो तिहारको उपहार

नयाँ दिल्ली, १४ अक्टोबर:

प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको अध्यक्षतामा आज बसेको केन्द्रीय मन्त्रिपरिषद्को बैठकमा रेल कर्मचारी, सामाजिक सुरक्षा र ब्याङ्किङ क्षेत्रसँग सम्बन्धित धेरै महत्त्वपूर्ण निर्णय लिइएका छन्। केन्द्रीय सूचना तथा प्रसारणमन्त्री अश्विनी वैष्णवले यी निर्णयबारे जानकारी दिँदै सरकारले करिब ११ लाख ४० हजार रेल कर्मचारीलाई ७८ दिनको उत्पादकत्वमा आधारित बोनस दिने, राष्ट्रिय सामाजिक सहायता कार्यक्रमलाई आगामी पाँच वर्षसम्म निरन्तरता दिने र आईटीबीआई ब्याङ्कको रणनीतिक बिक््रीलाई स्वीकृति दिने जस्ता महत्त्वपूर्ण कदम चालेको बताए। यी निर्णयमध्ये रेल कर्मचारीका लागि बोनस घोषणा विशेष महत्त्वपूर्ण छ। यस्तै, पेन्सन योजनामा गरिएको परिवर्तनबाट करोडौँ मानिस लाभान्वित हुने अपेक्षा गरिएको छ। ब्याङ्किङ कङ क्षेत्रमा पनि मन्त्रिपरिषद्ले ठूलो निर्णय गरेको छ। आईटीबीआई ब्याङ्कको ६०.७२ प्रतिशत सेयर फेयरप्याक्स फाइनान्सियल होल्डिङ्सको सहायक

कम्पनीलाई ५२ हजार ८७८ करोड ८ लाख रुपयामा बेच्न स्वीकृति दिइएको छ। यस कारोबारमा केन्द्र सरकारको ३०.४८ प्रतिशत र भारतीय जीवन बिमा निगम (एलआईसी) को ३०.२४ प्रतिशत सेयर समावेश छ। कारोबार पूरा भएपछि सरकारसँग १५ प्रतिशत र एलआईसीसँग ११ प्रतिशत सेयर रहनेछ। दुवैको संयुक्त सेयर ३४ प्रतिशत हुनेछ। अश्विनी वैष्णवका अनुसार, यो कारोबार पूरा भएपछि

भारतको वित्तीय क्षेत्रमा सबैभन्दा ठूलो प्रत्यक्ष विदेशी लगानी हुनेछ। यसका साथै, मन्त्रिपरिषद्ले राष्ट्रिय सामाजिक सहायता कार्यक्रमलाई आर्थिक वर्ष २०२६-२७ देखि २०३०-३१ सम्म निरन्तरता दिन कुल ५३ हजार ४२८ करोड रुपैयाँको बजेट स्वीकृत गरेको छ। यस निर्णयबाट देशका सबै राज्य र केन्द्रशासित प्रदेशका करिब ३ करोड २० लाख लाभग्राहीले फाइदा पाउने अपेक्षा गरिएको छ। यद्यपि,

सीजेपी नेता पक्राउको विषयमा कड़किए राहुल गान्धी, भने, ‘जन्तरमन्तर जनताको हो’

नयाँ दिल्ली, १४ अक्टोबर: कङ्ग्रेसका नेता तथा लोकसभामा विपक्षी दलका नेता राहुल गान्धीले कङ्ग्रेज जनता पार्टी (सीजेपी) का नेता सौरव दास र आशुतोष रांकालाई पाँच दिनको न्यायिक हिरासतमा पठाइएको घटनाको निन्दा गरेका छन्। उनले शान्तिपूर्ण प्रदर्शनमा राष्ट्रिय झन्डा फहराउनु अपराध नभएको बताएका छन्। बुधवार सामाजिक सञ्जाल एक्समा प्रतिक्रिया दिँदै गान्धीले राष्ट्रिय झन्डा फहराएको कारण युवालाई जेलमा राख्नु कायरतापूर्ण कार्य भएको बताए। विद्यार्थी, युवा, पत्रकार र विपक्षी गठबन्धनका विभिन्न समूहले नागरिक का संवैधानिक अधिकारको माग गरिरहेको उल्लेख गर्दै उनले दिल्लीको जन्तरमन्तर जनताको विरोध प्रदर्शन गर्ने ठाउँ भएको र त्यसलाई पुनः जनताले प्रयोग गर्ने वातावरण बनाइने बताए।

आम आदमी पार्टीका राष्ट्रिय संयोजक अरविन्द केजरीवालले पनि सीजेपी नेताहरूको पक्राउको आलोचना गरेका छन्। आफ्नै देशमा आफ्नै राष्ट्रिय झण्डा फहराउनु अपराध हो भन्दै उनले सरकारको कदमप्रति प्रश्न

उठाएका छन्।

पुलिस स्रोतका अनुसार दास र रांकालाई शान्ति कायम राख्ने प्रतिबद्धता उल्लङ्घन गरेको र अनुमति नलिई जन्तरमन्तर प्रवेश गरेको आरोपमा पाँच दिनको न्यायिक हिरासतमा पठाइएको हो। उनीहरूलाई बुधवार तिहाड जेलमा राखिएको छ। उनीहरूका सहयोगी आजिक्य शिन्देको धरोटीसम्बन्धी प्रक्रिया भने अघि बढिरहेको बताइएको छ।

मङ्गलबार दास, रंका र शिन्देलाई जन्तरमन्तरमा लगाइएको अवरोध तोडेर निर्भेधित क्षेत्रमा प्रवेश गरेको आरोपमा

पक्राउ गरिएको थियो। उनीहरूले भारतीय प्रमुख निर्वाचन आयुक्त पुनरावलोकन (एसआईआर) प्रक्रियामा अनियमितता भएको आरोप लगाउँदै प्रमुख निर्वाचन आयुक्त कुमारको राजीनामा मागेर सीजेपीसहित विभिन्न सङ्गठनले गरिरहेका प्रदर्शनका बीच भएको हो। सीजेपीका संस्थापक अवरोध पुर्याएको लगायतका आरोपमा मुद्दा दर्ता गरेको छ। दास र रांकाले शनिवारको प्रदर्शनका क्रममा पक्राउ परेपछि एक वर्षसम्म शान्ति कायम राख्ने प्रतिबद्धतापत्रमा हस्ताक्षर गरेका थिए।

यसअन्तर्गतका मुख्य योजना र उपयोगका नाम परिवर्तन गरिनेछन्। यसअघि यी योजनाका नाम इन्दिरा गान्धीको नाममा राखिएका थिए।

यसैगरी, मन्त्रिपरिषद्ले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको पेन्सन पाउने योग्यतामा ठूलो परिवर्तन गर्दै निर्धारित अपाङ्गताको मापदण्ड ८० प्रतिशतबाट घटाएर ४० प्रतिशत बनाएको छ। न्यूनतम उमेरको सर्त जन्मदेखि नै लागू गर्ने निर्णय पनि गरिएको छ। अपाङ्गता भएका व्यक्तिको पेन्सनवापत शून्यदेखि ७९ वर्ष उमेर समूहका लागि ३७५ रुपैयाँ र ८० वर्ष वा सोभन्दा बढी उमेरका लागि ६२५ रुपैयाँ सहायता राशि निर्धारण गरिएको छ। वृद्धावस्था तथा विधवा पेन्सन र परिवार लाभ योजना भने हालकै स्वरूपमा निरन्तर रहनेछन्। समग्रमा, मन्त्रिपरिषद्का निर्णयले रेल कर्मचारीलाई आर्थिक राहत, ब्याङ्किङ क्षेत्रमा ठूलो लगानी र सामाजिक सुरक्षा योजनाको विस्तारलाई प्राथमिकता दिएको छ। अब यी निर्णयको वास्तविक प्रभाव तिनको समयमै र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा निर्भर रहनेछ।

मुख्यमन्त्री शुभेन्दुले हल्दियामा ६ हजार करोड़को लागतमा निर्मित फिनोल प्लान्टको उद्घाटन गरे

कोलकाता, १४ अक्टोबर

(हिस): पश्चिम बङ्गालमा औद्योगिक विकासलाई प्रेरणा दिने उद्देश्यले हल्दियामा ६ हजार करोड रुपियाँको लगानीमा नयाँ फिनोल र एसिटोन प्लान्ट स्थापना गरिएको छ। मुख्यमन्त्री शुभेन्दु अधिकारीले बुधवार चतुर्थीको अवसरमा उक्त प्लान्टको उद्घाटन गरे। यसको निर्माण हल्दिया पेट्रोकेमिकल्स लिमिटेडको पूर्ण स्वामित्वमा रहेको सहायक कम्पनी एडपर्मा प्राइभेट लिमिटेडदले गरेको हो।

उद्घाटन समारोहमा मुख्यमन्त्री शुभेन्दु अधिकारीसँग राज्यका उद्योग मन्त्री तापस राय, यातायात मन्त्री अर्जुन सिंह एवं मुख्य सचिव मनोज कुमार अग्रवाल सहित के ही गण्यमान्य व्यक्तिहरू उपस्थित थिए। हल्दिया पुगेपछि मुख्यमन्त्रीले प्लान्टको भ्रमण गरी मन्दिर परिसरमा

आरती गरे। त्यसपछि उनले रिबन काटेर अनि दीप प्रज्वलित गरी प्लान्टको उद्घाटन गरे।

यस परियोजनाले हल्दियामा नयाँ प्रत्यक्ष एवं अप्रत्यक्ष रोजगारका नयाँ अवसरहरू सिर्जना गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। यसले यस क्षेत्रमा साना-ठूला सहायक उद्योगहरूको विकासलाई पनि बढावा दिन सक्छ। हल्दियालाई एक पटक फेरिन औद्योगिक निवेश र रोजगारको प्रमुख केन्द्रको रूपमा विकास गर्ने दिशामा यसलाई महत्त्वपूर्ण कदम मानिँदछ।

उद्घाटन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै मुख्यमन्त्री शुभेन्दु अधिकारीले भने, “राज्यमा औद्योगिक विकासको यो लहरलाई अब कसैले रोकन सक्दैन।” भनले भने, “डबल इन्जिनको सरकारमा पश्चिम बङ्गाल तीव्र गतिमा अघि बढ्नेछ भने आउँदो दिनमा राज्यमा थप

औद्योगिक निवेश हुनेछ। नयाँ परियोजना अन्तर्गत वार्षिक ३ लाख ४५ हजार टन फिनोल र २ लाख १५ हजार टन एसिटोन उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ। प्लान्ट सञ्चालन हुन थालेपछि हल्दिया पेट्रोकेमिकल्सको उत्पादन क्षमता बढ्नेछ। साथै, यसले यी रसायनहरूको आपूर्तिको लागि राज्य एवं देशका अन्य क्षेत्रहरूमा निर्भरता कम गर्न मद्दत गर्नेछ।

यस परियोजनाले पश्चिम बङ्गालको रासायनिक उद्योगलाई बलियो बनाउने अपेक्षा गरिएको छ। यसबाहेक पूर्वी भारतमा रासायनिक उत्पादनहरूको उपलब्धता बढ्नेछ अनि आयातमा निर्भरता कम गर्न पनि मद्दत गर्नेछ। प्लान्ट वरिपरी सहायक उद्योगहरू विकास हुनाले औद्योगिक गतिविधिलाई थप गति दिने सम्भावना छ।

कोलकातामा अवैध हतियार निर्माण गर्ने अड्डाको पर्दाफास

कोलकाता, १४ अक्टोबर (हिस):

पश्चिम बङ्गाल पुलिसको विशेष कार्य बलले कोलकाताको आयुबनगर क्षेत्रमा छापामार अवैध हतियार निर्माण गर्ने एकाइको पर्दाफास गरेको छ। मङ्गलवार नदियाल पुलिस थाना क्षेत्रअन्तर्गतको एउटा घरमा अवैध हतियार निर्माण भइरहेको गोप्य सूचना पाएपछि यो कारबाही गरिएको हो। छापामारीका क्रममा सात एमएमका दुईवटा बन्दुक, दुईवटा घोरलु हतियार, विभिन्न नापका जीवित गोली, प्रयोग गरिएका गोली तथा हतियार बनाउन प्रयोग गरिने विभिन्न उपकरण बरामद गरिएको छ। बरामद सामग्रीबाट उक्त स्थानमा अवैध रूपमा हतियार निर्माण गर्ने काम भइरहेको सङ्केत मिलेको छ। यस घटनामा आरोपित व्यक्ति घटनास्थलबाट फरार भएको छ। यद्यपि, उसको पहिचान भइसकेको छ। नदियाल पुलिस थानामा शस्त्र ऐनका सम्बन्धित धाराअन्तर्गत मुद्दा दर्ता गरिएको छ। फरार आरोपीलाई पक्राउ गर्न तथा अवैध हतियार निर्माणसँग सम्बन्धित सञ्जालको पता लगाउन जाँच जारी रहेको छ।

उत्तर प्रदेशका महिलाहरू ग्रामीण अर्थतन्त्रतको भाग्य विधाता बनिरहेका छन्: योगी आदित्यनाथ लखनउ, १४ अक्टोबर (हिस): मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथले शारदीय नवरात्रको चतुर्थीमा माँ कुष्माण्डाका चरणहरूमा प्रणाम गरे। उनले राज्यका जनतालाई सृष्टि, ऊर्जा एवं समृद्धिको शाश्वत प्रतीक माँ कुष्माण्डाको पूजा गर्ने सन्देश पनि दिए। उनले बुधवार भने, “जहाँ महिलाहरूले शक्ति र अवसर पाउँछन्, त्यहाँ अभाव परिश्रममा, परिश्रम आत्मनिर्भरतामा एवं आत्मनिर्भरता समृद्धिमा परिणत हुन्छ।”

मुख्यमन्त्री योगीले ‘एक्स’ मा पोस्ट गरे, उत्तर प्रदेशकी महिला अब विकासकी लाभार्थी मात्रै नभई गाउँको अर्थतन्त्रको निर्माता एवं नयाँ भारतको भाग्य निर्माता बनिरहेकी छन्। वर्ष २०१७ अघि महिलाहरूका लागि न कुनै अवसर थियो, न कुनै संसाधन, न त सरकारसि कुनै नीति र अभिप्राय थियो। योगीले भने, “आज प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीको मार्गदर्शनमा राज्यको डबल इन्जिन सरकारले गाउँका दिदी-बहिनीहरूलाई आत्मनिर्भरताको नयाँ मार्गसँग जोडिरहेको छ। बीसी सखी गाउँहरूमा ब्याङ्किङ सेवाहरूको बलियो लिङ्क छ। लखपति दिदी आर्थिक आत्मनिर्भरताको नयाँ पहिचान बनिसकेको छ। ड्रेन दिदीले खेतमा आधुनिक प्रविधिको नेतृत्व गरिरहेको छ।

अप्पर डुमराम बस्तीको सात कन्या देवी मन्दिरमा दुर्गा पूजा आयोजना

खरसाङ, १४ अक्टोबर (हिस): खरसाङको अप्पर डुमराम बस्तीस्थित वाई नम्बर ३ मा रहेको श्री श्री श्री सात कन्या देवी मन्दिरमा दुर्गा पूजाको आयोजना गरिएको छ। धार्मिक आस्था, विश्वास र परम्पालाई निरन्तरता दिने उद्देश्यले आयोजित पूजा घटस्थापनाको दिनदेखि शुरु भएको हो। आयोजक समितिका अनुसार पूजाको समापन नवमीको दिन गरिनेछ। पूजाको अवधिभर मन्दिरमा विभिन्न धार्मिक अनुष्ठान तथा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन्।

लङ्भ्यूको चिलाउनेधुरास्थित श्री तीन कन्या देवी मन्दिरमा तीन दिवसीय पूजा अनुष्ठान आरम्भ

खरसाङ, १४ अक्टोबर (हिस): खरसाङ खण्डअन्तर्गत लङ्भ्यू चियाबारीको चिलाउनेधुरामा अवस्थित श्री तीन कन्या देवी मन्दिरमा प्रत्येक वर्षदेखि यस वर्ष पनि तीन दिवसीय पूजा अनुष्ठान आरम्भ भएको छ। मङ्गलवार अनुष्ठानको प्रथम दिन कलश यात्रा निकालियो, जहाँ स्थानीय श्रद्धालु भक्तजनको उपस्थिति रहेको थियो। उक्त कलश यात्राले गाउँ परिक्रमा गरेर मन्दिरमा आइपुगेपछि

कलशहरूलाई स्थापित गरियो। त्यसपछि अनुष्ठानको प्रथम दिनको पूजा अर्चना गरियो। पूजा अनुष्ठानबारे जानकारी गराउँदै अनुष्ठानका मुख्य कर्ता एवं मन्दिर सञ्चालन समितिका मुख्य प्रतिनिधि राजु प्रधानले यस मन्दिरमा सयौं वर्षअघिदेखि पूजा-अर्चना गरिँदै आएको जनै। यहाँको आस्था र विश्वासको प्रतीकको रूपमा वर्षौं देखि मान्दै आएको यस मन्दिरमा गत छ वर्षअघिदेखि भने

कलश यात्रा सहित भव्यताका पूजा अनुष्ठान गर्दै आइरहेको जनाए। उनले तीन दिवसीय यस पूजा अनुष्ठानमा सबै श्रद्धालु भक्तजनलाई उपस्थित रहेर माताको आशीर्वाद ग्रहण गर्ने आग्रह गरेका छन्।

अनुष्ठानका मुख्य पुरोहित हरि खनालले गरिरहेको पूजा अनुष्ठानको महत्त्व र गरिमामाथि जानकारी गराए। उनले सबै भक्तजनलाई माताको आशीर्वाद र अनुग्रह प्राप्त गर्न उपस्थित भइदिने निवेदन गरेका छन्।

उत्तर बङ्गालका आईजीले भारत-नेपाल सीमा सुरक्षाको जायजा लिए, पुलिस ब्यारेकको गरे उद्घाटन

सिलगढी, १४ अक्टोबर (हिस.): उत्तर बङ्गालका आईजी सुकेश कुमार जैनले बुधवार खोटीबारीको रानीगञ्ज पुलिस चौकी

परिसरमा नवनिर्मित पुलिस ब्यारेकको उद्घाटन गरे। यस अवसरमा जिल्ला पुलिसको पक्षबाट उनलाई गाई अफ अनर प्रदान गरियो। उद्घाटनपछि

आईजीले दूखीनको सहयोगमा वाच टावरबाट भारत-नेपाल सीमाको निरीक्षण गरे। यस अवधि दार्जीलिङ रेञ्जकी डीआईजी जयिता बोस र जिल्ला पुलिस अधीक्षक श्रीकान्त जगन्नाथ राव पनि उपस्थित थिए। पछि उनले एसएसबीका आईजी वन्दना सक्सेनासँग बैठक गरे। बैठकपछि उनले इमिग्रेशन चेकपोस्ट एवं सीमावर्ती क्षेत्रको पनि जायजा लिए। आईजीले बताएअनुसार, बैठकमा सीमा सुरक्षा सुदृढीकरण तथा अवैध गतिविधिमार्थि रोक लगाउने विषयमा चर्चा गरियो। उनले भने, “सिलगढी करिडोर एक

संवैदनशील क्षेत्र हो। भारत-बाङ्लादेश, भारत-भूटान एवं भारत-नेपाल सीमाहरूको निगरानी गरिँदछ।” दुर्गापूजालाई ध्यानमा राख्दै सुरक्षा व्यवस्थालाई कडा गरिएको उनले जानकारी दिए। पुलिस बलको सङ्ख्या बढाउनुका साथै पूजा पण्डालहरूमा अनि यातायात व्यवस्थामा पनि विशेष निगरानी राखिँदछ। पुलिस पूर्ण रूपमा सतर्क छ। मुख्यमन्त्रीको पहलमा पुलिसलाई चारचक्के वाहन र बाइक उपलब्ध गराइएको छ जसबाट विभिन्न क्षेत्रमा सुरक्षा व्यवस्थालाई अझ सुदृढ पार्न मद्दत मिल्नेछ।

तिमीले आफ्नो भविष्य बदल्न सक्दैनौँ, तर प्रवृत्ति बदल्न सक्छौँ। जब प्रवृत्ति बदल्छौँ, भविष्य आफै बदलिन्छ।

□ अज्ञात

सम्पादकीय

प्रश्न जन्तर मन्तरलाई लिएर

लोकतन्त्रमा असहमति जनाउने सार्वजनिक अभिव्यक्तिको लागि एक महत्त्वपूर्ण स्थल बनेको जन्तर मन्तर अहिले केन्द्र सरकारको बक्रदृष्टिमा परेको छ। दिड्ठी पुलिस आयुक्त अनुराग कुमारले जारी गरेको ११ अक्टोबरको आदेशअनुसार, जन्तर मन्तर रोडलाई निर्धारित विरोध स्थलहरूको सूचीबाट हटाइएको छ। यसको अर्थ सरकारले अब जन्तर मन्तरमा सबै प्रकारका विरोध प्रदर्शनमा प्रतिबन्ध लगाएको छ, जसले पछिल्ला साढे दुई दशकमा धेरै महत्त्वपूर्ण आन्दोलन देखेको छ। दिड्ठीको संसद र अन्य सरकारी कार्यालयहरूबाट केही दुरीमा अवस्थित जन्तर मन्तर दुई दशकभन्दा लामो समयदेखि राजनीतिक विरोध, जनआन्दोलन र नागरिक प्रतिरोधको प्रमुख केन्द्र रहेको छ। सबैलाई थाहा छ- पछिल्ला २०-२५ वर्षमा, राजनीतिक दल, विद्यार्थी सङ्गठन, ट्रेड युनियन, किसान, सामाजिक कार्यकर्ता र साधारण नागरिकले यसै जन्तर मन्तरबाट आफ्ना मागहरू उठाएका छन्, जसले गर्दा सरकारहरू धेरै पटक झुक्न बाध्य भएका छन्। तर अब, सरकारले जन्तर मन्तरको सट्टा रामलीला मैदान, पूर्वी दिड्ठीको शाहदरामा रहेको सीबीडी मैदान र उत्तर दिड्ठीको बुरारी मैदानलाई विरोध स्थल तोकेको छ। विपक्षीहरूले यस निर्णयको बारेमा धेरै प्रश्न उठाइरहेका छन्, जुन ज्ञानेश कुमारको राजीनामाको माग गर्दै दिड्ठीमा भइरहेको विरोध प्रदर्शनको बीचमा आएको हो। यद्यपि, सरकारले यो निर्णयको ज्ञानेश कुमारविरोधी आन्दोलनसँग कुनै सम्बन्ध नराएको बताएको छ। दिड्ठी पुलिसको तर्क के छ भने जन्तर मन्तरमा बारम्बार हुने विरोध प्रदर्शनले मध्य दिड्ठीमा यातायात, व्यवसाय र सामान्य गतिविधिहरूमा बाधा पुर्‍याउँछ। पूर्व आईपीएस अधिकारी र अहिले भाजपा नेता किरण बेदी पनि भन्छिन्- जन्तर मन्तर साँघुरो सडक तथा धेरै संवेदनशील भवन र कार्यालयहरूको निकटताका कारण विरोध प्रदर्शनको लागि उपयुक्त स्थान होइन। त्यस्ता मानिसहरूको कुरा सुन्दा, के स्पष्ट हुन्छ भने भाजपा सार्वजनिक विरोधबाट डराएको छ। यसैले मानिसहरूलाई जन्तर मन्तरमा भेला हुनबाट रोकिरहेको छ, जुन विरोध प्रदर्शनको पर्यायवाची बनेको छ। किरण बेदीले पुलिस अधिकारी हुँदा वा त्यसभन्दा पहिले पनि आम आदमी पार्टीकी नेताको रूपमा वा त्यसभन्दा पहिले पनि अन्ना आन्दोलनमा भाग लिँदा यसबारे केही भुल्की थिइनन्, तर अहिले उनी भाजपामा सामेल भएकी छन्, उनको विचार परिवर्तन भएको छ।

विपक्षीहरूले जन्तर मन्तर हटाउनाले नागरिकहरूले सरकारलाई आफ्ना मागहरू प्रस्तुत गर्न र राष्ट्रिय मिडियाको ध्यान आकर्षित गर्न सक्ने महत्त्वपूर्ण मञ्चलाई कमजोर बनाउने आरोप लगाएका छन्। अखिलेश यादवले भाजपा सरकारको मनसायमाथि प्रश्न उठाउँदै भने- सरकार जन्तलाई त्यस्तो ठाउँबाट टाढा राख्न चाहन्छ जहाँ जनताको आक्रोश सिधै सत्तामा रहेका व्यक्तिसहसम्म पुग्न सक्छ। यसैबीच, आम आदमी पार्टीका सौरभ भारद्वाजले प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र गृहमन्त्री अमित शाह नयाँ पुस्ताको विरोध प्रदर्शनबाट डाएको आरोप लगाए। यसैबीच, कङ्ग्रेस सांसद जयराम रमेशले व्यङ्ग्यात्मक रूपमा यसलाई मोदी र शाहको लागि लोकतन्त्रको कुरा भने र कक्रोच जनता पार्टीका संस्थापक अभिजीत दिपकेले विरोध स्थल परिवर्तन गर्नाले असहमतिको आवाज दबाउन नसकिने बताए। उनले सामाजिक सञ्जालमा भोलि प्रधानमन्त्री मोदीले विरोध स्थलको सूचीबाट लोकतन्त्रलाई नै हटाउन सक्ने टिप्पणी गरे, किनभने समस्या विरोध प्रदर्शनको स्थान होइन, तर विरोध गर्ने मानिसहरूको विचार हो।

विपक्षी दलका यी आरोपहरूलाई खारेज गर्न सकिँदैन। जुलाईको शुक्रमा धर्मेन्द्र प्रधानको राजीनामाको विरोधमा जेन-जी आन्दोलनले जन्तर मन्तरमा आफ्नो शक्ति प्रदर्शन गर्‍यो, जसले सरकारलाई झुक्न बाध्य बनायो। अहिले पनि ज्ञानेश कुमारको राजीनामाको माग गर्दै चलिरहेको विरोध प्रदर्शनको क्रममा भाजपाले प्रदर्शनकारीहरूलाई जन्तर मन्तर पुग्नुबाट रोक्न निरन्तर प्रयास गरेको छ। केन्द्र सरकारले के कुरा राम्रोसँग विचार गर्नुपर्छ छ भने जब सरकारसँग असन्तुष्ट मानिसहरू जन्तर मन्तरमा भेला हुन्छन्, यसले सरकारका लागि खतरा निम्त्याउँछ। त्यसकारण, विपक्षीहरूले यो निर्णयलाई प्रशासनिक परिवर्तनको रूपमा मात्र नभई लोकतान्त्रिक विरोधको लागि ठाउँ र अवसरहरूको उपलब्धतासँग सम्बन्धित मुद्दाको रूपमा हेर्नुपर्छ भन्ने तर्क गर्नु सही छ।

रामलीला मैदान वा सीबीडी र बुरारी मैदानको सन्दर्भमा व्यावहारिक कठिनाइहरू देखिँदैछन्। सांस्कृतिक र अन्य कार्यक्रमहरूको कारणले अक्टोबरदेखि दिसम्बरसम्मको उत्सवको मौसममा रामलीला मैदान उपलब्ध हुँदैन। त्यस्तै, सीबीडी र बुरारी मैदानमा व्यावहारिक कठिनाइहरू छन्। दिड्ठीवासीहरू यी स्थानसँग परिचित भए पनि दिड्ठी बाहिरका मानिसहरूले जन्तर मन्तरलाई मात्र विरोध स्थलको रूपमा चिन्छन्। के सम्भव छ भने यी स्थानहरू समयसँगै राम्रोसँग चिनिनेछन्, तर त्यतिञ्जेलसम्म केन्द्र सरकारले आफूलाई विरोध प्रदर्शनबाट मुक्त ठाव्न सक्छ। यद्यपि, लोकतन्त्रमा विरोध प्रदर्शन स्थलहरू भन्दा धेरै महत्त्वपूर्ण हुन्छन्। २०२० देखि २०२१ सम्म किसानहरूको विरोधको क्रममा हजारौँ किसान दिड्ठीको सिमानामा बसेका थिए, तर उनीहरूलाई जन्तर मन्तर आउन आवश्यक थिएन, नैपनि सरकारले झुक्नुपरेको थियो। त्यस्तै, शाहीन बागमा महिलाहरू सीएण्विरुद्ध बसेका थिए, तर उनीहरूलाई जन्तर मन्तर पनि आउनु परेन।

वास्तवमा, जन्तर मन्तरअधि, इण्डिया गेट र विजय चौक नजिकैको बोट क्लब ल्यानहरू स्वतन्त्रतापछि धेरै दशकसम्म प्रमुख राजनीतिक र सार्वजनिक विरोधका प्रमुख केन्द्रहरू थिए। अक्टोबर १९८८ मा किसान नेता महेन्द्र सिंह टिकैतको नेतृत्वमा हजारौँ किसानहरू बोट क्लबमा भेला भए। उनीहरू आफ्ना गाईवस्तु लिएर धेरै दिनसम्म त्यहाँ बसे, तत्कालीन राजीव गान्धी सरकारलाई आफ्ना मागहरू स्वीकार गर्न दबाउ दिए। जबसम्म लोकतन्त्र रहन्छ, तबसम्म विरोध प्रदर्शन गर्ने अधिकार रहिरहन्छ, चाहे त्यो जन्तर मन्तरमा होस् वा कुनै अज्ञात स्थानमा, कसैले यो कुरा बिसर्ग हुँदैन।

सिर्जनधर्मीहरूसँग अनुरोध

विचार तपाईंको, तपाईंको विचारलाई सम्प्रेषण गर्ने जिम्मा हाम्रो। घटनाहरू अनेकथरी हुनसक्छन् तर घटनामाथि समीक्षात्मक दृष्टि राख्ने जिम्मेवारी तपाईँ-हाम्रो। प्रत्येक युगको इतिहासले यही प्रमाणित गरेको छ। समाज बौद्धिक जगत्को मार्गदर्शनमा अघि बढ्दै प्रगतिको फाँटमा पुगेको छ। यस्तै इतिहासलाई साक्षी राख्दै सिक्किमको बौद्धिक जगत् पनि जागोस् भन्ने हिमाली बेलाको चाहना हो। हिमाली बेलाको चाहनालाई हैसै तपाईंहरूले पनि दिनुहुनेछ भन्ने आशाका साथ हामी समस्त बौद्धिक जमातबाट विचारपूर्ण, प्रगतिशील एवं समयसापेक्ष रचनाहरूका निम्ति आह्वान गर्दछौँ। हिमाली बेलाले के ठानेको भने कारक जहिले पनि बौद्धिक झुण्ड हुन्छ अनि कारकको विचारलाई सम्प्रेषण दिने हामी निमित्त मात्र होँ।

सिक्किमको माटो, अस्तित्व र अस्मिताका लागि निझ आवाज

✎ विष्णु दुलाल
ताक्छाङ, पूर्व सिक्किम

राजनीतिमा पद र प्रतिष्ठा प्राप्त गर्नेहरू धेरै हुन्छन्, तर पदको मोहभन्दा माथि उठेर जनताको पक्षमा निर्भीकतापूर्वक उभिनेहरू कमै हुन्छन्। सतासँग असहमति राख्नुपर्ने अवस्थामा पनि आफ्नो माटो, राज्यको पहिचान र जनताको भविष्यका पक्षमा दृढतापूर्वक आवाज उठाउने जनप्रतिनिधि नै वास्तविक अर्थमा जनताको प्रतिनिधि हुन भन्ने मेरो बुझाइ छ। सिक्किमको वर्तमान राजनीतिक परिवेशमा बर्तुक्त निर्वाचन क्षेत्रकी विधायिका श्रीमती कला राई, अर्थात् कला नानाका सार्वजनिक अभिव्यक्ति र सिक्किमको अस्तित्वप्रतिको उहाँको चिन्ताले एउटा गम्भीर प्रश्न खडा गरेको छ, के आज हामीलाई आफ्नो राजनीतिक पद र भविष्यभन्दा सिक्किमको माटो, पहिचान र अस्तित्वलाई माथि राख्ने जनप्रतिनिधिहरूको आवश्यकता छैन ?

म कुनै राजनीतिक दलसँग आबद्ध छैन। म एक सचेत सिक्किमेली नागरिक हुँ, जसका लागि सिक्किम केवल एउटा भौगोलिक भूभाग होइन, बरु हाम्रो इतिहास, संस्कृति, भाषा, परम्परा, स्वाभिमान र भावी पुस्ताको भविष्य हो। सिक्किम बाँचेमात्र सिक्किमेली पहिचान जीवित रहनेछ भन्ने विश्वासका साथ मैले कला नानाका सार्वजनिक अभिव्यक्तिलाई चासोपूर्वक सुन्दै आएको छु। उहाँका विचारमा सिक्किमको माटो, जनभावना र विशिष्ट पहिचानप्रतिको चिन्ता देखिएकाले उहाँको सार्वजनिक भूमिकाप्रति सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु।

मेरो विचारमा, राजनीतिक निष्ठाभन्दा माथि राज्यप्रतिको निष्ठा हुनुपर्छ। कुनै व्यक्ति वा नेता फरक राजनीतिक दलमा आबद्ध छ भन्दैमा उसले राज्यको हितमा उठाएको आवाजलाई अस्वीकार गर्नु उचित हुँदैन। त्यस्तै, कुनै नेता सत्तापक्षमा छ वा विपक्षमा छ भन्ने आधारमा मात्र उसको विचारको मूल्याङ्कन गर्नु पनि न्यायसङ्गत हुँदैन। विचारको मूल्याङ्कन त्यसको तथ्य, औचित्य र जनहितमा पर्ने प्रभावका आधारमा हुनुपर्छ। कला नानाको सार्वजनिक भूमिकाको महत्त्व पनि यहीँनैर छ। राज्यको हितसँग सम्बन्धित विषयमा असहमति व्यक्त गर्नुपर्ने अवस्थामा आफ्नो विचार सार्वजनिक रूपमा राख्ने साहस प्रजातान्त्रिक व्यवस्थाको महत्त्वपूर्ण पक्ष हो। जनप्रतिनिधिको प्राथमिक जिम्मेवारी केवल आफ्नो राजनीतिक दलप्रतिको निष्ठा निर्वाह गर्नु मात्र होइन, जनता र राज्यप्रतिको उत्तरदायित्व पूरा गर्नु पनि हो। त्यसैले जनप्रतिनिधिहरूले आफ्नो राजनीतिक भविष्यभन्दा राज्यको दीर्घकालीन हितलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ।

केन्द्र र राज्यबीचको सहकार्य देशको विकास र समृद्धिका लागि आवश्यक छ। तर सहकार्यको अर्थ राज्यको स्वाभिमान र विशिष्ट पहिचानसँग सम्झौता

गर्नु होइन। केन्द्रसँग सुमधुर सम्बन्ध कायम राख्दै पनि सिक्किमको संवैधानिक अधिकार, ऐतिहासिक विशिष्टता र जनताको हितका विषयमा स्पष्ट धारणा राख्न सकिन्छ। राज्यको सम्मान र अधिकारको संरक्षण गर्दै सहकार्यलाई अघि बढाउनु नै जिम्मेवार राजनीतिक नेतृत्वको परिचय हो। सिक्किमको अस्तित्व, पहिचान र संवैधानिक अधिकारको चर्चा गर्दा भारतीय संविधानको अनुच्छेद ३७१-एफलाई अलग राख्न सकिँदैन। सन् १९७५ मा सिक्किम भारतीय सङ्घको पूर्ण राज्य बनेपछि संविधानमा समावेश गरिएको यस विशेष व्यवस्थाले सिक्किमको ऐतिहासिक परिस्थितिलाई ध्यानमा राख्दै राज्यका विद्यमान कानुन, प्रशासनिक संरचना र विभिन्न समुदायका हितसँग सम्बन्धित महत्त्वपूर्ण विषयहरूलाई सम्बोधन गरेको छ। अनुच्छेद ३७१-एफलाई केवल एउटा संवैधानिक प्रावधानका रूपमा मात्र नभई सिक्किमको इतिहास र वर्तमानबीचको महत्त्वपूर्ण सेतुका रूपमा बुझ्नुपर्छ। यसको महत्त्व भावनात्मक विषयमा मात्र सीमित छैन, यो संवैधानिक व्यवस्था, कानुनी अधिकार र राज्यका जिम्मेवार निकायहरूको दायित्वसँग पनि जोडिएको छ। यसको संरक्षणको अर्थ सिक्किमलाई भारतको लोकतान्त्रिक व्यवस्थाबाट अलग राख्नु वा राजनीतिक प्रतिस्पर्धालाई निषेध गर्नु होइन। यसको वास्तविक मर्म संविधानले प्रदान गरेका विशेष प्रावधान,

बर्तुक्त निर्वाचन क्षेत्रकी विधायिका श्रीमती कला राई वा उहाँ आबद्ध राजनीतिक दलसँग मेरो कुनै राजनीतिक आबद्धता छैन। तथापि, उहाँले राज्यको हितमा उठाउनुभएका प्रश्नहरूको निष्पक्ष मूल्याङ्कन गर्नुपर्छ भन्ने मेरो स्पष्ट धारणा छ।

सिक्किमको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि र जनताको वैध हितलाई कानुनसम्मत रूपमा संरक्षण गर्नु हो।

त्यसैले राजनीतिक दल, जनप्रतिनिधि, कानुनविद् र नागरिक सबैले अनुच्छेद ३७१-एफको महत्त्व बुझ्न आवश्यक छ। यससम्बन्धी कुनै पनि विषयमा राजनीतिक आरोप-प्रत्यारोपभन्दा माथि उठेर संवैधानिक प्रावधान, कानुनी व्याख्या र तथ्यका आधारमा बहस हुनुपर्छ। सिक्किमको संवैधानिक पहिचानको संरक्षण कुनै एउटा दलको मात्र मुद्दा नभई राज्यप्रति जिम्मेवार प्रत्येक नागरिकको साझा सरोकार हो। सिक्किमेली पहिचान कुनै राजनीतिक दल वा नेताको निजी सम्पत्ति होइन। यो विभिन्न समुदाय, भाषा, संस्कृति र परम्पराको सहअस्तित्वबाट निर्माण भएको हाम्रो साझा विरासत हो। त्यसैले यसको संरक्षण सबै सिक्किमेली नागरिकको साझा जिम्मेवारी हो। सिक्किमको अस्तित्व र पहिचानको संरक्षणको कुरा गर्दा कुनै समुदायप्रति घृणा फैलाउनु वा बाहिरबाट आएका प्रत्येक व्यक्तिलाई शङ्काको दृष्टिले हेर्नु उचित हुँदैन। आफ्नो माटोप्रतिको प्रेमले अरूप्रति घृणा गर्न सिकाउँदैन। बरु यसले आफ्नो इतिहास, संस्कृति र अधिकारको सम्मान गर्दै अरूको अस्तित्व र वैध अधिकारलाई पनि सम्मान गर्न प्रेरित गर्छ। भूमि, स्थानीय रोजगारी, सांस्कृतिक निरन्तरता, स्थानीय जनताको वैध अधिकार र संवैधानिक व्यवस्थासँग सम्बन्धित विषयलाई तथ्य, कानुन र जिम्मेवार बहसका आधारमा सम्बोधन गरिनुपर्छ। सिक्किमको विशिष्ट पहिचानको संरक्षण र सबैप्रति सम्मानको भावना एकआर्काका विरोधी होइनन्। यी दुवै पक्षलाई सन्तुलित रूपमा अघि बढाउनु नै सभ्य र जिम्मेवार समाजको परिचय हो।

राजनीतिक पद र प्रतिष्ठा स्थायी हुँदैनन्, तर राज्यको अस्तित्व, जनताको पहिचान र भावी पुस्ताको

भविष्यसँग जोडिएका विषय दीर्घकालीन हुन्छन्। त्यसैले जनप्रतिनिधिले आफ्नो राजनीतिक भविष्यभन्दा जनताको हितलाई प्राथमिकता दिनुपर्छ। कला नानाले सार्वजनिक रूपमा उठाउनुभएका प्रश्नहरूप्रति मेरो सम्मानको आधार पनि यही हो। उहाँका अभिव्यक्तिमा सिक्किमको हित र सिक्किमेली पहिचानप्रतिको चिन्ता देखिन्छ। तथापि, कुनै पनि नेताको मूल्याङ्कन भाषण वा अभिव्यक्तिका आधारमा मात्र गर्नु पर्याप्त हुँदैन। उहाँले उठाउनुभएका विषय कति तथ्यपरक छन्, तिनको संवैधानिक तथा कानुनी आधार के छ, समाधानका लागि कस्ता पहल भइरहेका छन् र त्यसबाट व्यवहारमा कस्तो परिणाम प्राप्त भएको छ भन्ने कुरा पनि उत्तिकै महत्त्वपूर्ण हुन्छ।

यदि उहाँले उठाउनुभएका प्रश्नहरू सिक्किमको हितमा छन् भन्ने तथ्य र प्रमाणबाट पुष्टि हुन्छ भने ती विषयलाई दलगत दृष्टिकोणबाट होइन, राज्यको साझा हितका दृष्टिले हेरिनुपर्छ। सिक्किमप्रति प्रेम राख्ने नागरिक, नेता र जनप्रतिनिधिहरूले यस्ता विषयमा तथ्यपूर्ण बहस गर्दै आवश्यक सहयोग र समर्थन जनाउनुपर्छ। त्यस्तै, सरकार र सत्तापक्षले पनि जायज प्रश्नहरूलाई राजनीतिक चुनौतीका रूपमा मात्र नलिई तिनको उचित जवाफ दिनुका साथै आवश्यक सुधारका लागि पहल गर्नुपर्छ। लोकतन्त्रमा प्रश्न उठाउनु जति

आवश्यक छ, प्रश्नको तथ्यपरक उत्तर दिनु र समाधान खोज्नु पनि उत्तिकै आवश्यक छ। यही अभ्यासले जनताको विश्वास बलियो बनाउँछ र राजनीतिक उत्तरदायित्वलाई प्रभावकारी बनाउँछ। सिक्किमको राजनीति जनताको हित, राज्यको दीर्घकालीन भविष्य र भावी पुस्ताको सुरक्षामा केन्द्रित हुनुपर्छ। विकास, लगानी, पूर्वाधार निर्माण र रोजगारीका अवसर राज्यका लागि आवश्यक छन्। तर विकासको नाममा स्थानीय जनताका वैध सरोकार, सांस्कृतिक विशिष्टता र संवैधानिक अधिकारलाई बेवास्ता गरिनु हुँदैन।

हामीलाई विकास चाहिएको छ, तर आफ्नो पहिचान गुमाएर होइन। हामीलाई लगानी चाहिएको छ, तर स्थानीय जनताको हितलाई ओझेलमा पारेर होइन। हामीलाई केन्द्रसँग सहकार्य चाहिएको छ, तर राज्यको स्वाभिमानलाई कमजोर बनाएर होइन। विकासका हरेक निर्णयमा सिक्किमको दीर्घकालीन हित, स्थानीय जनताको जीवनस्तर, सांस्कृतिक निरन्तरता र संवैधानिक अधिकारलाई उचित महत्त्व दिनुपर्छ। कुनै पनि योजनाको सफलता त्यसमा खर्च भएको रकम वा निर्माण भएका संरचनाबाट मात्र मापन हुँदैन, त्यसले जनताको जीवनमा पारेको सकारात्मक प्रभावबाट पनि मापन हुनुपर्छ। यसका लागि राज्य सरकार, जनप्रतिनिधि, कानुनविद्, बुद्धिजीवी, सशामाध्यम, नागरिक समाज र आम नागरिक सबैले आआफ्नो जिम्मेवारी निर्वाह गर्नुपर्छ। सिक्किमको संरक्षण कुनै एउटा नेता वा राजनीतिक दलको मात्र दायित्व होइन। यो हामी सबैको साझा जिम्मेवारी हो।

बर्तुक्त निर्वाचन क्षेत्रकी विधायिका श्रीमती कला राई वा उहाँ आबद्ध राजनीतिक दलसँग मेरो कुनै राजनीतिक आबद्धता छैन। तथापि, उहाँले राज्यको

हितमा उठाउनुभएका प्रश्नहरूको निष्पक्ष मूल्याङ्कन गर्नुपर्छ भन्ने मेरो स्पष्ट धारणा छ। उहाँप्रतिको मेरो सम्मान कुनै दलगत निकटताका कारण नभई सिक्किमको माटो, पहिचान र राज्यको हितप्रति उहाँले व्यक्त गर्नुभएको चिन्ताका कारण हो।

सिक्किमप्रति प्रेम राख्ने सबै राजनीतिक दल र जनप्रतिनिधिहरूले राज्यको हितसँग सम्बन्धित विषयलाई स्पष्ट, तथ्यपरक र संवैधानिक आधारसहित अघि बढाउन सकेमा त्यसले हाम्रो लोकतान्त्रिक संस्कारलाई अझ बलियो बनाउनेछ। स्वस्थ लोकतन्त्रमा असहमतिको सम्मान गरिन्छ, प्रश्नहरू सुनिन्छन् र समाधानका लागि संवादको बाटो अपनाइन्छ। प्रजातान्त्रिक प्रणालीमा, जनताको विश्वास ठूलो जिम्मेवारी हो। त्यसलाई कायम राख्न तथ्यमा आधारित अभिव्यक्ति, जनभावनाप्रतिको सम्मान र प्रतिबद्धताको व्यावहारिक कार्यान्वयन आवश्यक हुन्छ। त्यसैले कला नानाले उठाउनुभएका विषयमा सहमत वा असहमत हुने अधिकार सबैलाई छ। तर सिक्किमको संवैधानिक पहिचान, ऐतिहासिक विरासत र स्थानीय जनताको हितसँग सम्बन्धित प्रश्नहरूलाई राजनीतिक पूर्वाग्रहका कारण बेवास्ता गर्नु हुँदैन।

हामी सम्पूर्ण सिक्किमेली जनता र राजनीतिक नेतृत्वले गम्भीरतापूर्वक सोच्नुपर्ने विषय हो, हामी भावी पुस्ताका लागि कस्तो सिक्किम छाड्न चाहन्छौँ ? मेरो विचारमा, हामीलाई यस्तो सिक्किम चाहिएको छ जहाँ विकास होस्, तर पहिचान नहराओस्, केन्द्रसँग सहकार्य होस्, तर राज्यको स्वाभिमान कायम रहोस्, राजनीतिक प्रतिस्पर्धा होस्, तर सिक्किमको हितका विषयमा साझा प्रतिबद्धता पनि रहोस्। हामीलाई यस्तो राजनीतिक संस्कार चाहिएको छ जहाँ नेताको मूल्याङ्कन उसले कुन दलको प्रतिनिधित्व गर्छ भन्ने आधारमा मात्र नभई उसले जनताको हितका लागि के बोल्छ, कस्तो जिम्मेवारी निर्वाह गर्छ र कस्तो परिणाम दिन्छ भन्ने आधारमा गरियोस्। कला राईजस्ता जनप्रतिनिधिले उठाउने विषयहरूको महत्त्व यही सन्दर्भमा छ। सिक्किमको हितमा उठेका जायज आवाजलाई प्रोत्साहन गर्नु र ती आवाजलाई तथ्य, कानुन तथा व्यावहारिक समाधानसँग जोड्नु आजको आवश्यकता हो। राज्यको हितका विषयमा सत्तापक्ष र विपक्षबीच स्वस्थ संवाद र सहकार्यको वातावरण निर्माण गर्न सकि्यो भने त्यसबाट सम्पूर्ण सिक्किमेली जनताले लाभ प्राप्त गर्नेछन्।

अन्त्यमा, एउटा कुरा स्मरण गरौँ, नेताहरू आउँछन् र जान्छन्, सरकारहरू बन्छन् र परिवर्तन हुन्छन्, तर सिक्किमको माटो, इतिहास, पहिचान र जनताको भविष्य क्षणिक राजनीतिक स्वार्थभन्दा धेरै ठूलो छ। सिक्किमको हितमा उठ्ने आवाज कुनै एउटा राजनीतिक दलको मात्र आवाज होइन, त्यो राज्यको भविष्यप्रति सचेत नागरिकहरूको साझा सरोकार हो। आउनुहोस्, दलगत स्वार्थभन्दा माथि उठौँ। आफ्नो इतिहास बुझौँ, संवैधानिक अधिकारप्रति सचेत बनौँ र भावी पुस्ताका लागि हाम्रो पहिचान, संस्कृति तथा स्वाभिमानको संरक्षण गर्ने साझा सङ्कल्प गरौँ। सिक्किमको हितमा उठ्ने हरेक जायज आवाजलाई सम्मान गरौँ र राज्यको स्वाभिमान, संवैधानिक पहिचान तथा जनताको भविष्यको संरक्षणका लागि एकजुट बनौँ।

सिक्किम बाँचोस्, सिक्किमेली पहिचान बाँचोस् र हाम्रो माटोको स्वाभिमान सधैं उच्च रहोस्।

जय सिक्किम! ■

नोबेल शान्ति पुरस्कार र अन्तर्राष्ट्रिय कानुनको सम्मान

पहिलो दक्षिण अफ्रिकी महिला हुन्। यो पुरस्कार 'युरोप र अमेरिकाका उच्च शिक्षित श्वेत पुरुष'लाई मात्र सम्मान गर्ने ऐतिहासिक परिपाटी तोड्ने अर्को कदम हो। दक्षिण अफ्रिकाका आफ्ना पूर्ववर्तीझैँ रङ्गभेद र गोरा अल्पसङ्ख्यक शासनविरुद्धको सङ्घर्ष पनि उनको योगदानको एक महत्त्वपूर्ण पक्ष हो। यद्यपि, यसमा एउटा महत्त्वपूर्ण भिन्नता छ। मन्डेला मेलमिलापको विश्वव्यापी प्रतीक बने भने पिड्लेले दक्षिण अफ्रिकाको सङ्घर्षबाट सिकेका पाठलाई अन्तरराष्ट्रिय मञ्चसम्म पुर्याइन्।

त्यहाँ उनी आफ्नै बलबुतामा एक नेतृ र संस्था-निर्माताका रूपमा स्थापित भइन्। मानव अधिकारको गम्भीर उल्लङ्घन गर्नेहरूलाई जवाफदेही बनाउने उद्देश्यले अन्तर्राष्ट्रिय संस्था स्थापनामा संलग्न हुने अन्तरराष्ट्रिय न्यायाधीशमध्ये एक बन्ने चुनौतीपूर्ण जिम्मेवारी उनीमाथि थियो। उनी सन् १९९४ मा रुवान्डामा भएको नरसंहारपछि राष्ट्र सङ्घद्वारा स्थापित 'रुवान्डाका लागि अन्तर्राष्ट्रिय फौजदारी न्यायाधिकरण' र सन् २००३ देखि २००८ सम्म 'अन्तरराष्ट्रिय फौजदारी अदालत' (आईसिसी) उनको व्यक्तित्व र दृढ ओटोले ती भन्डेरै स्थापित संस्थालाई गरिमा र वैधता प्रदान गर्‍यो। आफ्ना अग्रगामी योगदानमार्फत उनी जवाफदेहिताका लागि भइरहेको विश्वव्यापी अभियानको प्रतिभूति बनेकी छन्।

अन्तरराष्ट्रिय मानव अधिकार कानुनको एक अध्येताका रूपमा उनीसँग मेरो पहिलो भेट त्यतिवेला भयो, जतिवेला उनी तान्जानियाको अरुसामा रहेको रुवाण्डा न्यायाधिकरणकी अध्यक्ष थिइन्। त्यसवेला उनी असाध्यै सहज र मिलनसार व्यक्तित्वका रूपमा परिचित थिइन्। समयसँगै उनीप्रतिको मेरो त्यो धारणा अझ बलियो हुँदै गयो। विनम्र, आडम्बररहित र अरूका

लागि समय निकाल्न तत्पर उनलाई प्रायः साहसी, सिद्धान्तनिष्ठ र अडिग व्यक्तिका रूपमा पनि चित्रण गरिन्छ।

नोबेल समितिले उनको साहसको प्रशंसा गर्दा उनले अत्यन्तै सरल र यथार्थपरक शैलीमा जवाफ दिँदै आफूले केवल न्यायका स्पष्ट सिद्धान्तमा स्वतन्त्र कानुनी विवेक प्रयोग गरेकामा जोड दिइन्। म उनलाई पहिलोपटक भेट्दा प्रिटोरिया विश्वविद्यालयमा मानव अधिकार अध्ययनरत विद्यार्थीको समूहसँग थिँ। हामी कानुनी कारबाहीको अवलोकन गर्न तान्जानिया गएका थियौँ। न्यायाधीश पिड्लेको व्यस्त कार्यतालिकाका कारण उनले दिनको समयमा हामीसँग धेरै समय बिताउन पाइनन्। दक्षिण अफ्रिकाको रङ्गभेद, रुवान्डाको नरसंहार वा प्यालेस्टिनी भूभागको कब्जा जुनसुकै घटनाको सन्दर्भमा भए पनि पिड्लेको जीवनयात्रा एउटा मुख्य मान्यतामा आधारित छ, कानुनले स्वेच्छाचारी वा दमनकारी शक्तिलाई नियन्त्रण गर्न, पीडितको रक्षा गर्न र शक्तिशालीलाई जवाफदेही बनाउन सक्छ। उनले हरेकपटक यसै मान्यतालाई अझ फराकिलो मञ्चमा प्रयोग गरिन्।

सन् १९४१ मा डर्बनमा भारतीय तमिल मूलको परिवारमा जन्मिएकी पिड्लेले जातीय तथा लैङ्गिक विभेदको प्रत्यक्ष अनुभव गरिन्। यति हुँदाहुँदै पनि उनले कानुनको क्षेत्रमा आफ्नो पेसागत जीवन अघि बढाइन्। सन् १९६७ मा उनी आफ्नो प्रान्तमा कानुनी अध्यास (वकालत) शुरू गर्ने पहिलो अश्वेत महिला बनिन्। रंगभेदको विरोध गर्ने धेरै वकिलजस्तै उनले पनि अन्यायलाई कायम राख्ने कानुनी प्रणालीकै प्रयोग गरेर त्यसका ज्यादतीलाई चुनौती दिने प्रयास गरिन्। उनले राजनीतिकर्मीको पक्षमा वकालत गरिन्, यातनाका घटना सार्वजनिक गरिन् र राजनीतिक

आस्थाका आधारमा राखिएका बन्दीसँग गरिने व्यवहारलाई चुनौती दिइन्। उनी 'वुमेन्स नेसनल कोएलिसन'मा पनि आबद्ध थिइन्, जसले दक्षिण अफ्रिकाको लोकतान्त्रिक संविधानमा समानतासम्बन्धी प्रावधान तय गर्न मद्दत गरेको थियो। यी प्रावधानले जाति, लिंग र यौन अभिमुखीकरणलागायत आधारमा हुने भेदभावलाई निषेध गर्छन्। रङ्गभेद अन्त्यपछि सन् १९९५ मा मन्डेलाले उनलाई उच्च अदालतको न्यायाधीशमा नियुक्त गरे।

त्यही वर्षको उत्तरार्द्धमा उनले तान्जानियामा आफ्नो जिम्मेवारी सम्हालिन्, जहाँ रुवान्डा ट्रिब्युनलको सन् १९९८ को ऐतिहासिक फैसला उनको सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण तथा चिरस्थायी विश्वव्यापी योगदानमध्ये एक रह्यो। सन् २००८ देखि २०१४ सम्म पिड्लेले राष्ट्र सङ्घको मानव अधिकारसम्बन्धी उच्च आयुक्तका रूपमा सेवा गरिन्। उनी विकासशील राष्ट्रहरूको समूहबाट यस पदमा पुग्ने पहिलो महिला थिइन्। आफ्नो कार्यकालमा उनले विश्वव्यापी आर्थिक मन्दी, 'अरब स्प्रिङ' र सिरियाको गृहयुद्धजस्ता कठिन परिस्थितिबिच राष्ट्र सङ्घको मानव अधिकारसम्बन्धी कार्यालाई सफलतापूर्वक अघि बढाइन्। हालैका दिनमा उनले 'प्यालेस्टिनी भूभाग र इजरायलसम्बन्धी स्वतन्त्र अन्तरराष्ट्रिय जाँच आयोग'को अध्यक्षका रूपमा राष्ट्र सङ्घमा आफ्नो अन्तिम आधिकारिक जिम्मेवारी सम्हालिन्। गाजा युद्धलागायत विषयमा यस आयोगले गरेको अनुसन्धान र सार्वजनिक गरेका निष्कर्षले विशेष गरी इजरायल र अमेरिकाबाट कडा आलोचना तथा व्यापक विवाद निम्त्याएका छन्।■

(भिज्योएन प्रिटोरिया विश्वविद्यालयमा अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकार कानुनका प्राध्यापक हुन्)

काम देखाउनु पनि आवश्यक

आफ्नो कामको जानकारी

मेले राम्रो काम गरेको छु र मेरो कामको मूल्याङ्कन भएको छ भनेर ढुक्क हुनु हुँदैन। कार्यालयमा आफूले गरेको कुनै पनि कामको विषयमा आफ्नो बोसलाई जानकारी

गराउनुपर्छ। आफूले गरेको कामको व्यहोरा पनि आफ्नो साथमा राख्नुपर्छ। हरेक मानिसको आफ्नै विशेषता हुन्छ। त्यसका बारेमा बोसलाई बताउनुपर्छ।

स्मार्ट टिप्स
आफ्नो कामको प्रशंसा त गर्नुपर्छ तर आलोचित हुने हिसाबले बढी प्रशंसा भने गर्नु हुँदैन। बोसलाई केवल आफ्नो कामका बारेमा

बताउनुपर्छ अरूले के गरिरहेका छन् भन्ने कुरा चाहिँ भुलेर पनि गर्नु हुँदैन।
लक्ष्य निर्धारण
आफ्नो लक्ष्य तयार गर्नुपर्छ। आफूले काम गरेको कार्यालयको हितको विषयमा आफू सदैव चिन्तित हुनुपर्छ। आफूले काम गरेको संस्था कुन लक्ष्य लिएर अघि बढ्दा फाइदा हुन्छ यकिन गर्नुपर्छ र उक्त विषयमा आफ्नो बोसलाई बताउनुपर्छ। यसले गर्दा कार्यस्थलमा आफ्नो सकारात्मक छवि बन्छ।

स्मार्ट टिप्स
जोसमा आएर कुनै त्यस्तो लक्ष्य तय गर्नु हुँदैन जसलाई पूरा गर्न हम्मे-हम्मे होस्। आफूले पूरा गर्न सकिने लक्ष्य लिनुपर्छ। कसैलाई प्रभावित तुल्याउने लोभमा आफ्नो अस्तित्व बिसर्ग हुँदैन।
नयाँ-नयाँ अवधारणाको विकास
कुनै पनि कार्यालयमा सिर्जनशील तथा कल्पनाशील व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिइन्छ। उनीहरूलाई

व्यवस्थापनले हेर्ने दृष्टिकोण पनि फरक हुन्छ। आफ्नो दिमागमा कुनै विचार छ भने त्यसलाई भन्नुपर्छ। बिनासङ्कोच विचार आदान-प्रदान गर्नुपर्छ। आफूले दिएको विचार कसैलाई मनपर्‍यो भने सबैको प्रशंसा प्राप्त गर्न सकिन्छ।
स्मार्ट टिप्स
कुनै नयाँ विचार फुर्नेबित्तिकै तुरुन्तै बोसकहाँ जानुको साटो त्यसको परिणाम के हुन्छ, पहिल्याएर लागू गर्ने निर्णय गरेपछि मात्र बोसलाई बताउनुपर्छ। आफू पूर्णरूपमा तयार भएपछि मात्र बोससँग सम्पर्क मा रहनुपर्छ। पूर्णरूपमा गृहकार्य गरेपछि मात्र आफ्नो योजना बताउनुपर्छ।

कामको रेकर्ड राख्नु
वेतनको विषयमा आफूप्रति न्याय भएको छैन भन्ने अनुभव भएको छ भने आफूले गरेको कामको जिम्मेवारीको रेकर्ड राख्नुपर्छ। आफूलाई उक्त परियोजना कहिले दिएको आफूले कुन-कुन जिम्मेवारी पूरा गर्ने हो निश्चित गर्नुपर्छ। बोससँग मीठा-मीठा कुरा गरेर सदैव फाइदामा रहने कर्मचारीहरूको कमी हुँदैन। आफूले गरेको कामको रेकर्ड राखेर त्यसबाट फाइदा उठाउन सकिन्छ।

स्मार्ट टिप्स
कामको रेकर्ड बनाउँदा

त्यसलाई पूरा गर्न नसकिने तथा हाँसो उठ्ने खालको बनाउनु हुँदैन। पूरा इमान्दार भएर रेकर्ड राख्नुपर्छ। ब्रान्डिङ तथा बजारीकरणको सिद्धान्तअनुरूप सुन्दर वस्तुको माग बढी हुन्छ। सामानको गुणस्तरका साथै त्यसको प्याकेजिङ तथा लेबलिङलाई पनि प्राथमिकता दिनुपर्छ। बाहिरी आवरण राम्रो छ भने त्यसले ग्राहकहरूको मनमा तुरुन्तै प्रभाव पार्छ। त्यसैगरी कार्यालयमा सदैव राम्रो पहिरनमा जानुपर्छ। राम्रो पहिरनले व्यक्तित्वमा निखार ल्याउँछ। मानिसहरूले नोटिस गर्छन् फलतः कार्यालयमा आकर्षणको केन्द्र बन्न सकिन्छ। पहिरनका साथै आफ्नो कुरा पूरै आत्मविश्वासपूर्वक प्रस्तुत गर्ने बानी बसाल्नुपर्छ।

स्मार्ट टिप्स
कार्यालयमा कुनै ड्रेस कोड छैन भने पनि औपचारिक पहिरन लगाउनुपर्छ। यसले आत्मविश्वास बढाउनुका साथै छवि पनि राम्रो बनाउँछ।
नबोल्दा हुने नोकसानी
• कामको नोटिस हुँदैन।
• बोसले जिम्मेवारी दिनुअघि सोच्न थाल्छन्।
• काम गर्ने मानिसको गन्तीमा पर्दिन।
• आफ्नो कामको जस अरूले नै लिन्छन्।

प्लस साइजका महिलाले कस्तो पहिरन लगाउने

अण्डरगार्मेन्ट फिटिङ र राम्रो कालिटीको हुनुपर्छ अन्यथा पहिरनको सेप नमिलेर शरीर झन भद्दा देखिन्छ।
• सपिङ गर्दा फरक साइज अर्थात् ठूलो-सानो साइज पनि प्रयोग गरेर हेर्नुपर्छ। सधैं लगाइरहेको भन्दा अर्को साइज आफूलाई अझ राम्रोसँग फिट हुनसक्छ।
• मोटा शरीर भएको महिलाले ठूलो प्रिन्टका फेब्रिक छात्रु हुँदैन। सकभर स-साना बुझा नै छात्रुपर्छ। बुझाको प्लेसमेन्ट जस्तोसुकै भए पनि आँखा माथिबाट तल फर्को हुने खालको अर्थात् भट्किल हुनुपर्छ। यसले बढीको सेपलाई स्लिम लुक्स दिन्छ। चारपाटे तथा जिक ज्याक आकारको कपडा छनौट गर्नु हुँदैन।
• कलोर रङ्गले मात्र स्लिम देखाउने विश्वासबाट अघि बढेर अन्य ब्राइट कलर पनि प्रयोग गर्नु उपयुक्त हुन्छ। सेक्सम्म एउटै कलरको पहिरन लगाउनुपर्छ। दुई-तीनवटा कलरका पहिरन लगाउँदा मोटो र होचो देखिन्छ।
• कपडाको कालिटीमा सम्झौता गर्नु हुँदैन। लाइक्राजस्ता पहिरन शरीरमा टाँसिन्छ। यस्ता शरीरमै टाँसिने कपडा छात्रु हुँदैन।
• भी नेकका पहिरनले अग्लो र स्लिम देखाउँछन्।
• मोटो शरीर भएको महिलाले लेगिन्स लगाउँदा त्यसले अझ भद्दा देखाउँछ।
• रेडिमेड पहिरनको तुलनामा डिजाइनरसँग सल्लाह गरी आफ्नो शरीरको बनावट अनुरूप पहिरन तयार गराउँदा फिट र स्लिम देखिन्छ।
• प्लस साइजका प्रायः महिलाहरूको कमर र पुछ्रा (हिप) बराबर जस्तै हुन्छ। त्यसैले कमर र हिप डिफाइन गर्न बेल्टसमेत लगाउनु उपयुक्त हुन्छ। यसमा बेल्ट लुज भए पनि केही फरक पर्दैन।
• चुज पाइन्ट नलगाई फ्लेयर भएको पाइन्ट लगाउनुपर्छ। यसले अग्लो देखाई स्लिम देखाउन मद्दत गर्छ।
• मोटो शरीर भएका महिलाहरूले प्रायः एसेसरिज लगाउँन रुचाउँदैनन्। तर प्लस साइजका महिलाहरूले एक्सेसरिजको प्रयोग गर्नु राम्रो हुन्छ। यसले अरूको ध्यान एसेसरिजमा केन्द्रित गर्छ, फिगरमा धेरैको ध्यान जान पाउँदैन।
• धेरै टाइट स्कर्ट नलगाई एलाइन ड्रेस लगाउँदा बढी मोटोपन देखिन पाउँदैन भने चोलीमा ज्वाइन पहिरन नलगाई सोझै फ्लो भएको पहिरनले आँखा ब्रेकडाउन हुँदैन र स्लिम देखिन्छ।
• ब्लाउजमा बोट नेक लगाउँदा भद्दा देखिने हुँदा भी नेक छात्रु उपयुक्त हुन्छ।
• पेन्सिल स्कर्ट नलगाइ फ्लेयर स्कर्ट लगाउनुपर्छ। पेन्सिल स्कर्टले हिप ठूलो देखिन्छ। स्कर्टको लम्बाइ थुँडासम्म मात्र हुनुपर्छ। थुँडा मुनिसम्मको स्कर्टले उँचाइ सानो र मोटो देखाउँछ।

बालक-बालिकालाई जित्न मात्र होइन, हार्न पनि तयार राखौं

एक नानी थिए, आज्ञाकारी र मेधावी। पढाइमा सधैं अब्बल। विज्ञानमा उनले सतप्रतिशत अड्क हासिल गरे। जीवनभरि उनी दोस्रो भएन्न्। हेक परीक्षामा प्रथमका प्रथम हुँदै गए। उनी इञ्जीनियर बन्न चाहन्थे। इञ्जीनियरिङको पढाइ पनि उमेसारी पुरा गरे। पढाइसक्दा नसक्दै उनलाई नोकरीको प्रस्ताव आउन थाल्यो। उनले लोभलाग्दो नोकरी शुरु गरे र त्यहाँ पनि निरन्तर पदेनती हुँदै गए।
उनको आकर्षक वेतन थियो, सम्पूर्ण सेवा सुविधा पनि पाएका थिए। आफ्नै कमाइबाट उनले घर, गाडी सबैथोक जोडे। राम्रै खानदानकी युवतीसँग विवाह गरे। उनीसँग अब के बाँकी थियो? सबैकुरा पुगिसरी थियो। धन, दौलत, वैभव, प्रतिष्ठा, आकर्षक श्रीमती, सुखी परिवार सबै। उनीसँग दुःख र अभाव केही थिएन। सरसर्ती हेर्दा उनमा कुनै कमी देखिन्छ? पक्कै देखिँदैन। सबैकुराले भरिपूर्ण देखिन्छ। तर, केही वर्षपछि उनले आत्महत्या गरे। आफू मात्र होइन, श्रीमती र बच्चासहित संयुक्त आत्महत्या गरे। आखिर गडबडी कहाँ भयो? उनी किन परिवारसहित आत्महत्या गर्ने मोडमा पुगे?

मृतकले सुसाइट नोट छोडेका थिए। अचम्मलागदो त के भने, सुसाइट नोटमा उनले आफूहरूले खुशीसाथ यो बाटो रोजेको बताएका थिए। श्रीमतीसँग सल्लाह गरेर सामूहिक आत्महत्या गरेको उनको खुलासा थियो। आखिर किन यस्तो परिस्थिति आइलाग्यो? खासमा उनले जुन ठाउँमा रोजगारी गरिरहेका थिए, त्यहाँ आर्थिक मन्दी शुरु भयो। आखिरमा उनको नोकरी गयो। उनले आफ्नो पारिश्रमिक घटाएर अर्को नोकरी खोजे। तर, पाएनन्। रोजगारी गुमेपछि आफूले आर्जन गरेको धन सम्पत्ति सकिँदै गयो। उनी सड्कमा आउने स्थितिमा पुगे।

नोकरीमा धेरै वेतन पाउन चाहनुहुन्छ? पछ्याउनुस् यी सूत्र

चरम महँगी बढेको बेला कसैकोमा नोकरी गर्नु सबैभन्दा ठूलो चुनौतीको विषय बनेको छ अहिले। वेतनका लागि मोलतोल गर्नुपर्ने, त्यो भन्दा अघि आफू अनुकूल नोकरी खोज्नुपर्ने, यस्ता झन्झटबाट अहिलेका सबै युवा पुस्ता बचन चाहन्छ। आफ्नो क्षमता अनुकूल व्यवसायमै रमाउने उनीहरूको उद्देश्य हुन्छ। तर नोकरी नै खानेहरूका लागि भने कसरी बढी पैसा पाउने वातावरण बनाउने भन्ने विषयमा केही महत्वपूर्ण टिप्स यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ। सन् २०१५ मा गरिएको एक सर्वेक्षण अनुसार ३८ प्रतिशत अमेरिकन ग्राजुएट्स नोकरी गर्ने क्रममा मालिकले जति वेतन अफर गर्छन्, त्यति नै स्वीकार गरेर काम गरिरहेका हुन्छन्। नोकरी दिने हरेक कम्पनीले आफ्नोमा काम गर्न आउने कामदारले वेतनको विषयमा मोलमोलाई गरोस् भन्ने चाहना राख्छन्, जसले कम्पनीले जति भन्थो त्यति नै वेतनमा काम गर्ने तत्परता देखाउँछ, त्यस्तो कामदारलाई कम्पनी सञ्चालकहरू नराम्रो दृष्टिले हेर्ने गर्छन्। उसो भए अब प्रश्न उठ्छ, नोकरी खोज्ने क्रममा आफूले पाउने वेतनमा कसरी मोलमोलाई गर्ने, जसले तपाईंले राम्रो वेतन स्केल पनि पाउनुहोस् र तपाईंलाई नोकरी खाने क्रममा कुनै दिक्दारी पनि नहोस्। सोदाबाजी गर्न कमजोरहरूले त यो कुरा अझ धेरै जानुपर्दछ, किनकि तपाईंले गरेको श्रमको उचित मूल्य पाउनु तपाईंको हक हो र वेतन स्केल र तपाईंको

स्ट्याण्डर्डले तपाईंको करिअरलाई पनि धेरै प्रभाव पारिरहेको हुन्छ। आउनुहोस् पढौं राम्रो वेतन पाउनका लागि जान्नुपर्ने केही टिप्स :
तयारी गरी जानुहोस्
अन्तरवाताका लागि जाँदै हुनुहुन्छ भने तपाईंले राम्रो तयारी गर्नुपर्ने हुन्छ। जुन पदका लागि तपाईं अन्तरवाता दिन जाँदै हुनुहुन्छ, त्यो पदका लागि बजारमा औसत कति वेतन तथा के कस्तो सेवासुविधा दिइने गरिएको छ भन्ने कुरा बुझ्नुहोस्। तपाईंको जस्तै पदमा कुनै अर्को कम्पनीले कति वेतन दिइरहेको छ भन्ने कुरा पनि बुझ्न जरुरी हुन्छ। आफन्त, तपाईंका नजिकका साथीभाइसँग पनि यो विषयमा बुझ्न सक्नुहुनेछ। जुन कम्पनीमा तपाईं काम गर्न जाँदै हुनुहुन्छ, त्यहाँका कुनै पुराना कर्मचारीसँग तपाईंको सङ्गत वा चिनजान भए उनीहरूसँग समेत अन्य कुरा बुझ्दा फाइदा हुन्छ।
कारण यस्ता कर्मचारीले तपाईंलाई त्यस्तो व्यक्ति वा कम्पनीसँग पनि तपाईंले कुरा गर्नु उत्तम हुनेछ। अर्कोतर्फ कुनै कम्पनीको नोकरी दिन वा त्यस्तो अवसरको व्यवस्थापन जुरादिने एजेन्सीलाई समेत आफूले काम गर्न चाहेको कम्पनी, त्यसले उपलब्ध गराउने

वेतन तथा सेवा सुविधाको विषयमा जानकारी लिन सकिन्छ, कारण यस्ता एजेन्सीसँग यस्ता विषयमा पर्याप्त ज्ञान हुन्छ। यस्ता कम्पनीसँग वेतनको विषयमा समेत राम्रो अन्दाज हुन्छ। यस्ता कम्पनीले रोजगार दिने कम्पनीसँग पनि राम्रोसँग तपाईंको हितको पक्षमा कुरा गरिदिन सक्छन्। नेपालमा समेत रोजगार दिने कम्पनी र रोजगार खोज्नेबीच सम्बन्ध बनाइदिने विभिन्न एजेन्सीहरू खुलेका छन्, यस्ता प्लेटफर्मलाई तपाईं आफू अनुकुल प्रयोग गर्न सक्नुहुनेछ। नेपालकै केही कम्पनीका अधिकारी हरेक आर्थिक वर्षको शुरुवात वा अन्तमा अलग अलग कम्पनीका विभिन्न पदहरूमा फेरबदल भइरहेको वेतन तथा सेवासुविधाको विषयमा आफूहरूले बजार सर्वेक्षण गरी पर्याप्त जानकारी राख्ने र यसले आफूसँग समन्वयको अनुरोधसहित आउन बेरोजगारहरूका लागि निकै ठूलो सहयोग पुर्‍याउन सकिने बताउँछन्। यदि यस्ता कम्पनीसँग तपाईंले खोजेको जानकारी पाउनुभएन भने कुनै दोस्रो कम्पनीमा तपाईं प्रवेश गर्न चाहेको पदमै काम गर्नेसँग समेत वेतन तथा सेवासुविधाको विषयमा जानकारी प्राप्त गर्न सकिनेछ। तर तपाईं जुन कम्पनीमा काम गर्न खोजिरहनुभएको छ, सो कम्पनीको कुनै पनि सिनियर कर्मचारीसँग तपाईंले पाउने वेतन र सेवासुविधाको विषयमा सवाल-जवाफ गर्ने गल्ती नगर्नु होला।

करिअरको निर्णय कसरी लिने? लक्ष्य कसरी बनाउने?

तपाईं आफ्नो जीवन र करिअरको विषयमा आफैं निर्णय लिन सक्नुहुन्छ। यो यस्तो समय हो, जब तपाईंले लिएको एउटा निर्णयले तपाईंको भविष्यमा असर गर्नसक्छ। आज हामी तपाईंलाई विज्ञहरूले बताएका केही टिप्स दिन गइरहेका छौं, जुन टिप्सबाट तपाईंले आफ्नो करिअर बनाउनका लागि धेरै कुरा जान्न सक्नुहुनेछ।
विशेषज्ञता हासिल गर्ने
यदि तपाईंले आफ्नो भविष्यका लागि कुनै क्षेत्र रोजिसक्नुभएको छ भने त्यो राम्रो हो। छैन भने सबैभन्दा पहिला आफ्नो जीवनका लागि सही र उचित क्षेत्रको छनोट गर्नुहोस्। र, त्यही क्षेत्रसँग संलग्न कुनै पनि विषयमा विशेषज्ञता बनाउनुहोस्। आजको समय विशेषज्ञताको हो। कुनै विषयमा विशेषज्ञता हासिल गर्न सक्नुभयो भने यसले तपाईंलाई क्षमता विकासका लागि मद्दत गर्नेछ।

लक्ष्य निर्धारण
कुनै क्षेत्रमा विशेषज्ञता प्राप्त गरेपछि एउटा लक्ष्य बनाउनुहोस् कि २४ वर्षको उमेरसम्म तपाईंको हातमा एउटा राम्रो करिअर परिसकेको हुनेछ। तपाईं कुनै राम्रो व्यवसायी वा विषयगत विज्ञ पनि बन्न सक्नुहुन्छ।
क्षमता परीक्षण
तपाईं भविष्यमा के गर्न चाहनुहुन्छ? यसको निर्णय तपाईं आफैंले आफ्नो क्षमताअनुसार लिनुपर्ने हुन्छ। तपाईंको साथी के गर्दैछन् सोचेर कुनै निर्णय नलिनुहोस्। निर्णय लिने समयमा यो पनि सोच्नुस् कि तपाईंले रोजेका क्षेत्रमा ५ देखि ७ वर्षपछि कस्तो स्कोप रहनेछ।
असल साथीसङ्गत
१२ कक्षासम्म हरेक कोलोनीमा जो कोही पनि साथी हुनसक्छन्। तर, यसपछिको समयमा तपाईंले कलेज भर्नु भएपछि मित्रतामा पनि सेलेक्टिभ हुन आवश्यक हुन्छ। राम्रो साथीको पहिचान गर्न सिक्नुहोस्। ती मानिसहरू जो तपाईंको पढाइ र करिअरका लागि समस्या बनेका छन्, उनीहरूलाई आफ्नो लिस्टबाट हटाउनुहोस्। यसको मवेतन ती साथीहरूलाई आफ्नो जीवनबाट बाहिर निकाल्ने भने होइन। उनीहरूसँग सम्बन्ध बनाइराख्नुस्। हरकोही कुनै समय काम लाग्छन्।
प्रोफेशनल स्किल अभ्यास
अब तपाईंले प्रोफेशनल बन्न

पनि सिक्नुपर्ने हुन्छ। यदि रोजगार शुरु गर्नु अघि नै तपाईंले प्रोफेशनल बन्न सिक्नुभयो भने भविष्यमा कुनै अफिसमा काम गर्न तपाईंलाई असहज हुने छैन। यसले तपाईंलाई कुनै समस्या निम्त्याउन दिँदैन र भविष्यमा आफ्नै व्यवसाय गर्दा पनि यसले धेरै मद्दत पुर्‍याउनेछ।
जुन कम्पनीमा तपाईं काम गर्न जाँदै हुनुहुन्छ, त्यसको वेतन संरचनाको विषयमा मात्र जानकारी लिनु पर्याप्त हुन। त्यहाँको कामको माहौल, जस्तो ओभरटाइम गर्न पाइन्छ कि पाइन्न, रातको छुट्टी मिल्छ कि मिल्दैन जस्ता विषयमा जानकारी पत्ता लगाउनु पनि उत्तिकै आवश्यक हुन्छ। ओभरटाइम काम गर्दा अतिरिक्त आमदानी हुन्छ वा एउटै वेतनमानमै काम गर्नुपर्ने हो, कम्पनी नाफामा जाँदा कामदारहरूलाई बोसस दिन्छ कि दिँदैन, वर्षैपिच्छे वेतन बढाउने चलन छ कि छैन जस्ता विषय पनि जान्न जरुरी हुन्छ। यदि तपाईं आफूले पाउने वेतनमा राम्रो ढङ्गले सोदाबाजी गर्न चाहनुहुन्छ भने तपाईंलाई सम्बन्धित कम्पनीको विषयमा पर्याप्त जानकारी हुन आवश्यक छ, यो जानकारीले तपाईंको अन्तर्वाता लिने मान्छे समेत राम्रोसँग प्रभावित बनेछ। कम्पनीले कर्मचारी राख्नुपर्दा तीन कुरामा ध्यान दिनेगर्छ, पहिलो उम्मेद्वार कतिको काबिल छ, अरु भन्दा तपाईं नै के हिसाबले उत्तम हुनुहुन्छ?, र, अर्को तपाईंलाई काममा राख्नु कम्पनीका लागि फाइदाको स्रोत हुन्छ वा आर्थिक बोझ मात्र। फिलिप गार्ड नामको एक अन्तरराष्ट्रिय एजेन्सीले कम्पनीलाई जस्तै रोजगार खोज्नेलाई समेत आफ्नो काबिलपन र पैसा माग्ने क्षमता कति हो भन्ने कुरा महसुस हुन आवश्यक छ।
स्मार्ट बनुहोस्
तपाईंले आफ्नो बारेमा, कम्पनीको बारेमा जति उत्तम ढङ्गले भन्नुहुन्छ, यसले नोकरी दिनेहरूलाई प्रभावित पार्ने सहज हुन्छ। अन्तर्वाता लिनेले तपाईं पाउने वेतनको विषयमा अफर

नेपालका गृहमन्त्री सुधन गुरुङ र विदेशमन्त्री जयशङ्करबीच भेटवार्ता

बैठकमा लागुपदार्थ ओसारपसार, मानव बेचबिखन, सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी, आतङ्कवाद, विपद्जन्य सुरक्षा, साइबर अपराधलगायतका अन्तरदेशीय एवं क्षेत्रीय सुरक्षा चासोका विषयमा सहकार्य प्रवर्द्धनका लागि छलफल भएको थियो।

नयाँ दिल्ली, १४ अक्टोबर:

भारत भ्रमणमा रहेका गृहमन्त्री सुधन गुरुङ र विदेशमन्त्री एस जयशङ्करबीच भेट भएको छ। भारतीय विदेशमन्त्री जयशङ्क रले गुरुङसँग भेटेको तस्वीर सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमा सार्वजनिक गरेका छन्। उनले भेट्दा खुशी लागेको पनि लेखेका छन्। ‘नेपालका गृहमन्त्री सुधन गुरुङसँग भेटेर खुशी लाग्यो’-

जयशङ्क रले भनेका छन्।

नेपालका गृहमन्त्री सुदन गुरुङ यतिबेला बहुक्षेत्रीय प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोगको लागि बङ्गालको खाडीको प्रयास (बिमस्टेक)-को गृहमन्त्रीस्तरीय प्रथम बैठकमा सहभागी हुन भारतमा छन्। बैठकमा नेपाल, भारत, बाङ्ग्लादेश, भुटान, म्यान्मार, श्रीलङ्का र थाइल्याण्डसहित सातवटै सदस्य देशका

आन्तरिक सुरक्षा मामिला हेर्ने मन्त्री सहभागी थिए।

बैठकमा लागुपदार्थ ओसारपसार, मानव बेचबिखन, सम्पत्ति शुद्धीकरण तथा आतङ्कवादी क्रियाकलापमा वित्तीय लगानी, आतङ्कवाद, विपद्जन्य सुरक्षा, साइबर अपराधलगायतका अन्तरदेशीय एवं क्षेत्रीय सुरक्षा चासोका विषयमा सहकार्य प्रवर्द्धनका लागि छलफल भएको थियो।

एल निनोले श्रीलङ्काको आर्थिक सुधारमा चुनौती

कोलम्बो, १४ अक्टोबर: श्रीलङ्काको आर्थिक सुधारमा एल निनोका कारण उत्पन्न हुन सक्ने प्रतिकूल मौसमले बाधा पुर्‍याउने जोखिम बढेको छ। देशको केन्द्रिय ब्याङ्कले जलवायुजन्य जोखिम र वित्तीय बजारको अस्थिरताले आर्थिक तथा वित्तीय स्थिरतामा चुनौती थप्न सक्ने चेतावनी दिएको छ। श्रीलङ्का सन् २०२२ मा विदेशी मुद्रा सञ्चित सकििएपछि आवश्यक वस्तुको आयात भुक्तानी गर्न नसकी सार्वभौम ऋण भुक्तानीमा असफल भएको थियो। खाद्यान्न, इन्धन र औषधिको अभावपछि भएको महिर्नै लामो प्रदर्शनले तत्कालीन राष्ट्रपति गोताबाया राजपाक्षलाई पद छाड्न बाध्य बनाएको थियो। सन् २०२३ मार्चमा अन्तरराष्ट्रिय मुद्राकोष (आईएमएफ) बाट दुई अरब ९० करोड अमेरिकी डलरको सहायता पाएपछि श्रीलङ्काले

विदेशी ऋण पुनःसंरचना गर्दै अर्थतन्त्र सुधारको प्रयास अघि बढाएको छ। विश्व ब्याङ्कका अनुसार अर्थतन्त्र सङ्कटअधिकाे अवस्थामा फर्किएको छ। तर, गत वर्षको चक्रवात दिट्वाहले करिब ६५० जनाको ज्यान लिनुका साथै ठूलो आर्थिक क्षति पुर्‍याएको थियो। विश्व ब्याङ्कले उक्त चक्रवातबाट पूर्वाधारमा करिब चार अरब १० करोड अमेरिकी डलरको क्षति भएको अनुमान गरेको छ। सरकारले पुनःस्थापनाका लागि एक अर्ब ६० करोड अमेरिकी डलरको कार्यक्रम अघि बढाएको छ। केन्द्रिय ब्याङ्कका अनुसार सम्पत्तिको मूल्यमा आएको कमजोरी र ऋणदाताको जोखिमले वित्तीय क्षेत्रमाथि थप दबाब सिर्जना गरेको छ। ब्याङ्कले सोमवार सार्वजनिक गरेको प्रतिवेदनमा एल निनोका कारण मौसम बिर्ग्रंदा

घरपरिवार र व्यवसाय प्रभावित हुने तथा ऋणको गुणस्तर खस्किएर वित्तीय संस्थाहरूमा दबाब बढ्न सक्ने उल्लेख गरेको छ। श्रीलङ्काको मौसम विभागले डिसेम्बरसम्म भारी वर्षा र त्यसपछि सन् २०२७ को शुरुतिर लामो खड्ग्री पर्न सक्ने पूर्वानुमान गरेको छ। विभागले हालको एल निनो अवस्थालाई देशले अनुभव गरेका गम्भीर अवस्थामध्ये एकका रूपमा वर्णन गरेको छ। एल निनो प्रशान्त महासागरको सतहको तापक्रम असामान्य रूपमा बढ्ने प्राकृतिक जलवायु प्रक्रिया हो। यसले विश्वभर हावा र वर्षाको ढाँचामा परिवर्तन ल्याउन सक्छ। वैज्ञानिकहरूका अनुसार मानवजन्य जलवायु परिवर्तनले चरम मौसमका लागि थप ऊर्जा र आर्द्रता उपलब्ध गराएर यस्ता घटनाको प्रभाव बढाउन सक्छ।

बुल्गेरियाको तट नजिकै दुई व्यापारिक जहाजमाथि ड्रोन आक्रमण, एउटा डुब्यो

सोफिया, १४ अक्टोबर: बुल्गेरियाको तट नजिकै दुई व्यापारिक जहाजमाथि ड्रोन आक्रमण भएको छ। आक्रमणका क्रममा कम्तीमा एउटा जहाज डुबेको बुल्गेरियाको सरकारी सूचना सेवालै मङ्गलवार जनाएको छ। बुल्गेरियाका प्रधानमन्त्री र्मेन रादेवका अनुसार एउटा जहाजमा स्थानीय समयअनुसार मङ्गलवार बिहान करिब १:३० बजे बायला सहरबाट १८ समुद्री माइल पूर्वमा आक्रमण भएको थियो। ‘चेल्सी ३’ नामक उक्त जहाज माल्टाको झण्डामा सञ्चालन भइरहेको थियो। युक्रेनको ओडेसामा दर्ता भएको उक्त जहाज युक्रेनी स्वामित्वमा रहेको प्रधानमन्त्री रादेवले जानकारी दिए। जहाजका चालक दलका सदस्यहरूका अनुसार तीनवटा हवाई ड्रोनले जहाजमाथि आक्रमण गरेका थिए। जहाजमा सवार युक्रेनका सात र अजरबैजानका आठ गरी १५ जना चालक दलका सदस्यलाई बुल्गेरियाली अधिकारीहरूले सकुशल उद्धार गरेका छन्। उद्धार गरिएका सबैलाई भर्ना बन्दरगाहमा पुर्‍याइएको थियो। उनीहरूमध्ये पाँच जनाले स्वास्थ्य उपचारसमेत प्राप्त गरेका छन्। यसैगरी, क्रपेत्स शहरबाट करिब १७ समुद्री माइल पूर्वमा अर्को व्यापारिक जहाजमाथि पनि आक्रमण भएको जानकारी अधिकारीहरूले प्राप्त गरेका थिए। उक्त जहाज डुबेको र त्यसमा सवार चालक दलका एक सदस्यलाई उद्धार गरिएको सरकारी सूचना सेवालै जनाएको छ। बुल्गेरियाको तट नजिकै एक साताभित्र व्यापारिक जहाजमाथि ड्रोन आक्रमण भएको यो दोस्रो घटना हो। यसअघि अक्टोबर ६ मा बायलाबाट करिब ७० समुद्री माइल पूर्वमा, बुल्गेरियाको विशेष आर्थिक क्षेत्रमा, अज्ञात ड्रोनको आक्रमणबाट एउटा व्यापारिक जहाज डुबेको थियो भने अर्को जहाजमा आगलागी भएको थियो। प्रधानमन्त्री रादेवले बुल्गेरियाको प्रादेशिक जलक्षेत्रको नजिकै व्यापारिक जहाजमाथि बारम्बार आक्रमण हुनु पूर्ण रूपमा अस्वीकार्य रहेको बताए।

यौन हिंसाविरुद्ध आवाज उठाउँदा चर्को मूल्य चुकाउँदै इराकी महिला

बग्दाद, १४ अक्टोबर: इराकमा यौन हिंसा र दुर्व्यवहारविरुद्ध आवाज उठाउने महिला अधिकारकर्मी तथा पीडितहरूले ज्यान मार्ने धम्की, सामाजिक बहिष्कार र न्यायिक प्रक्रियामा अवरोधको सामना गर्नु परिरहेको छ। सामाजिक लाञ्छना, कमजोर कानुनी संरक्षण र पुलिस प्रशासनप्रतिको अविश्वासका कारण धेरै महिला हिंसाका घटना सार्वजनिक गर्नसमेत डराउने गरेका छन्। इराकी महिला अधिकारकर्मी सारा जसिमले यौन दुर्व्यवहारका घटना भिडियोमा रेकर्ड गरी सामाजिक सञ्जालमार्फत त सार्वजनिक गर्दै आएकी छन्। पीडित महिलाको सहमतिमा यस्ता भिडियो सार्वजनिक गरेर उनले दुर्व्यवहारको प्रमाण सुरक्षित राख्ने र आरोपितलाई जवाफदेही बनाउने प्रयास गर्दै आएकी छन्।

जसिमका अनुसार, उनले सार्वजनिक गरेको एउटा भिडियोपछि विद्यालयका छात्रामाथि दुर्व्यवहार गरेको आरोप लागेका एक पुलिस कर्मचारी पक्राउ परेका थिए। तर, यस्ता घटना सार्वजनिक गर्दा उनले आफैंले पनि गम्भीर धम्कीको सामना गर्नुपरेको छ। आफूलाई ज्यान मार्ने र एसिड आक्रमण गर्ने धम्की आएको उनले बताएकी छन्। महिलालाई आफ्ना अनुभव सार्वजनिक गर्न प्रोत्साहित गरेको

चीन–उत्तर कोरिया जोड्ने पुल बिहीवार खुल्ने

बेजिङ, १४ अक्टोबर: चीन र उत्तर कोरियालाई जोड्ने तीन हजार २६ मिटर लामो यालु नदी सडक पुल बिहीवारदेखि सञ्चालनमा आउने भएको छ। सन् २०१४ मै निर्माण सम्पन्न भएको पुल १२ वर्षपछि सञ्चालनमा आउन लागेको हो। यसबाट दुई देशबीच व्यापारिक सम्बन्ध विस्तार हुने अपेक्षा गरिएको छ। चिनियाँ सरकारी प्रसारक सीसीटीभीका अनुसार चार लेनको पुलले चीनको सीमावर्ती सहर डान्दोङलाई उत्तर कोरियासँग जोड्नेछ। उत्तर कोरियातर्फ सडक र भन्सार पूर्वाधारको अभावका कारण पुल सञ्चालनमा ढिलाइ भएको दक्षिण कोरियाली समाचार संस्था योनहापले जनाएको छ। चीन उत्तर कोरियाको सबैभन्दा ठूलो व्यापारिक साझेदार तथा प्रमुख कूटनीतिक, आर्थिक र राजनीतिक सहयोगी हो।

महामारीका बेला बन्द भएका दुई देशबीचका रेल सेवा छ वर्षपछि गत मार्चमा पुनः सञ्चालनमा आएका थिए। नयाँ पुलले सीमित क्षमता भएको दशकौँ पुरानो चीन–कोरिया मैत्री पुलको विकल्पका रूपमा काम गर्नेछ। अनुसन्धानकर्ता आन चान–इलका अनुसार नयाँ पुलबाट दैनिक सयौँ सवारीसाधन आवतजावत गर्न सक्नेछन्। यसले चीनका वस्तु तथा स्रोतसाधन उत्तर कोरिया पुर्‍याएर त्यहाँको अर्थतन्त्रलाई टेवा दिन सक्ने उनले बताए। दक्षिण कोरियाको एकीकरण मन्त्रालयले पुल सञ्चालनको अवस्थालाई नजिकबाट निगरानी गरिरहेको जनाएको छ। उत्तर कोरियाले भने चिनियाँ पर्यटकका लागि भिसा जारी गर्न शुरु गरेको छैन।

चीनको आर्थिक वृद्धिदर ४.५ प्रतिशत

बेजिङ, १४ अक्टोबर: अन्तरराष्ट्रिय मुद्रा कोष (आईएमएफ) ले यस वर्ष चीनको आर्थिक वृद्धिदर ४.५ प्रतिशत रहने प्रक्षेपण गरेको छ। मध्यपूर्वको द्वन्द्वका कारण ऊर्जा मूल्यमा भएको वृद्धि र घरेलु उपभोगमा आएको सुस्तताले आर्थिक गतिविधिमा दबाब पारेपछि कोषले आफ्नो अनुमान घटाएको हो। आईएमएफले मङ्गलवार सार्वजनिक गरेको ‘विश्व आर्थिक परिदृश्य’ प्रतिवेदनमा चीनको आर्थिक वृद्धिदरसम्बन्धी प्रक्षेपण यसअघि जुलाईमा सार्वजनिक गरिएको अनुमानभन्दा ०.१ प्रतिशत बिन्दुले घटाइएको जनाएको छ। सन् २०२७ मा चीनको आर्थिक वृद्धि ४ प्रतिशतमा सीमित हुने अनुमान गरिएको छ।

भन्दै आफूलाई सार्वजनिक अश्लीलता फैलाएको आरोपसमेत लगाइएको उनी बताउँछिन्। आफ्नो सुरक्षाका कारण अहिले उनी घरबाट कमै मात्र बाहिर निस्कने गर्छिन्। महिलामाथिको दुर्व्यवहारलाई स्पष्ट रूपमा अपराध मान्ने कानुन र पीडितलाई सुरक्षा दिने व्यवस्था आवश्यक रहेको उनको भनाइ छ। **छोरीमाथि बलात्कारको आरोप, पाँच वर्षदेखि न्यायको प्रतीक्षा**

इराकमा यौन हिंसाविरुद्ध कानुनी लडाइँ लडिरहेका पीडित परिवारको अवस्था पनि कठिन छ। अमल (वास्तविक नाम परिवर्तन गरिएको)ले आफ्ना पूर्वपतिले नाबालिग छोरीमाथि पटकपटक

बन्दुक देखाएर बलात्कार गरेको आरोप लगाएकी छन्। अमलका अनुसार, छोरीले आफूलाई बलात्कार गरिएको र प्रतिकार गर्न खोज्दा मुख थुनिएको बताएकी थिइन्। घटनासम्बन्धी आफ्नो दाबीलाई समर्थन गर्ने चिकित्सकीय कागजात र डीएनए प्रमाणसमेत आफूसँग रहेको उनले बीबीसीलाई देखाएकी छन्। अमलले करिब पाँच वर्षदेखि अदालतमा न्यायका लागि सङ्घर्ष गरिरहेकी छन्। तर, उनका पूर्वपति फरार रहेको र मुद्दा अझै विचाराधीन रहेको बताइएको छ। आफूसँग वकिल राख्न पर्याप्त पैसा नभएको, परिवारले पनि साथ नदिएको र आरोपितले भने धेरै वकिल राखेको उनले बताएकी छन्।

फ्रान्ससहित युरोपका ६ देशमा स्मार्ट फ्रिज ह्याक: १५० सुपरमार्केट प्रभावित

पेरिस, १४ अक्टोबर:

फ्रान्ससहित युरोपका ६ देशका सुपरमार्केटमा इन्टरनेटसँग जोडिएका फ्रिज ह्याक भएको घटना सार्वजनिक भएको छ। साइबर आक्रमणकारीले फ्रिजको तापक्रम ५० डिग्री सेल्सियससम्म पुर्‍याउँदा ठूलो परिमाणमा खाद्यवस्तु नष्ट भएको छ। यस घटनाबाट फ्रान्सको इन्टरमार्ससहित विभिन्न देशका करिब १५० स्टोर प्रभावित भएको बताइएको छ। साइबर इन्टेलिजेन्स कम्पनी सेकोइयाका अनुसार फ्रान्सबाहेक स्पेन, पोर्चुगल, पोल्यान्ड, जर्मनी र बेल्जियममा समेत यस्तो आक्रमण भएको छ। इन्टरनेटसँग जोडिएका रेफ्रिजेटर र फ्रिजरको तापक्रम नियन्त्रण गर्ने प्रणालीमा अनधिकृत पहुँच बनाएर आक्रमणकारीले चिस्वाउने प्रक्रियालाई प्रभावित पारेका थिए। फ्रान्सको प्रमुख खुद्रा क्रिकेता इन्टरमार्सका अनुसार उसका करिब १५० स्टोरमा फ्रिज र फ्रिजर लगातार ६ घण्टासम्म अत्यधिक तातिएका थिए। खाद्य सुरक्षामा जोखिम उत्पन्न भएपछि कम्पनीले प्रभावित खाद्यवस्तु नष्ट गर्नुपरेको जनाएको छ। पेरिसका सडकमा पल्लिएको आइसक्रिम बगेको दृश्यसमेत देखिएको बताइएको छ। इन्टरमार्सका

प्रमुख कार्यकारी अधिकृत थियरी कोटियाईका अनुसार देशभर एकै दिनमा करोडौँ युरो बराबरको क्षति भएको हुन सक्छ। पेरिस अभियोजन कार्यालयले यस घटनालाई फ्रान्सभरीका खाद्य खुद्रा विक्रेतालाई लक्षित गरी गरिएको ठूलो स्तरको साइबर आक्रमण भनेको छ। घटनाको गम्भीरतालाई ध्यानमा राख्दै फ्रान्सका प्रधानमन्त्री सेबास्टियन लेकोर्नुले राष्ट्रिय साइबर सुरक्षा निकायलाई तत्काल अनुसन्धान गर्न निर्देशन दिएका छन्।

इन्टरनेटसँग जोडिएका उपकरणलाई लक्षित गरेर गरिएको यस्तो आक्रमणले खाद्य आपूर्ति

तथा व्यावसायिक प्रतिष्ठानको सुरक्षामा नयाँ चुनौती थपेको छ। स्मार्ट फ्रिज र फ्रिजरजस्ता उपकरण तापक्रम नियन्त्रण गर्न डिजिटल प्रणालीमा निर्भर हुन्छन्। यस्ता प्रणालीमा अनधिकृत पहुँच स्थापित भएमा तापक्रम परिवर्तन गर्ने वा उपकरणको सञ्चालनमा अवरोध पुर्‍याउने जोखिम हुन्छ। यद्यपि, आक्रमणकारीले कुन प्रविधि प्रयोग गरेर फ्रिजमा पहुँच बनाए, तापक्रम कसरी ५० डिग्री सेल्सियससम्म पुर्‍याए भन्ने विषयमा अझै प्रष्ट भइसकेको छैन। फ्रान्सका प्रधानमन्त्री सेबास्टियन लेकोर्नुले घटनाको अनुसन्धान गर्न राष्ट्रिय

साइबर सुरक्षा निकायलाई निर्देशन दिएका छन्। प्रारम्भिक अनुसन्धानमा डेनमार्कको कम्पनी डानफोसले उपलब्ध गराएको सफ्टवेयरमा रहेको कमजोरी पहिचान भएको छ। साइबर सुरक्षा कम्पनी सेकोइयाका विश्लेषकका अनुसार स्पेन, पोर्चुगल, पोल्यान्ड, जर्मनी र बेल्जियममा पनि यस्ता आक्रमण भएका छन्। विशेषज्ञहरूले इन्टरनेटसँग जोडिएका उपकरणको सुरक्षा कमजोरीले खाद्य आपूर्तिमात्र नभई ऊर्जा पूर्वाधार र अस्पतालजस्ता अत्यावश्यक सेवासमेत जोखिममा पार्न सक्ने चेतावनी दिएका छन्।

भ्यान गगको दुर्लभ चित्र १८ करोड डलरमा बिक्री हुने अनुमान

हङकङ, १४ अक्टोधबर: डच चित्रकार भिन्सेन्ट भ्यान गगको ६ दशकभन्दा बढी समयदेखि सार्वजनिक रूपमा प्रदर्शन नगरिएको एउटा चित्र हेर्न मङ्गलवार हङकङमा सयौँ मानिसको भीड लागेको छ। ‘चेस्टनट ट्रीज इन ब्लसम’ नामक उक्त चित्र आगामी १८ नोभेम्बरमा अमेरिकाको न्यूयर्कमा लिलामी हुँदैछ। लिलामी कम्पनी ‘सोथेबी’को यस लिलामीमा यस चित्रको मूल्य करिब १८ करोड अमेरिकी डलर पुग्ने अनुमान गरिएको छ। सन् १८९० को मई महिनामा बनाइएको उक्त चित्र भ्यान गगको जीवनको अन्तिम समयका महत्त्वपूर्ण सिर्जनामध्ये एक मानिन्छ। फ्रान्सको ओभेरे–सुर–ओआज गाउँमा बनाइएको यो चित्रमा फूलले ढाकिएको विशाल चेस्टनट (कटुस)को रूख देखाइएको छ। चित्र बनाएको करिब दुई महिनापछि ३७ वर्षको उमेरमा भ्यान गगले आत्महत्या गरेका थिए।

सोथेबीको आधुनिक तथा समकालीन कला विभागका न्यूयर्कस्थित अधिकारी स्कट निसेलका अनुसार यो चित्रले लिलामीमा भ्यान गगको कुनै पनि कलाकृतिको बिक्री मूल्यसम्बन्धी नयाँ कीर्तिमान कायम गर्न सक्छ। उनले उक्त चित्रमा कलाकारको सिर्जनात्मक ऊर्जासँगै आशावाद, उत्साह, रङ र भावनाको असाधारण संयोजन देखिने बताएका छन्। भ्यान गगको जीवनको अन्तिम चरणमा

फ्रान्सको सेन्ट–रेमी–डे–प्रोभान्सस्थित मानसिक स्वास्थ्य सुधारमूहबाट बाहिरिएपछि बनाइएका चित्रहरू बजारमा कित्ने आउने गर्छन्। त्यसैले यो लिलामीले कला सङ्कलक, सङ्ग्रहालय र लगानीकर्ताको ध्यान आकर्षित गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। चित्र हेर्न चीनको सेञ्जेनबाट करिब साँढे दुई घण्टा यात्रा गरेर हङकङ पुगेकी ५० वर्षीया कला प्रेमी ली सानसानले यसअघि आफूले यो चित्रबारे

बताउँछन्। महिला अधिकारकर्मी यानार मोहम्मदले सहसंस्थापना गरेको संस्थाले हिंसापीडित महिलाका लागि आश्रयस्थल सञ्चालन गर्दै आएको थियो। गत मार्चमा बग्दादस्थित आफ्नै घरबाहिर सशस्त्र व्यक्तिहरूले उनको हत्या गरेका थिए। हत्यामा संलग्न व्यक्तिहरूको पहिचान सार्वजनिक भएको छैन। संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय मानव अधिकार आयोगका विज्ञहरूले अप्रैलमा सार्वजनिक गरेको विवरणअनुसार मोहम्मदले वर्षौँदेखि ज्यान मार्ने धम्की र अनलाइन दुर्व्यवहारको सामना गर्दै आएकी थिइन्। ती धम्की अतिवादी धार्मिक मिलिसियाबाट आएको हुन सक्ने आशङ्का गरिएको थियो।

अर्की महिला अधिकारकर्मी हाना एडवारले पनि महिला अधिकारका पक्षमा आवाज उठाउने व्यक्तिमाथि लक्षित आक्रमण बढिरहेको बताएकी छन्। इराकी मानव अधिकार पर्यवेक्षण संस्थाका प्रमुख मुस्तफा सादुनका अनुसार समस्या महिलाले आवाज नउठाउनु मात्र होइन, उनीहरूले आवाज उठाउँदा सुन्ने र न्याय दिने संरचना कमजोर हुनु पनि हो। यौन हिंसाको उजुरी गर्न खोज्ने महिलादेखि पहिले परिवार, त्यसपछि पुलिस र अन्त्यमा अदालतको प्रक्रियाबाट गुज्रनुपर्ने तथा प्रत्येक चरणमा घटना मिलाउन दबाब आउन सक्ने उनले बताएका छन्।

पीएम श्री मङ्गन विद्यालयमा मृदाको स्वास्थ्यसम्बन्धी सचेतना कार्यक्रम सम्पन्न

मङ्गन, १४ अक्टोबर:

विद्यार्थीहरूमा मृदाको स्वास्थ्य, मृदा परीक्षण र वैज्ञानिक तरिकाले मृदाको नमुना सङ्कलनको महत्त्वबारे चेतना जगाउने उद्देश्यले बुधवार पीएम श्री मङ्गन उच्चतर माध्यमिक विद्यालयमा एक विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ।

कार्यक्रमको क्रममा कृषि विभागका उपनिर्देशक प्रणित गुरुङले एक जानकारीमूलक सत्र सञ्चालन गरे। उनले महत्त्वपूर्ण प्राकृतिक स्रोतको रूपमा मृदाको महत्त्व, मृदाको स्वास्थ्य कायम राख्नुपर्ने आवश्यकता तथा मृदाको ऊर्वराशक्ति मापन र सन्तुलित पोषक तत्त्व व्यवस्थापन सुनिश्चित गर्ने मृदा परीक्षणले निर्वाह गर्ने भूमिकाबारे प्रकाश पारे। उनले वैज्ञानिक मृदा परीक्षणले कृषकहरूलाई मल र मृदाको गुणस्तर सुधार्ने अन्य सामग्रीहरूको प्रयोगसम्बन्धी सही निर्णय लिन कसरी सहयोग गर्छ भन्ने विषयमा जोड दिए। यसले अन्ततः दिगो कृषि र बालीको उत्पादकत्व बढाउन योगदान पुर्‍याउँछ।

सचेतना सत्रपछि मङ्गनका कृषि विकास अधिकारी (एडीओ)

चिमी याङजोम लेप्चाले मृदाको नमूना सङ्कलन गर्ने वैज्ञानिक प्रक्रियाबारे प्राविधिक तथा अभ्यासहरूबारे बहुमूल्य छलफल विद्यार्थीहरूलाई मृदाको प्रतिनिधिमूलक नमुना सङ्कलनमा समावेश हुने आवश्यक चरण–जस्तै सही नमुना सङ्कलन प्रविधि, नमुनाको व्यवस्थापन र परीक्षणका

लागि तयारीबारे जानकारी गराइयो। यस प्रयोगात्मक प्रदर्शनले विद्यार्थीहरूलाई वैज्ञानिक कृषि अभ्यासहरूबारे बहुमूल्य छलफल प्रदान गर्‍यो र भरपर्दो मृदा परीक्षण परिणामका लागि सही तरिकाले मृदाको नमूना सङ्कलन गर्नुको महत्त्वमा जोड दियो।

मङ्गनस्थित कृषि विभागले यस

कार्यक्रमको सफल सञ्चालनमा सहयोग र प्रोत्साहन पुर्‍याएकोमा प्रधान अध्यापक कर्मा टेंम्पो एथेन्याप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्‍यो साथै विभागले विद्यार्थीहरूको सहभागिता र उत्साहको पनि प्रशंसा गर्‍यो। उनीहरूको सक्रिय संलग्नताले यस पहललाई समग्र रूपमा सफल बनाउन योगदान पुर्‍यायो।

खरसाडमा फूलपाती शोभायात्रा एवं सम्मान कार्यक्रमको तयारी तीव्र

खरसाङ, १४ अक्टोबर (हिंसा): खरसाङमा आयोजन हुने फूलपाती शोभायात्रा एवं सम्मान कार्यक्रमलाई व्यवस्थित, सभ्य र भव्य रूपमा सम्पन्न गर्ने उद्देश्यले आयोजक समितिको सभा खरसाङस्थित गोर्खा जपुस्तकालय भवनमा सम्पन्न भयो।

फूलपाती शोभायात्रा समारोह समितिका अध्यक्ष आइपन शर्माको अध्यक्षतामा सम्पन्न सभाको सञ्चालन सूचना तथा सांस्कृतिक विभाग, खरसाङका प्रभारी एवं कार्यक्रमका सचिव गोविन्द छेत्रीले गरेका थिए। उनले यस वर्ष प्रदान गरिने विभिन्न सम्मानका साथै मालश्री गायन प्रतियोगिता, झाँकी प्रतियोगिता तथा विभिन्न सांस्कृतिक नृत्यहरू पनि कार्यक्रममा समावेश गरिने जानकारी दिए। यस अवसरमा विभिन्न सङ्घ–संस्थाका प्रतिनिधिहरूले फूलपाती शोभायात्रा एवं सम्मान कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउन आ–आफ्ना सुझाउ तथा सल्लाह प्रस्तुत गरे।

सभालाई सम्बोधन गर्दै समारोह समितिका अध्यक्ष आइपन शर्माले फूलपाती पर्वको आफ्नै विशिष्ट महत्त्व र विशेषता रहेको उल्लेख गरे। उनले यस परम्परालाई संरक्षण गर्दै भावी पुस्तासम्म पुर्‍याउनु सबैको साझा दायित्व रहेको बताए।

पाकिममा अनुगमन तथा मार्गदर्शन ढाँचासम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न

पाकिम, १४ अक्टोबर

(आईपीआर): जिल्ला शैक्षिक कार्यान्वयन योजना (डीएआईपी) २०२६–२०२७ अन्तर्गत खण्ड शैक्षिक अनुगमन तथा मार्गदर्शन समूहका लागि विद्यालय गुणस्तर अनुगमन तथा मार्गदर्शन ढाँचासम्बन्धी समन्वय बैठक तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम बुधवार पाकिमस्थित रबन कम्प्लेक्समा आयोजना गरिएको छ। यस कार्यक्रमको आयोजन जिल्ला परियोजना कार्यालय, समग्र शिक्षा, शिक्षा विभाग, पाकिम जिल्लाद्वारा गरिएको थियो।

यस बैठकको उद्देश्य प्रशासनिक अनुपालना आधारित निरीक्षणबाट माथि उठेर परिणाममुखी संस्थागत मार्गदर्शन र विद्यालयहरूलाई निस्तर शैक्षिक सहयोग प्रदान गर्नेतर्फ केन्द्रित हुँदै खण्ड स्तरमा शैक्षिक अनुगमन तथा मार्गदर्शन संयन्त्रलाई सुदृढ गर्नु रहेको थियो।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै अतिरिक्त निर्देशक तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सीईओ) नारायण मिश्रले यस पहललाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सहयोगात्मक दृष्टिकोणको महत्त्वमाथि प्रकाश पारे। उनले विशेष शिक्षक, निजी विद्यालयसम्बन्धी विषय र नीति कार्यान्वयनका मुद्दाहरूतर्फ पनि ध्यानकर्षण गराए।

प्रभावशाली प्रशासनिक समन्वयको आवश्यकतामा जोड दिँदै उनले आधिकारिक पत्राचार र दस्तावेजहरूको प्रक्रिया सुचारु रूपमा

रामकृष्ण शर्मा भाजपा दार्जीलिङ जिल्ला सचिव एवं प्रवक्ता नियुक्त

खरसाङ, १४ अक्टोबर (हिंसा): खरसाङका रामकृष्ण शर्मालाई भारतीय जनता पार्टी (भाजपा)–ले दार्जीलिङ जिल्ला सचिव एवं प्रवक्ताको जिम्मेवारी दिएको छ। पार्टीमा नयाँ जिम्मेवारी प्राप्त गरेपछि शर्माले आफूलाई विश्वास गरेर महत्त्वपूर्ण दायित्व सुम्पिएकोमा भाजपा नेतृत्वप्रति आभार व्यक्त गरेका छन्।

आफ्नो नियुक्तिबारे प्रतिक्रिया दिँदै शर्माले पार्टीले आफूलाई दिएको जिम्मेवारी पूर्ण निष्ठा र इमान्दारीका साथ निर्वाह गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे। उनले यस जिम्मेवारीका लागि भारतीय जनता पार्टी तथा दार्जीलिङ जिल्ला कमिटीका पदाधिकारी र कार्यकारी सदस्यहरूप्रति विशेष धन्यवाद दिएका छन्। उनले पार्टीले जनताको हितमा गर्दै आएका कामहरूलाई आफ्नो तर्फबाट पनि थप प्रभावकारी बनाउन प्रयास गर्ने बताए। भाजपा जनताका लागि काम गर्ने पार्टी भएको उल्लेख गर्दै उनले पार्टीका सबै प्रतिनिधिले जनताको हितलाई प्राथमिकतामा राखेर काम गर्ने धारणा व्यक्त गरे।

शिलङ लाजोङ एफसी गभर्नर्स...

१६ अक्टोबरको दिन आयोजन हुने फाइनलमा उपाधिका लागि घरेलु टोली सिक्किम आक्रमण एफसीसँग प्रतिस्पर्धा गर्नेछ।

घरेलु टोली सिक्किम आक्रमण एफसी र शिलोङ लाजोङ एफसीबीचको फाइनल भिडन्तलाई लिएर फुटबलप्रेमीहरूमा उत्साह बढेको छ। दुवै टोली उपाधि जित्ने लक्ष्यसहित मैदानमा उत्रनेछन्। आज सम्पन्न खेलमा सिक्किम सरकारका जनस्वास्थ्य अभियान्त्रिकी तथा धर्म विभागका मन्त्री सोनाम लामा मुख्य अतिथिका रूपमा उपस्थित रहेका थिए। कार्यक्रममा स्यारी निर्वाचन क्षेत्रका विधायक तेञ्जिङ लाम्टा, धर्म विभागका सल्लाहकार छेवाङ राई, सूचना तथा जनसम्पर्क विभागका अध्यक्ष अशीत राईसहित अन्यको उपस्थिति रहेको थियो।

पाकिममा जिल्ला सडक सुरक्षा...

कारण र मानवीय क्षतिसहित दुर्घटनाको प्रवृत्ति विश्लेषण गरी थप हस्तक्षेप आवश्यक पर्ने क्षेत्रहरू निर्धारण गर्ने उपायहरूबारे चर्चा गर्‍यो। बैठकमा ट्राफिक नियमहरूको पालना र घरीघरी देखिने कार्यान्वयनसम्बन्धी कमी–कमजोरीहरूलाई सम्बोधन गर्ने आवश्यकतासहित ट्राफिक प्रबन्धन र नियम कार्यान्वयनका उपायहरूको पनि समीक्षा गरियो। विभिन्न विभाग र निकायहरूद्वारा सञ्चालित सडक सुरक्षासम्बन्धी कार्यक्रमको स्थितिबारे चर्चा गर्दै तिनको समयमै सम्पन्नता र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिइयो।

समितिले सडक पूर्वाधारमा रहेका कमी–कमजोरी जस्तै–सडक सङ्केत, मार्किङ, बत्तीको व्यवस्था, पैदलयात्रीका लागि सुविधा, गाडील र सडक मिलनबिन्दु (जक्शन)–को व्यवस्थापनलाई सम्बोधन गर्ने विषयमा पनि विस्तृत चर्चा गरियो। पुलिस, स्वास्थ्य र अन्य सम्बन्धित निकायहरूबीच राम्रो समन्वयमार्फत आपतकालीन प्रतिक्रिया र दुर्घटनापछिको व्यवस्थापनलाई सुदृढ बनाउनुपर्ने आवश्यकतामाथि पनि चर्चा गरियो।

बैठकमा सडक प्रयोगकर्ताका विभिन्न वर्गका लागि सडक सुरक्षासम्बन्धी जनचेतना र शिक्षा कार्यक्रमहरूबारे पनि कुरा उठाइयो। सडक सुरक्षा उपायहरूको नियमित अनुगमन र सम्बन्धित विभागहरूबीच प्रभावकारी समन्वयमा पनि जोड दिइयो।

बैठकमा पाकिमका अतिरिक्त जिल्लापाल (मुख्यालय) सबीन्द्र राई, पाकिमको स्वास्थ्य तथा परिवार कल्याण विभागका सीएमओ डा. मदनमणि ढकाल, पाकिमका आरटीओ डीपी शर्मा र पाकिमका एआईओ सञ्जु प्रधानको उपस्थिति रहेको थियो।

अधि बढाउन उचित अभिलेखीकरण, समयमै बिल तयार पार्ने कार्य र ई–अफिस प्रणालीमा नियमित अद्यावधिक गर्ने विषयमा जोड दिए।

कार्यक्रमको क्रममा शिक्षा विभागकी उपनिर्देशक गीता शर्माले डीएआईपी २०२६–२०२७ अन्तर्गत विद्यालय गुणस्तर अनुगमन तथा मार्गदर्शन ढाँचामाथि पावरपोजन्ट प्रस्तुति दिइन्। उनले यस ढाँचाको सिक्किम विद्यालय गुणस्तर अनुगमन तथा मार्गदर्शन ढाँचा, राष्ट्रिय शिक्षा नीति (एनईपी) २०२० र विद्यालय शिक्षाका लागि राष्ट्रिय पाठ्यक्रम ढाँचा (एनसीएफ–एसई) २०२३ सँगको सामञ्जस्यतामाथि प्रकाश पारिन्। शर्माले प्रशासनिक निरीक्षणबाट रचनात्मक शैक्षिक मार्गदर्शन र शिक्षण–अधिगम परिणाममा निस्तर सुधारतर्फको परिवर्तनमा जोड दिइन्।

उनले मुख्य केन्द्रित क्षेत्रहरूमा विस्तृत चर्चा गरिन्, जसमा निर्धारित

शिक्षण परिणाम र क्षमता–आधारित मापदण्डहरूसँग शिक्षण विधिको तालमेल, आधारभूत साक्षरता तथा सङ्ख्यात्मक ज्ञान, विद्या प्रवेश, प्रारम्भिक बाल हेरचाह तथा शिक्षा (ईसीसीई), उपचारात्मक कार्यक्रम र शिक्षण अभिवृद्धि कार्यक्रम (एलईपी)–को अनुगमन, समावेशी शिक्षा र विशेष आवश्यकता भएका बालकबालिका (सीडब्ल्यूएसएन)–का लागि सहयोग, आईसीटी–सक्षम अधिगम, प्रभावकारी मूल्याङ्कन अभ्यास र निरन्तर व्यावसायिक विकास (सीपीडी) मार्फत शिक्षक विकासजस्ता विषयहरू समावेश थिए। उनले विद्यालयको गुणस्तर सुदृढ पार्न शिक्षक–अभिभावक प्रणाली र अभिभावक–शिक्षक बैठकको महत्त्वमाथि पनि जोड दिइन्।

यसका साथै उनले जिल्लास्तरीय शासन प्रणालीको तीनतहको खाका प्रस्तुत गरिन्। उनले विद्यालयको

मूल्याङ्कन र मार्गदर्शनमा खण्ड शैक्षिक अनुगमन टोलीको भूमिकाबारे प्रकाश पार्दै तीन चरणको प्रक्रिया (यसमा पूर्वभ्रमण आधारभूत समीक्षा, कक्षाकौटाको अवलोकन र कार्यान्वयनयोग्य सुझाउ तथा अनुगमनका उपायहरू सहजीकरण गर्न सोही दिन गरिने समीक्षा समावेश छन्)–बारे जानकारी दिइन्।

कार्यक्रममा एक अन्तरक्रियात्मक सत्र पनि सञ्चालन गरियो, जसले विद्यालय प्रमुख तथा अन्य सहभागीहरूलाई यस खाकाको कार्यान्वयनसम्बन्धी जिज्ञासा राख्ने, आफ्ना चासोबारे चर्चा गर्ने र स्पष्टीकरण माग्ने अवसर प्रदान गर्‍यो। कार्यक्रममा शिक्षा विभागका

अतिरिक्त निर्देशकहरू कुमार प्रधान र सोनाम डोमा भोटिया, शिक्षा विभागका संयुक्त निर्देशक बीपी शर्मा, एनबी शर्मा, एसटी भोटिया र पूम प्रधान साथै अन्यको पनि उपस्थिति रहेको थियो।

पाकिम डीएसीमा मसला सम्बन्धी उद्यमशीलता...

योजनाहरूबारे राम्रो बुझाइ विकास गर्न पनि यसले सहजीकरण गर्ने लक्ष्य राखेको थियो। पाकिमकी जिल्लापाल पपी बिर्सोईले मुख्य अतिथिका रूपमा कार्यक्रमको अध्यक्षता गरिन्। आफ्नो सम्बोधनमा पाकिमकी जिल्लापालले पाकिम जिल्लाको नाम्चेबुडमा स्थापना हुन लागेको प्रशोधन केन्द्रबारे जानकारी दिनुका साथै सहभागीहरूलाई मसला क्षेत्रका अवसरहरू खोज्न एकजुट भई समूह गठन गर्ने तथा फार्म दर्ता गर्ने प्रोत्साहित गरिन्। उनले उनीहरूको उद्यमशील सोचलाई व्यावहारिक व्यवसायमा परिणत गर्न आवश्यक प्रशासनिक सहयोग र सहजीकरण गर्ने आश्वासन दिइन्। उनले भविष्यका लागि उद्यमशीलताको ठूलो सम्भावना रहेको कुरामा जोड दिनुका साथै सहभागीहरूलाई एकअर्कासँग अन्तरक्रिया गर्न, अनुभव आदानप्रदान गर्न तथा एकअर्काको यात्राबाट शिक्षा प्रेरित गरिन्। सफल व्यवसाय निर्माणमा स्टोरीटेलिङ (कथा वाचन) र ब्रान्डिङको महत्त्वबारे प्रकाश पार्दै उनले स्थानीय उत्पादहरूलाई विस्तृत बजारसम्म पुर्‍याउन ब्रान्डिङ र मार्केटिङमा प्रशासनले सहयोग गर्न सक्ने बताइन्।

उनले पानीको उपलब्धता, रोग र कीराको समस्या लगायतका क्षेत्रस्तका चुनौतीहरू समाधान गर्ने सम्बन्धित विभागहरूसँग जोड्न प्रशासनले सहयोग गर्ने आश्वासन पनि सहभागीहरूलाई दिइन्। प्रशोधन र मूल्य अभिवृद्धिको रूपान्तरणका क्षमतामा जोड दिँदै उनले यी प्रक्रियाहरूले स्थानीय उत्पादको मूल्य र बजारमा बिक्रेने क्षमतालाई उल्लेखनीय रूपमा बढाउन सक्ने बताइन्। उनले उद्यमशीलतामा युवाहरूको सहभागिता बढाउन पनि प्रोत्साहन गर्नुका साथै यसले विकासका अवसरहरू सिर्जना गर्ने तथा स्थानीय उत्पाद र उद्यमहरूलाई थप पहिचान दिलाउन सक्ने कुरामा जोड दिइन्।

मसला बोर्ड, तादोङस्थित इण्डियन कार्डम रिसर्च इन्स्टिट्युट (आरआरएस)–का प्रभारी वैज्ञानिक डा. जोन जो वर्गीसले जैविक प्रमाणीकरण र क्रेट्रो, विब्रेट्रो एफीकरण सम्बन्धी सत्र सञ्चालन गरे। उनले उच्चस्तरीय (प्रीमिकम) छेलु तथा अन्तरराष्ट्रिय बजारमा सिक्किमका जैविक मसलाहरूको सम्भावनाबारे प्रकाश पारे। उनले राज्यको जैविक पहिचानलाई व्यावसायिक मूल्यमा रूपान्तरण गर्न जैविक खेतीलाई उचित प्रमाणीकरण, निस्तर गुणस्तर मापदण्ड र प्रभावकारी बजार पहुँचको सहयोग आवश्यक रहेको कुरामाथि जोड दिए।

यस सत्रमा जैविक उत्पादका लागि राष्ट्रिय कार्यक्रम, उत्पादक समूह प्रमाणीकरण, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, कोबोार प्रमाणपत्र तथा कृषि निर्यात प्रवर्द्धन र एनपीओपी संरचनाको निर्गानीमा कृषि तथा प्रशोधित खाद्य उत्पादन निर्यात विकास प्राधिकरण (एनईडीए)–को भूमिकाबारे चर्चा गरियो। उनले ट्रेसनेट प्रणालीबारे पनि जानकारी दिए, जसले प्रमाणित जैविक उत्पादहरूको अनलाइनमार्फत ट्रेसिबिलिटी (उत्पादको स्रोत वा यात्राको जानकारी राख्ने प्रक्रिया) सुनिश्चित गर्न मद्दत गर्दछ। जैविक प्रमाणिकरणले मात्र उत्पादको गुणस्तरको ग्यारन्टी गर्नै छैन। औँल्याउँदै उनले मसलाको सुगन्ध, रङ र गुणस्तर जोगाउन प्रमाणीकृत सुकाउने र क्युरिङ (संसाधन) विधि, चिस्थान नियन्त्रण तथा ढुसी लाग्रबाट बचाउने उपायहरूको महत्त्वमाथि जोड दिए। उनले हितधारकहरूलाई गुणस्तर सुनिश्चितता, ट्रेसिबिलिटी र बजार एकीकरणलाई सुदृढ पार्न प्रोत्साहित गरे ताकि सिक्किमलाई उच्च गुणस्तरको जैविक मसलाको विश्वसनिय स्रोतको रूपमा स्थापित गर्न सकियोस् र साथै किसानहरूका लागि दिगो बजार अवसर तथा जीविकोपार्जनका राम्रा सम्भावनाहरू सिर्जना गर्न सकियोस्।

कार्यक्रमको शुभमा पाकिम जिल्लाको बागवानी विभागकी उपनिर्देशक हिस्से छिटे भोटियाले कार्यक्रमको उद्देश्यबारे प्रकाश पारिन्। उनले मसला क्षेत्रमा खेतीबाहेक प्रशोधन, प्याकेजिङ र बजारीकरण जस्ता व्यावसायिक अवसर रहेको कुरा उल्लेख गरिन्। उनले स्थानीय रूपमा उत्पादित वस्तुहरूलाई स्थानीय बिक्री केन्द्र, प्रदर्शनी र अन्य बजारीकरणका माध्यमबाट बजारसम्म पुर्‍याउनुका साथै उद्यम विस्तार र निर्यात बजारमा पहुँच पुर्‍याउने अवसरहरू खोज्नुपर्ने महत्त्वमाथि जोड दिइन्। उनले सहभागीहरूलाई यस सत्रको पूर्ण सदुपयोग गर्न र यहाँ प्राप्त ज्ञान तथा जानकारीलाई यस क्षेत्रमा उद्यमशीलताका अवसरहरू खोज्न प्रयोग गर्न आग्रह गरिन्। स्प्राइस बोर्डका प्रभारी सहायक निर्देशक डा. कुलदीप राईले अन्तर्राष्ट्रिय मसला व्यापार, निर्यातका अवसर र स्प्राइस बोर्डका पहलहरूबारे प्राविधिक सत्र सञ्चालन गरे। उनले खेती गर्ने तरिका, फसलप्रतिको प्रबन्धन, प्रशोधन, ट्रेसिबिलिटी (उत्पादको स्रोत पता लगाउने क्षमता) र बजार पहुँच जस्ता मसलाको मूल्य शुङ्खलामा रहेका चुनौतीहरूबारे चर्चा गर्दै ब्रान्ड प्रवर्द्धन, बजारमा स्थान निर्माण र मूल्य अभिवृद्धिको महत्त्वमाथि प्रकाश पार्नुभयो। उनले पूर्वोत्तर भारतबाट मसला निर्यातका अवसर र चुनौतीहरूको खाका प्रस्तुत गर्दै यस क्षेत्रका विशिष्ट उच्च–मूल्यका प्रजाति र जैविक विशेषताहरूलाई विश्व बजारमा सम्भावित फाइदाका रूपमा जोड दिए। यस सत्रमा निर्यात प्रक्रियाका मुख्य पक्षहरू–जस्तै निर्यातकर्ताको दर्ता, आईटीसी (एचएस) कोड, इन्कोर्टर्स २०२०, निर्यातसम्बन्धी कागजात र जोडिम्न एकाइको स्थापना, प्रयोग गरिएका मेसिन र कम्पनीको स्कोप सर्टिफिकेट (कार्यक्षेत्र प्रमाणपत्र) अन्तर्गत समेटिएका उत्पादहरूको विवरण समावेश थियो। उनले कृषि उद्यम स्थापना र सफलतापूर्वक सञ्चालन गर्न आवश्यक मुख्य पक्षहरूमाथि पनि जोड दिए, जसमा विशेष गरी उचित कागजात, कानुनी लाइसेन्सपत्र र प्रमाणपत्रहरूको महत्त्वबारे चर्चा गरे। यस सत्रमा अन्तरराष्ट्रिय व्यापारका लागि आयात–निर्यात कोड (आईसीटी), 'उद्यम' दर्ता प्रमाणपत्र, फसल लाइसेन्सपत्र, 'जैविक उत्पादका लागि राष्ट्रिय कार्यक्रम' (एनपीओपी) अन्तर्गतको प्रमाणीकरण तथा जैविक उत्पादसम्बन्धी 'ट्राजेक्सन सर्टिफिकेट' (कारोबार प्रमाणपत्र)–को महत्त्वबारे जानकारी दिइयो; जसले बजार पहुँच सहज बनाउन र उत्पादनको 'ट्रेसिबिलिटी' (उत्पत्ति तथा यात्राको जानकारी राख्ने क्षमता) सुनिश्चित गर्न मद्दत पुर्‍याउँछन्।

त्वसैगरी, सेन्ट्रल ब्याङ्क अफ इण्डिया, पाकिमकी लिड डिस्ट्रिक्ट म्यानेजर पासाङ शेर्पाले ऋण सुविधा, वित्तीय पहुँच र प्रधानमन्त्री रोजगार सिर्जना कार्यक्रमलगायतका सरकारी योजनाहरूबारे मार्गदर्शनमार्फत उद्यमीहरूलाई सहयोग गर्न ब्याङ्कहरूको भूमिकाबारे प्रकाश पारिन्। उनले व्यवसाय योजना तथा स्थानीय उद्यमी, किसान उत्पादक कम्पनी र किसान उत्पादक संस्थानहरूका लागि उपलब्ध वित्तीय सहयोगबारे पनि चर्चा गर्नुका साथै आफ्ना उद्यम स्थापना तथा विस्तार गर्न उपयुक्त ब्याङ्किङ सेवाहरूको पहुँचको महत्त्वमाथि जोड दिए। भटौँ अर्ग्यानिज्म तथा हिमालय फ्रेन्सका सह–संस्थापक शैलेस शेर्पाले आफ्नो उद्यमशीलताको यात्रा–जसमा चुनौती, असफलता र त्यसपछिको व्यवसायको पुनरुत्थान समावेश थियो–को अनुभवका आधारमा उद्यमी बन्न चाहनेहरूका लागि मार्गचित्रबारे जानकारी साझा गरे। उनले सिक्किमको जैविक पहिचानलाई राज्यबाहिरको बजारमा पहुँच बनाउनाका लागि मुख्य फाइदाका रूपमा औँल्याएर तथा परिमाणभन्दा गुणस्तरलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने कुरामा जोड दिए। साथै, उनले मूल्य अभिवृद्धि, प्रभावकारी ब्रान्डिङ र बजार विस्तारका लागि अमेजन जस्ता ई–कमर्स प्लेटफर्महरूको प्रयोगमा जोड दिए। स्थानीय स्रोत र कोशलको अधिकतम सदुपयोग गर्न उद्यमीहरूलाई प्रोत्साहन गर्दै उनले बजार पहुँच र निर्यातका अवसरहरू खोज्न सम्बन्धित विभागसँग समन्वय गर्न सुझाउ दिए। तेचर्स गिफ्ट कम्पनी, माजिनाका संयोजक पेमा छिरिङ तामाङले सिक्किमको कृषि तथा बागवानी क्षेत्रमा उद्यमशीलताका विषयमा मन्तव्य राख्दै इच्छुक उद्यमीहरूका लागि रहेका चुनौती र अवसरहरूबारे प्रकाश पारे। कम्पनीको अनुभवका आधारमा उनले यसको यात्रा र विकासक्रमबारे जानकारी दिए; जसमा प्रशोधन एकाइको स्थापना, प्रयोग गरिएका मेसिन र कम्पनीको स्कोप सर्टिफिकेट (कार्यक्षेत्र प्रमाणपत्र) अन्तर्गत समेटिएका उत्पादहरूको विवरण समावेश थियो। उनले कृषि उद्यम स्थापना र सफलतापूर्वक सञ्चालन गर्न आवश्यक मुख्य पक्षहरूमाथि पनि जोड दिए, जसमा विशेष गरी उचित कागजात, कानुनी लाइसेन्सपत्र र प्रमाणपत्रहरूको महत्त्वबारे चर्चा गरे। यस सत्रमा अन्तरराष्ट्रिय व्यापारका लागि आयात–निर्यात कोड (आईसीटी), 'उद्यम' दर्ता प्रमाणपत्र, फसल लाइसेन्सपत्र, 'जैविक उत्पादका लागि राष्ट्रिय कार्यक्रम' (एनपीओपी) अन्तर्गतको प्रमाणीकरण तथा जैविक उत्पादसम्बन्धी 'ट्राजेक्सन सर्टिफिकेट' (कारोबार प्रमाणपत्र)–को महत्त्वबारे जानकारी दिइयो; जसले बजार पहुँच सहज बनाउन र उत्पादनको 'ट्रेसिबिलिटी' (उत्पत्ति तथा यात्राको जानकारी राख्ने क्षमता) सुनिश्चित गर्न मद्दत पुर्‍याउँछन्।

सत्रको अन्त्यमा प्रस्तावित प्रशोधन केन्द्र र उद्यमीहरूले भोग्नुपरेका चुनौतीहरूबारे खुल्ला चर्चा गरियो। सो क्रममा अधिकारीहरूले सहभागीहरूको जिज्ञासाको समाधान गर्नुका साथै उपलब्ध सहयोग र बजारका अवसरहरूबारे मार्गदर्शन प्रदान गरे। कार्यक्रममा स्प्राइस बोर्ड (क्षेत्रीय कार्यालय, गान्तोक)–का उपनिर्देशक फुर्बा छिरिङ लेप्चा, बागवानी विभाग तथा स्प्राइस बोर्डका अधिकारी, विभिन्न एफपीओ (किसान उत्पादक सङ्घाटन)–का सदस्य, इच्छुक उद्यमी, स्वयं सहायता समूहका सदस्य र प्रगतिशील किसानहरूको उपस्थिति थियो।

सिक्किम अकादेमीद्वारा ‘पाण्डुलिपि पुरस्कार २०२६-२७’ घोषणा

३० अक्टोबरसम्म आवेदन दिन सकिने

गान्तोक, १४ अक्टोबर (हिस): सिक्किम अकादेमीले सिक्किमवासी तथा सिक्किमलाई कर्मथलो बनाएर बसोबास गरिरहेका लेखकहरूका लागि नयाँ अवसर र चुनौती प्रस्तुत गर्दै ‘पाण्डुलिपि पुरस्कार २०२६-२७’ घोषणा गरेको छ। सिक्किमेली लेखनको अभिव्यक्ति र स्तर अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले अकादेमीले यो पहल अघि सारेको हो।

यस पहलबारे अकादेमीका अध्यक्ष प्रवीण राई जुमेली, महासचिव पूर्ण योजन तथा सचिवद्वय पीएल शर्मा र प्रधुमन श्रेष्ठले बुधवार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा जानकारी दिए। अकादेमीले जारी गरेको दिशानिर्देश अनुसार अप्रकाशित पाण्डु लिपि भएका सिक्किमेली लेखकहरूले यस प्रतियोगितामा सहभागी हुन सक्नेछन्। पाण्डुलिपि कुनै पनि रूपमा प्रकाशित भएको हुनुहुँदैन। सिक्किमेली समाजको इतिहास, परम्परा, समालोचना, निबन्ध, कला, संस्कृति तथा अन्य विषयमा गरिएका सूक्ष्म र गहन अध्ययनमा आधारित लेखनलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

यसअघि प्रकाशनका लागि अकादेमीमा बुझाइएका विभिन्न आवेदनलाई पनि यस प्रक्रियामा

पत्रकार सम्मेलनलाई सम्बोधन गर्दै सिक्किम अकादेमीका प्रतिनिधि (फोटो: सन्दीप प्रसाद)।

समेटिने जनाइएको छ। यद्यपि, प्रतियोगितामा सहभागी हुन इच्छुक सम्बन्धित लेखकहरूले निर्धारित प्रवेश शुल्क बुझाउनुपर्नेछ। अकादेमीद्वारा नियुक्त पुस्तक चयन समितिले पाण्डुलिपिहरूको गुणस्तर, प्रासङ्गिकता र गहनताका आधारमा मूल्याङ्कन गरी उत्कृष्ट पहिलो र दोस्रो पाण्डुलिपि चयन गर्नेछ। चयनित पाण्डुलिपिका लेखकहरूलाई नगद पुरस्कार प्रदान गरिनुका साथै ती पुस्तकहरू अकादेमीले प्रकाशित गर्नेछ। तथापि, विवादस्पद लेखनलाई स्वीकार गरिने छैन।

पुरस्कृत पुस्तकका लेखकले मानदेयस्वरूप पुस्तकका १०० प्रति प्राप्त गर्नेछन्। पाण्डुलिपिबाट तयार गरिने पुस्तकको लम्बाइ न्यूनतम २००

देखि अधिकतम २५० पृष्ठसम्म हुनुपर्नेछ। इच्छुक लेखकहरूले आगामी वर्षको ३० अक्टोबरसम्ममा आफ्नो पाण्डु लिपि बुझाइसक्नुपर्नेछ। पाण्डुलिपि प-४ आकारको कागजमा प्रिन्ट गराएर कम्तीमा तीनपटक प्रुफ हेरिसके पछि प्रवेशपत्रसहित अकादेमीको कार्यालयमा बुझाउनुपर्नेछ। प्रतियोगिताका लागि नेपाली, अङ्ग्रेजी र हिन्दी भाषामा लेखिएका पाण्डुलिपि स्वीकार गरिनेछन्। सहभागी हुन एक हजार रुपियाँ प्रवेश शुल्क निर्धारण गरिएको छ।

अकादेमीका अनुसार यस प्रतियोगितामा सहभागी पाण्डुलिपिहरू आगामी वर्षको प्रतियोगिताका लागि

योग्य हुने छैनन्। लेखक, शिक्षक, शोधकर्ता, विद्यार्थी तथा अन्य पेशामा संलग्न व्यक्तिहरूले पनि यसमा सहभागिता जनाउन सक्नेछन्। विद्यावारिधि शोधकार्यलाई पुस्तकका रूपमा प्रकाशित गर्न चाहनेहरूले समेत आवेदन दिन सक्नेछन्। तर, त्यस्ता शोधकार्यलाई पुनर्लेखन गरी पुस्तक प्रकाशनयोग्य बनाउनुपर्नेछ। पूर्णतः प्राश्निक शैलीमा लेखिएका सामग्री भने स्वीकार गरिने छैन।

अकादेमीले पुरस्कृत पाण्डुलिपि पनि निर्धारित मापदण्ड अनुरूप नभएमा प्रकाशित नगरीने स्पष्ट पारेको छ। त्यस्तै, आफ्नो अप्रकाशित पाण्डुलिपि फिर्ता लिन चाहने लेखकले अकादेमीको कार्यालयमा उपस्थित भएर फिर्ता लैजान सक्नेछन्।

सीएपीद्वारा तृणमूल तहको सङ्गठन सुदृढ गर्न रणनीतिक समन्वय बैठक आयोजित

गान्तोक, १४ अक्टोबर: सिटिजन एक्सन पार्टी (सीएपी), सिक्किमले बुधवार पार्टी मुख्यालयमा सबै विधानसभा निर्वाचन क्षेत्र कार्यकारी परिषद् (एसीईसी)-का अध्यक्षहरूसँग एक महत्त्वपूर्ण समन्वय बैठक आयोजन गरेको छ। पार्टीका उपाध्यक्ष, महासचिव र एसीईसी संयोजकहरूको उपस्थितिमा पार्टी अध्यक्ष गणेश राईको अध्यक्षतामा उक्त बैठक सम्पन्न भयो।

बैठकले तीनवटा मुख्य सङ्गठनात्मक प्राथमिकता युनित स्वयंसेवक परिषद् (यूभीसी)-को गठन, सङ्गठनात्मक वृद्धि तथा विस्तार र सिक्किम सुधार सङ्कल्प योगदान कोषको स्थापनामाथि केन्द्रित रहेर छलफल गर्‍यो। तृणमूल तहमा बलियो, सक्रिय र जनमुखी सङ्गठन निर्माण गर्ने दिशामा युनित स्वयंसेवक परिषद्को गठनलाई एक महत्त्वपूर्ण कदमका रूपमा जोड दियो। यस पहलको उद्देश्य स्थानीय स्वयंसेवकबीच समन्वय बलियो बनाउनु, जनसहभागितालाई प्रोत्साहन गर्नु र पार्टीको सुधारोन्मुख दृष्टिकोण हरेक समुदाय, वार्ड र बस्तीसम्म पुर्‍याउनु हो।

सङ्गठनात्मक वृद्धिको सन्दर्भमा बैठकले सदस्य सङ्ख्या बढाउनुमा मात्र सीमित नभएर अनुशासित, प्रतिबद्ध र जवाफदेही

सङ्गठनात्मक सञ्जाल निर्माण गर्नुपर्ने आवश्यकतामाथि जोड दियो। एसीईसी अध्यक्षहरूलाई आ-आफ्नो निर्वाचन क्षेत्र सुदृढ गर्न, तृणमूल तहमा पार्टीको उपस्थिति विस्तार गर्न, नागरिकहरूसँग संवाद गर्न तथा निर्वाचन क्षेत्र, जिल्ला र केन्द्रिय सङ्गठनात्मक संरचनाहरूबीच प्रभावकारी समन्वय सुनिश्चित गर्न अझ बढी जिम्मेवारी लिन प्रोत्साहित गरियो।

बैठकमा सिक्किम सुधार सङ्कल्प योगदान कोषबारे पनि छलफल गरियो। यो सामूहिक योगदान र साझा जिम्मेवारीको भावनामार्फत पार्टीको सुधारोन्मुख अभियानलाई सहयोग पुर्‍याउने

उद्देश्यले अघि सारिएको पहल हो। पार्टीका सङ्गठनात्मक उद्देश्यहरूलाई अघि बढाउन पारदर्शिता, जवाफदेहिता र सामूहिक स्वामित्वको महत्त्वलाई विशेष रूपमा प्रकाश पारियो।

यसै अवसरमा रिनाक विधानसभा निर्वाचन क्षेत्रबाट अधिवक्ता कुशल छेत्री औपचारिक रूपमा सीएपीमा प्रवेश गरे। पार्टी नेतृत्वले उनलाई न्यायोस्वागत जनाए। उनको प्रवेशले सङ्गठनात्मक भेलामा थप उत्साह थपेको र पार्टीको सुधारोन्मुख दृष्टिकोणसँग जोडिन चाहने व्यक्तिहरूसँगको निरन्तर सहकार्यलाई प्रतिबिम्बित गरेको सीएपीद्वारा जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख छ।

सुधारको स्थापनाकालीन भावनालाई पुनः पुष्टि गर्दै बैठकले सीएपीको दीर्घकालीन सुदृढता बलियो तृणमूल तहको सञ्जाल, प्रतिबद्ध स्वयंसेवक, जिम्मेवार नेतृत्व र नागरिकहरूको सक्रिय सहभागितामा आधारित हुनुपर्ने विषयमा जोड दियो।

सङ्गठनात्मक छलफलहरूलाई ठोस कार्यमा परिणत गर्ने, आन्तरिक समन्वय सुदृढ गर्ने, पार्टीको सङ्गठनात्मक आधार विस्तार गर्ने तथा सिक्किमका लागि सुधार, जवाफदेहिता र सामूहिक प्रगतिको मार्गदर्शक दृष्टिकोणलाई अघि बढाउने नयाँ प्रतिबद्धताका साथ बैठक सम्पन्न भयो।

आत्मा पाकिमद्वारा रिनाक ब्लकको एग्रिगाउँमा एकीकृत जैविक खेती प्रणाली सम्बन्धी फार्म स्कूलको उद्घाटन

पाकिम, १४ अक्टोबर: कृषि प्रविधि प्रबन्धन एजेन्सी (आत्मा), पाकिम जिल्लाले बुधवार रिनाक ब्लकको एग्रिगाउँमा एकीकृत जैविक खेती प्रणाली (आईओएफएस) सम्बन्धी फार्म स्कूलको उद्घाटन गरेको छ, जसमा महान्याय शर्मालाई फार्म स्कूल शिक्षकको रूपमा नियुक्त गरिएको छ। यस पहलको उद्देश्य एकीकृत जैविक खेती अभ्यासहरूमा किसानहरूको ज्ञान र कौशल विकास गर्नु, दिगो कृषिलाई प्रवर्द्धन गर्नु, तथा उत्पादकत्व र जीविकोपार्जनको सुरक्षाका लागि वैज्ञानिक खेती प्रविधिहरू अपनाउन प्रोत्साहित गर्नु हो।

यस कार्यक्रमको संयोजन कृषि प्रविधि प्रबन्धक (एटीएम) अमित छेत्रीले गरेका थिए भने कार्यक्रमको शुरुआत कृषि विभाग, पाकिमका रमेश शर्मा (एमए)-को स्वागत मन्तव्यबाट भएको थियो।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै आत्मा, पाकिमकी कृषि उपनिर्देशक तथा परियोजना उपनिर्देशक रेबेका गुरुङले आत्माका गतिविधि र यसका विभिन्न पक्षहरूबारे विस्तृत जानकारी दिइन्। उनले कृषि प्रसार सेवालाई मजबुत गर्ने, क्षमता विकास गर्ने, प्रविधि प्रसार गर्ने र किसान-केन्द्रित कार्यक्रमसञ्चालन गर्ने एजेन्सीको भूमिकामाथि प्रकाश पारिन्। उनले फार्म स्कूलको अवधारणा र उद्देश्यहरूबारे विस्तृत चर्चा गरिन् तथा दिगो एवं स्रोत-कुशल कृषि अभ्यास प्रवर्द्धन गर्ने एकीकृत जैविक खेती प्रणालीको महत्त्वबारे व्याख्या गरिन्। उनले किसानहरूलाई विभिन्न चलि रहेका कृषि योजनाहरूबारे पनि जानकारी गराइन्, जसमा राष्ट्रिय खाद्य सुरक्षा मिशन (एनएफएसएम, मृदा स्वास्थ्य तथा ऊर्वरता (एसएचएण्डएफ), प्रधानमन्त्री कृषि सिँचाई योजना-प्रति थोपा धेरै फसल (पीएमकेएसवाई-पीडीएमसी), प्रधानमन्त्री फसल बीमा योजना (पीएमएफबीवाई), प्रधानमन्त्री किसान सम्मान निधि (पीएम-किसान) र किसान क्रेडिट कार्ड (केसीसी) योजना सामेल थिए। उनले किसानहरूलाई विभागीय कार्यक्रमहरूमा सक्रिय रूपमा सहभागी

हुन र विभिन्न सरकारी योजनाअन्तर्गत उपलब्ध सुविधाहरूको लाभ उठाउन प्रोत्साहित गरिन्।

रिनाकका कृषि विकास अधिकारी (एडीओ) कृष्ण कुमार ढकालले यस ब्लकमा सञ्चालित कृषि गतिविधि र पहलहरूबारे सहभागीहरूलाई जानकारी गराए। उनले किसानहरूलाई उत्साहित रहन, खेतीपाती बढाउन तथा कृषि उत्पादकत्व सुधार गर्न उपलब्ध कृषि स्रोत र प्राविधिक मार्गदर्शनको प्रभावकारी उपयोग गर्न प्रोत्साहित गरे।

रिनाकस्थित बागवानी विकास अधिकारी किशोरी देवी शर्माले बागवानी विभागका विभिन्न योजना तथा गतिविधिहरूबारे प्रकाश पाउँदा बागवानी बालीको विकास र प्रवर्द्धनका लागि किसानहरूलाई उपलब्ध सहयोगबारे जानकारी गराइन्। कार्यक्रममा रिनाक ब्लककी मत्स्य पालन रक्षक सुषमा रामुदामुले पनि मन्तव्य राखिन्। उनले मत्स्य पालनसम्बन्धी योजना र गतिविधिहरूबारे विस्तृत जानकारी दिँदै किसानहरूलाई जीविकोपार्जनको अतिरिक्त स्रोतका रूपमा मत्स्य पालन क्षेत्रका

अवसरहरू खोज्न प्रोत्साहित गरिन्। पशुपालन तथा पशु चिकित्सा सेवा विभाग (एचएण्डभीएस) अन्तर्गत रिनाकस्थित पशु चिकित्सा अधिकृत डा. रोजा छेत्रीले किसानहरूलाई विभागीय गतिविधि र पशुधन विकास योजनाहरूबारे जानकारी गराइन्। उनले विशेष गरी पशु रोग रोकथाम र नियन्त्रणको महत्त्वमाथि जोड दिँदै राष्ट्रिय पशु रोग नियन्त्रण कार्यक्रम (एनएडीकोशली) अन्तर्गत ‘खुर-मुखे रोग’ (एफएमडी) र ‘पेस्ट डे पेस्टुस रमिनट्स’ (पीपीआर) रोगबारे प्रकाश पारिन्। उनले किसानहरूलाई सचेत रहन, पशुधनलाई समयमै खोप लगाउन र पशु स्वास्थ्य प्रबन्धनका उपयुक्त अभ्यासहरू अपनाउन अग्रह गरिन्।

कार्यक्रममा पूर्व पञ्चायत मनबहादुर छेत्री, कृषि निरीक्षक (एआई) अर्जुन छेत्री, कृषि निरीक्षक (एआई) गङ्गा प्रधान, मत्स्य विभागकी एएफजी करिमा सुब्बाका साथै कृषि तथा बागवानी विभागका किसान र फिल्ड कर्मचारीहरूको उपस्थिति थियो।

फार्म स्कूलको उद्घाटनले एग्रिगाउँमा किसान-केन्द्रित प्रसार गतिविधिहरूलाई मजबुत पार्ने दिशामा महत्त्वपूर्ण कदमको प्रतिनिधित्व गर्दछ। फार्म स्कूल अवधारणामार्फत आत्मा पाकिमले किसानहरूबीच निरन्तर शिक्षण, व्यावहारिक प्रदर्शन र ज्ञानको आदान-प्रदानलाई सहजीकरण गर्ने लक्ष्य राखेको छ; यसबाट जिल्लामा एकीकृत जैविक खेती, दिगो कृषि विकास र सुधारिएको जीविकोपार्जनका अवसरहरूलाई प्रवर्द्धन गर्ने महत्त पुग्नेछ।

रम्फू पीएम श्री विद्यालयमा सामूहिक हात धुने केन्द्रको उद्घाटन

पाकिम, १४ अक्टोबर (आईपीआर): विश्व हात धुने दिवसको पूर्वसन्ध्यामा सुलभ एल्केम सरसफाइ क्लबले एल्केम फाउण्डेशनसँगको सहकार्यमा पीएम श्री सरकारी उच्चतर माध्यमिक विद्यालय, रम्फूमा मरम्मतसम्भार तथा स्तरोन्नति गरिएको सामूहिक हात धुने केन्द्र हस्तान्तरण गरेको छ।

कार्यक्रममा रम्फू महकुमा विभागमा शिक्षा कार्यालयका संयुक्त निर्देशक केके शर्माको उपस्थिति रहेको थियो। उनले सरसफाइ प्रवर्द्धन गर्न र विद्यार्थीहरूको स्वास्थ्यको रक्षा गर्न सरकारी विद्यालयहरूमा हात धुने सुविधाको महत्त्वबारे प्रकाश पारे।

सो अवसरमा बोल्दै सुलभका रूपक रोय चौधरीले विद्यालयहरूमा सामूहिक हात धुने केन्द्रहरूको महत्त्व र विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो दैनिक दिनचर्याको रूपमा हात धुने बानी बसाल्न प्रोत्साहित गर्नुपर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिए।

सुलभ सरसफाइ क्लबकी समीक्षा दासले हातको सरसफाइको अभ्यासमा, विशेष गरी खाना खानुअघि हुने स्वास्थ्य जोखिमहरूबारे जानकारी गराइन्। उनले विद्यालयका बालकबालिकाहरूमा गरिएको स्वास्थ्य परीक्षणमा खाना खानुअघि हातमा ‘ई कोलाई’ र ‘स्टाफिलोकोकस अरियस’ जस्ता रोगजन्य जीवाणुहरू फेला परेको बताउँदै साबुनपानीले नियमित रूपमा हात धुनुपर्ने आवश्यकता औल्याइन्।

एल्केम फाउण्डेशनका एचआर प्रबन्धक समीर कुमारले विद्यालयको सरसफाइ पूर्वाधार सुधार गर्न कम्परेट सामाजिक उत्तरदायित्व (सीएसआर) पहल र साझेदारीको भूमिकाबारे चर्चा गरे। एल्केम फाउण्डेशन र सुलभबीचको सहकार्यको प्रसङ्ग उल्लेख गर्दै उनले यस्ता पहलहरूले

पूर्वाधारको अभाव पूरा गर्न र विद्यालयहरूमा सरसफाइ अभ्यासलाई प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुर्‍याउने बताए। उनले विद्यार्थीहरूलाई उचित सरसफाइ अभ्यास अपनाउन प्रोत्साहित गर्न विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूमा पर्याप्त सुविधा, चेतना र शिक्षाको आवश्यकतामा जोड दिए। कार्यक्रममा विद्यार्थीहरूले हात धुने प्रक्रिया, व्यक्तिगत सरसफाइ र स्वास्थ्यसम्बन्धी सचेतनामूलक मन्तव्य, प्रदर्शन र सांस्कृतिक प्रस्तुतिमार्फत सहभागिता जनाए।

यस सुविधाले विशेष गरी दिवाभोज अघि र शौचालय प्रयोग गरेपछि धेरै विद्यार्थीलाई एकैसाथ हात धुन सक्षम बनाउनेछ। यसबाट भीडभाड कम हुने, हात धुने सुविधामा पहुँच बढ्ने र नियमित रूपमा हात धुने बानीलाई प्रोत्साहन मिल्ने अपेक्षा गरिएको छ।

यस पहलको उद्देश्य विद्यालयका बालकबालिकाहरूमा सङ्क्रमणको जोखिम कम गर्नु र सरसफाइलाई प्रवर्द्धन गर्नु हो। यसले सिक्किमभरि विद्यालयको सरसफाइ सुविधा सुधार गर्न सुलभ एल्केम सरसफाइ क्लब र एल्केम फाउण्डेशनको प्रतिबद्धतालाई झल्काउँछ।

पेगोडमा किसान-वैज्ञानिक अन्तरक्रिया तथा किसान गोष्ठी सम्पन्न

मङ्गल, १४ अक्टोबर: अन्तर्राष्ट्रिय महिला किसान वर्ष २०२६ को महत्त्वलाई आत्मसात गर्दै मङ्गल जिल्लाको कृषि विभाग अन्तर्गतको कृषि प्रविधि प्रबन्धन एजेन्सी (आत्मा)-ले चुइथाङ ब्लकको पेगोडमा कृषिमा महिला भन्ने नाराका साथ किसान-वैज्ञानिक अन्तरक्रिया तथा किसान गोष्ठी कार्यक्रम आयोजन गर्‍यो।

कार्यक्रममा छानेका पञ्चायत सदस्य उमा लेप्चा अतिथिको रूपमा उपस्थित थिइन्। कृषि विभागकी फिल्ड सहायक छिदिङ जाङ्मु लाचेन्याले स्वागत मन्तव्य राख्दै कृषि विकास, खाद्य सुरक्षा र ग्रामीण जीविकोपार्जनमा महिला किसानहरूको महत्त्वपूर्ण भूमिकाबारे प्रकाश पारिन्।

कार्यक्रममा विषयगत विशेषज्ञ र विभागीय अधिकारीहरूसँग अन्तरक्रियात्मक सत्र सञ्चालन गरियो। यसमा पाल्देन भोटिया (एसएमएस - मृदा विज्ञान), कर्मा डोमा भोटिया (एसएमएस - फसल संरक्षण), रोशन सुब्बा (ब्लक अधिकारी - मत्स्य

विभाग), डा. हिस्से ओङ्मु भोटिया (एसएमएस - पशु विज्ञान) र पदमबहादुर गुरुङ (उप-परियोजना निर्देशक, आत्मा, मङ्गल जिल्ला) लगायतको सहभागिता थियो।

किसान-वैज्ञानिक अन्तरक्रियाका क्रममा किसानहरूले माटोको स्वास्थ्य तथा उर्वरता प्रबन्धन, फसल संरक्षण, कृषि अभ्यास, पशु रोग, पशु स्वास्थ्य हेरचाह र मत्स्यपालन सम्बन्धी जिज्ञासाहरू राखे। सम्बन्धित विशेषज्ञहरूले उनीहरूका जिज्ञासाहरूको सम्बोधन गर्दै जैविक माटो उर्वरता व्यवस्थापन, बालीमा

लाग्ने कीरा तथा रोग व्यवस्थापन, पशु स्वास्थ्य तथा रोकथाममूलक हेरचाह र माछा पालनबारे व्यावहारिक मार्गदर्शन प्रदान गरे। साथै, उनीहरूलाई दिगो कृषि अभ्यास र जीविकोपार्जनका विविध उपाय अपनाउन प्रोत्साहित गरियो।

कार्यक्रमको मुख्य आकर्षण महिला किसान र स्थानीय स्वयं सहायता समूह (एसएचजी)-को सक्रिय सहभागिता रह्यो, जसले स्थानीय रूपमा उत्पादित सब्जी, घरमै बनाइएका केक र अन्य उत्पादहरू प्रदर्शन गरे। उनीहरूको सहभागिताले कृषि, उद्यमशीलता र ग्रामीण आर्थिक विकासमा महिलाहरूको योगदानलाई उजागर गर्‍यो।

यस कार्यक्रमले किसान र वैज्ञानिकहरूबीचको सम्बन्ध सुदृढ पार्ने, दिगो कृषिलाई प्रवर्द्धन गर्ने तथा प्राविधिक मार्गदर्शन, क्षमता विकास र जीविकोपार्जनका अवसरमार्फत महिला किसानहरूलाई सक्रिय बनाउने आत्माको प्रतिबद्धतालाई पुष्टि गर्‍यो।

GOVERNMENT OF SIKKIM
HEALTH & FAMILY WELFARE DEPARTMENT
GANGTOK SIKKIM
NOTICE INVITING TENDER

NIT No:- 04/EC/H&FWD/NIT/2026-27

Dated:- 14/10/2026

For and on behalf of the Governor of Sikkim, the Health & Family Welfare Department, Government of Sikkim, invites e-tender on item rate basis from the eligible class of contractors of appropriate class / within District level for the work listed as under: -

Sl. No	Name of work	Value put to tender (Amount in Rs) Exclusive of taxes	Completion Time, (in months)	Amount of Earnest Money @ 2.50% For issue of tender form (Rs)	Amount of Bank Receipt/Challan for cost of tender documents (Rs)
1	2	3	4	5	6
1	Construction of Primary Health Centre at Namthang under Namchi District.	6,78,83,068.00	36 months	16,97,077.00	1,00,000.00

Note: - The Earnest Money Deposit indicated in the above table is 50% exempted for all Enlisted Women Contractor participating in the bidding process. In case of such bidder accepted as L1 bidder, the issue of the Work Order shall be governed by Notification No.104/R&B dated 08/10/2020.

The date and time of submission of completed bid documents are as under: -

i) Publishing of e-tender bid	- 16.10.2026
ii) Online bid submission start date	- 17.10.2026
iii) Bid submission closing date	- 17.11.2026 (till 1.00pm)
iv) Bid opening date	- 17.11.2026 (after 2pm)
v) Submission of hard copies of challan/ TDR in original and certified photocopies of other documents to be submitted in the office of Additional Chief Engineer(Civil) Health & Family Welfare Department Govt. of Sikkim Jan Sewa Bhawan, Gangtok.	-17.11.2026(11am to 1.00pm)

Tender documents and other details may be downloaded from the Sikkim Government E-portal www.sikkimtender.gov.in

- Tender documents may be downloaded from the Sikkim Government E-portal www.sikkimtender.gov.in.
- The above Tender Value is exclusive of GST &CESS and same is payable to the Contractor as applicable on the date of Tender.
- The following document in hard copies in original must be submitted on 17.11.2026 from 11am to 1.00pm
 - Earnest Money in the form of Temporary Deposit Receipt/Fixed Deposit Receipt in favour of the Senior Accounts Officer/ Drawing & Disbursing Officer, Health & Family Welfare Department, Government of Sikkim, payable at Gangtok.
 - Cost of Tender document in the form of Bank Receipt or Challan.
 - Validated / Certified copy of the Enlistment Certificate from SPWD of the appropriate Class.
 - If the hard copies of above documents are not received within the specified time as indicated above, the tender documents so submitted by the bidder through e-procurement portal shall be considered as non-responsive and shall not be evaluated.
- The department reserves the right to accept or reject any or all tender(s) without assigning any reason thereof.
- Uploading of tender documents in e-portal is mandatory.
- Submission of hard copies only will not be considered as a valid bid and shall summarily be rejected.

Additional Chief Engineer (civil)
Health & Family Welfare Department
Government of Sikkim.

Copy to:

- The Hon'ble Minister (Health & Family Welfare, Culture and Ayush Department)
- The Hon'ble Area MLA, Namthang Ratepani Constituency (Advisor to Power Department)
- The Secretary (Health & Family Welfare Department)
- The Accountant General (Lekha Prakisha Bhawan, Deorali)
- The Principal Director (Health & Family Welfare Department)
- The Chief Engineer (Civil) (Health & Family Welfare Department)
- The Additional Director Accounts (Health & Family Welfare Department)
- The Chief Medical Officer (Namchi District Hospital)
- Guard File

R.O.No: 225/IPR/PUB/Classi/2026-27

Date: 14/10/2026